

AGENDA

Bestuurscommissie Veiligheid

Datum	:	4 oktober 2023
Tijdstip	:	9.30 – 11.30 uur
Locatie	:	De Ridderzaal (4e verdieping VRF), Harlingertrekweg 58 te Leeuwarden

---

	Onderwerp	Bijlage	Doel
1.	Opening en vaststellen van de agenda	Bijlage	Vaststellen
2.	Concept conclusies Bestuurscommissie Veiligheid van 22 juni 2023	Bijlagen	Vaststellen
3.	Mededelingen	Bijlage	Ter informatie
4.	Tweede bestuursrapportage 2023 inclusief tweede begrotingswijziging	Bijlagen	Vaststellen en doorgeleiden naar DB/AB
5.	Wijziging Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Fryslân	Bijlagen	Instemmen en doorgeleiden naar DB/AB
6.	Versterken en uitbreiden aanpak natuurbrandbeheersing	Bijlagen	Vaststellen
7.	Gebiedsgerichte aanpak Gaasterland e.o.	Bijlagen	Ter informatie
8.	Herijking van de Wet veiligheidsregio's en two-pagers	Bijlage	Ter informatie
9.	Friese toekomstverkenning en scenario's Brandweer en Crisisbeheersing <i>Presentatie door Fries Planbureau + overhandigen rapportage (45 min)</i>		Ter informatie
10.	Friese toekomstverkenning fase 2	Bijlage	Ter informatie
11.	Rondvraag en sluiting		

Besluitenlijst Bestuurscommissie veiligheid

Datum : 22 juni 2023
Locatie : Veiligheidsregio Fryslân – De Ridderzaal

Aanwezig:

J.A. de Vries (plv. voorzitter VRF)
O.F. Brouwer – digitaal (Achtcarspelen)
N.I. Agricola (Dantumadiel)
I. Sjerps – digitaal (Harlingen)
T.J. van der Zwan (Heerenveen)
L. Roolvink (Opsterland)
J. Rijpstra (Smallingerland)
L.J. Gebben (Tytsjerksteradiel)

M. Schrier (Vlieland)
M.C.M. Waanders (Waadhoeke)
N.A. van de Nadort (Weststellingwerf)
J. Stoffels (Officier van Justitie)
J. de Schepper (Politie Eenheid Noord-Nederland)
L.M.B.C. Kroon – digitaal (Dijkgraaf Wetterskip Fryslân)
D.P. de Vries – (Provincie Fryslân)

W.K. Kleinhuis (alg. directeur/ commandant Brandweer)
L. Kleefstra (directeur Publieke Gezondheid)

E. Knoll (directeur bedrijfsvoering)
A. de Vries (secretaris)

Afwezig:

S. Buma (Leeuwarden)
L.P. Stoel (Ameland)
F. Veenstra (De Fryske Marren)
J.G. Kramer (Noardeast-Fryslân)

J. Werkman (Ooststellingwerf)
W. van Gent (Schiermonnikoog)
C. van de Pol (Terschelling)

1. Opening en vaststellen agenda

Welkom, de voorzitter opent de vergadering om 13:30 uur.

➤ *De agenda wordt vastgesteld.*

2. Concept conclusies bestuurscommissie veiligheid van 13 februari 2023 en 20 april 2023

➤ *De bestuurscommissie stelt de conclusies van 13 februari 2023 en 20 april 2023 vast.*

2. Mededelingen en ingekomen stukken

- a) Convenant en overeenkomst werkgeverschap Meldkamer Noord-Nederland
Het beheer van de tien meldkamers in Nederland, en dus ook die van Noord-Nederland, vindt plaats via de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS).
Om de meldkamerfunctie voor de brandweertaak, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening uit te voeren zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de meldkamer en de drie noordelijke veiligheidsregio's.
Dit heeft geleid tot twee overeenkomsten. Beide documenten zijn begin dit jaar opgesteld. De volgende stap is nu dat deze in iedere veiligheidsregio wordt vastgesteld, zodat de afspraken in deze overeenkomsten geformaliseerd zijn. Dit gebeurt in het AB van juli 2023.
- b) Financiële verordening
Bij de aanbidding van de jaarstukken en de begroting is de evaluatie van de financiële verordening aangekondigd. De evaluatie wordt uitgevoerd door de Auditcommissie. De uitkomsten worden gedeeld met de gemeenteraden voor zienswijze.
Mw Sjerps vraagt of de auditcommissie wil kijken naar de bezuinigen van het Rijk, breder dan de inflatie. Dhr Kleinhuis meldt dat de auditcommissie adviseert. Daarom zou de discussie in bestuur moeten plaatsvinden. De voorzitter meldt dat het signaal wordt meegenomen naar het DB.
- c) Proces doorlichting begroting
Periodiek wordt een analyse uitgevoerd om te kijken of de begroting van de VRF nog

realistisch geraamd is en er nog ruimte in zit. De doorlichting vindt momenteel plaats. Dit ligt ook bij de Auditcommissie. De resultaten komen in het najaar terug bij het bestuur.

- d) Toekomstverkenning Brandweer en Crisisbeheersing
Op 5 oktober en 13 februari jl. is de Bestuurscommissie meegenomen in de resultaten van de landelijke toekomstverkenningen voor brandweer en crisisbeheersing en de plannen om deze samen met het Planbureau Fryslân te vertalen naar Veiligheidsregio Fryslân. 13 april en 20 juni hebben twee sessies met een brede groep betrokkenen plaatsgevonden. De resultaten worden 4 oktober gepresenteerd door Planbureau Fryslân in de bestuurscommissie.
- e) Herinrichting COVID-organisatie GGD
Mw Kleefstra meldt dat het ministerie van VWS heeft de GGD'en opdracht gegeven om mensen nog steeds de mogelijkheid te bieden om een COVID-19 vaccinatie te halen. Daarnaast zijn er specifieke groepen die in aanmerking komen voor extra revaccinaties. Vanaf 1 juli dient GGD Fryslân een beperkte vaccinatie capaciteit beschikbaar te houden, waarbij er een mogelijkheid is voor opschaling voor een eventuele najaarscampagne. In juni wordt een advies van de Gezondheidsraad verwacht over vaccinaties in het najaar en over een eventueel structureel vaccinatieprogramma.
- f) Forensische geneeskunde
GGD'en voeren de forensische geneeskunde uit. Mw Kleefstra geeft aan dat deze taak onder (financiële) druk staat, financiële middelen bij het ministerie komen niet los. Daarnaast blijft het lastig om voldoende forensische artsen te vinden. In Fryslân kan de dienstverlening vooralsnog plaatsvinden.
- g) Directeurenoverleg Crisisbeheersing (voorheen Directie Crisisbeheersing)
Samen met de leden van het overleg (vertegenwoordigers Crisisbeheersing, Brandweer, GGD/GHOR, Politie, Coördinerend Gemeentesecretaris, Wetterskip Fryslân, OM, Defensie) is een beschouwing gehouden. In overleg met de leden is besloten om een andere invulling te geven aan het overleg. Dit wordt aangepast in de organisatieverordening van de VRF.
- h) Portefeuille Maatschappelijke zorg (voorheen Zorg en Veiligheid)
Omdat dhr van der Zwan afzwaait komt de portefeuille maatschappelijke zorg in de bestuurscommissie veiligheid vacant.
Dit is een inhoudelijke portefeuille. Die zowel in de BC Veiligheid als in de BC Gezondheid een eigen portefeuillehouder kent. Dhr Kleinhuis geeft aan dat per mail een inventarisatie volgt voor een nieuwe portefeuillehouder. De benoeming vindt waarschijnlijk plaats in de commissie van 4 oktober.
- i) Regionaal risicoprofiel input Wetterskip Fryslân
De zienswijze van Wetterskip Fryslân is overgenomen en het Regionaal Risicoprofiel is aangepast.
- j) CAO Veiligheidsregio's
Veiligheidsregio's hebben sinds 1 mei een CAO die inhoudelijk verschilt met de CAO gemeenten. Er moeten bijvoorbeeld regelingen komen in het kader van het beleid "Duurzame inzetbaarheid en werk - privé balans". Inmiddels is op 30 mei jl. overeenstemming bereikt over de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) en ontheffing nachtdiensten (voor Brandweercentralisten en calamiteitencoördinatoren in het meldkamerdomein). In de tweede begrotingswijziging komt de impact van de nieuwe CAO.
- k) Verlenging dienstverleningsovereenkomst collectieve taken Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en dienstverleningsovereenkomst Meldpunt zorgwekkend gedrag
Mw Kleefstra meldt dat de GGD Fryslân de gemeenten voorstelt om beide dienstverleningsovereenkomsten voor één jaar te verlengen. Hiervoor deelt GGD Fryslân met alle afzonderlijke gemeenten een concept collegevoorstel, dat de gemeenten kunnen gebruiken om hun colleges in de gelegenheid te brengen het besluit te nemen.

Ingekomen stuk

- l) Opbrengst O&N '22-'23 evaluaties door Friese gemeenten en hulpdiensten
Dhr Rijpstra meldt dat na een oproep het merendeel van de 18 gemeenten een evaluatie hebben aangeleverd. Dhr Brouwer is blij met het stuk en geeft aan dat het gezien moet worden op een aanvulling op wat vorig jaar bestuurlijk is afgesproken.
Mw Sjerps meldt dat er ook vanuit Harlingen een evaluatie beschikbaar is, deze wordt nog aangeleverd.

4. Zienswijzen op jaarstukken en begroting inclusief begrotingswijziging 2024

Het overzicht van de zienswijzen tot nu toe, wordt tijdens de vergadering gedeeld. Voor de concept reactienota wordt een korte leestijd uitgetrokken.

Er zijn verschillende inzichten over toevoegen aan de egalisereserve.

Dhr Brouwer geeft aan dat de gemeente Achtkarspelen vraagt om verstandige keuzes.

Dhr van de Zwan vindt dat het voorstel geredeneerd is vanuit het perspectief van de gemeenschappelijke regeling. Dhr Rijpstra meldt dat Smallingerland de zienswijze heeft om het geld terug te storten. Mw de Vries sluit zich hierbij aan voor Súdwest Fryslân.

Mw Waanders geeft aan dat gemeente Waadhoeke een voorstel heeft van het college om geen zienswijze in te dienen.

Dhr Kleinhuis geeft aan dat de VRF zich op de voorgestelde wijze aan het beleid houdt. Dhr van der Zwan doet een beroep om oog te hebben voor de financiële situatie voor de gemeenten. Dhr Roolvink vindt dat er dan over het beleid gesproken moet worden. Dhr Gebben sluit zich hierbij aan. De voorzitter meldt dat het Dagelijks Bestuur een standpunt inneemt op basis van de zienswijzen. Het standpunt wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

5. Bestuursrapportage (4 maands)

- *De Bestuurscommissie Veiligheid stelt de eerste bestuursrapportage 2023 voor het onderdeel veiligheid vast. En vraagt het dagelijks bestuur om deze ter vaststelling voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.*

6. Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Vanaf boekjaar 2023 is het Dagelijks Bestuur (DB) verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. De externe accountant geeft vanaf dat moment alleen nog een controleverklaring af met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Mw Waanders reageert op het voorstel, en geeft aan dat de bedoeling van het wetsvoorstel een gesprek is tussen Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur over rechtmatigheid. Door de auditcommissie een rol te geven is verslaglegging voorwaardelijk. Alleen dan kan er een goed gesprek gevoerd worden.

- *De Bestuurscommissie Veiligheid stemt er mee in de Auditcommissie namens het Algemeen Bestuur het gesprek te laten voeren met het Dagelijks Bestuur over de rechtmatigheidsverantwoording.*
- *De Bestuurscommissie Veiligheid adviseert het Algemeen Bestuur het normenkader 2023 vast te stellen.*

7. Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân

Dhr Kleinhuis meldt dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGr) is gewijzigd om een impuls te geven aan het principe van verlengd lokaal bestuur. Als de verplichte GR'en in Fryslân zijn de VRF en FUMO samen opgetrokken in het traject. Er is overleg geweest met raden en griffiers over de mogelijke aanpassingen in de gemeenschappelijke regelingen. De hier opgehaalde input heeft geleid tot het voorliggende voorstel.

Mw Waanders heeft naar de bedoeling van de Wet gekeken. En vindt het voorstel vanuit het perspectief van de raad zo nu en dan kort door de bocht. Met name zienswijze voor voorgenomen besluiten. Het is niet duidelijk om welke besluiten het gaat. En er wordt aangegeven dat het AB altijd kan besluiten. het Mw Waanders begrijpt ook dat het moeilijk is te vatten in een tekst. Dhr Kleinhuis geeft aan dat er uitgebreid over is gesproken met raadsleden.

Mw Waanders geeft aan dat het goed is om hier aandacht aan te besteden in de aanbestedingsbrief. Dit

wordt toegezegd.

Dhr Rijpstra doet de suggesties om vaker met griffiers in gesprek te gaan als deze werkwijze goed is bevallen. Dhr Kleinhuis meldt dat de contacten momenteel goed zijn.

Mw Waanders vraagt naar de context over de evaluatie van de GR in het voorstel. Gaat het om een evaluatie van de GR of de tekst? De VRF voert een bestuurderstevredenheidsonderzoek en daar worden ook raadsleden bij betrokken. Dat is de bedoeling van dit punt. Er wordt gesproken over het belang van participatie door inwoners. Waarop dhr Kleinhuis aangeeft dat dit punt door raadsleden is weggestemd. Raadsleden beschouwen zichzelf als inwoner.

Een was / wordt lijstje wordt toegevoegd.

- *De Bestuurscommissie stemt in met de voorgestelde wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling en doorgeleiding aan het Dagelijks Bestuur.*

8. Rode draden analyse VRF 2019-2021 & 2022

De Bestuurscommissie neemt kennis van de rode draden analyses en de mededeling van de inspectie dat de VRF tijdens een crisisopshaling voldoet aan de operationele prestatie.

9. Deelplannen bevolkingszorg en crisiscommunicatie

Dhr van Alst (afdelingshoofd Crisisbeheersing) presenteert de nieuwe deelplannen bevolkingszorg. En geeft een toelichting op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige plannen uit 2016. De wijzigingen gaan in per 2024. Nu start de periode van implementatie, alle gemeenten worden bezocht.

Dhr van de Nadort wil graag weten of er ook taakkaarten komen voor de medewerkers van gemeenten. Nu liggen alleen taakkaarten voor piketfunctionarissen voor. Dhr van Alst kan dit bevestigen.

Dhr Stoffels roept op om te oefenen met de driehoek v.s GRIP organisatie.

Dhr Roolvink vindt de stukken helder. Communicatie als eigenstandig proces roept een herinnering op. Hoe eigenstandig is eigenstandig? Dhr van Alst geeft aan dat 'eigenstandig' niet 'zelf alles regelen' is. Dit gaat om hun positie in een team. Communicatie komt dicht tegen de operationeel leider aan te zitten. Mw Waanders ondersteunt de rol van communicatie en wil weten of dit leidt tot meer gelaagdheid? Mw Waanders heeft behoefte aan oefeningen om er gevoel bij te krijgen.

Dhr van Alst hoopt dat het minder complex wordt. Omdat communicatie rechtstreeks onder de operationeel leider valt. Dhr van Alst vindt ook dat de nieuwe situatie goed geoefend moet worden.

Mw Sjerps vraagt aandacht voor de rol van de burgemeester bij GRIP 1. Dit is nu nog niet zo uitgebreid beschreven. Dan wordt er ook veel van burgemeester gevraagd.

Dhr van Alst ziet ook dat er steeds meer gevraagd wordt van de burgemeester bij een crisis. Maar de rol van een burgemeester verandert niet. Dhr van Alst neemt het verzoek van mw Sjerps mee.

Dhr van der Zwan geeft een dat de informatiemanager de taken van de journaalschrijver op zich moet nemen. Dat is een zware taak. Het vastleggen van informatie en besluiten is een belangrijk punt geeft dhr van Alst aan. Daar moet aandacht voor komen.

- *De Bestuurscommissie Veiligheid stelt het Deelplan Bevolkingszorg 2024-2027 en het Deelplan Crisiscommunicatie 2024-2027 vast.*

10. Uniform kwaliteitsniveau bevolkingszorg

Dhr van Alst geeft aan dat het bestuur eerder heeft gesproken over het uniform kwaliteitsniveau bevolkingszorg. Het bestuur heeft gemengde gevoelens over deze ontwikkeling. Fryslân voldoet voor een deel aan het voorgestelde kwaliteitsniveau. En sommige punten organiseren wij net iets anders. Voor ons hoeft het uniform kwaliteitsniveau dus niet perse.

Uiteraard is er wel draagvlak voor de kwaliteitsimpuls. Maar afwachten wat het exact gaat betekenen. Dhr van Alst geeft aan dat er rekening mee wordt gehouden dat dit soort landelijke uniformeringsregels leiden tot hogere kosten. Vooral nog is de verwachting dat dit kan worden opgevangen in de begroting van de afdeling Crisisbeheersing.

Mw Waanders is van mening dat je soms iets moet doen wat je liever niet doet. Maar leidt dit kwaliteitsniveau bevolkingszorg nu tot een leidt kwaliteitsverbetering? Zou het niet meer waardevol

zijn als landelijk inzichtelijk wordt gemaakt welke regio een bepaalde expertise zit. Dhr van Alst geeft aan dat daar momenteel ook naar wordt gekeken. Mw Sjerps ervaart een steeds verdergaande professionalisering. Dit leidt er mogelijk ook toe dat steeds meer mensen afhaken. Dhr van Alst erkent dat het veel vraagt van medewerkers. Maar tegelijkertijd wordt er ook steeds meer gevraagd van de crisisorganisatie.

- *De Bestuurscommissie Veiligheid besluit het eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg inclusief Crisiscommunicatie vast te stellen.*

11. Het uifasieren van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS)

Uiterlijk eind dit jaar moet er besluitvorming plaatsvinden over het uifasieren van de WAS omdat de contracten met leveranciers in 2025 aflopen en enkele onderdelen van het systeem vervangen dienen te worden. Dit besluit wordt genomen door het ministerie van J&V. Voor draagvlak worden bestuurlijke standpunten geïnventariseerd.

Dhr Roolvink vraagt naar financiële consequenties. Dhr Kleinhuis meldt dat de WAS van het ministerie is. Die financieren het ook.

Dhr van de Nadort vindt het lastig om in te stemmen met uifasieren. Het alternatief, NL Alert, lijkt niet een waterdicht systeem.

Dhr Kleinhuis geeft aan dat de WAS ook niet waterdicht is. De WAS is oorspronkelijk voor rampen met gevaarlijke stoffen. De ervaring leert dat de WAS niet ingezet wordt omdat het heel lastig is om context mee te geven. Onderzoek wijst uit dat als je iets wil doorontwikkelen, dan zit dat toch bij mobiele telefoon.

- *De Bestuurscommissie hecht waarde aan één generiek alarmeringssysteem voor heel Nederland. Daarna is uifasieren een optie. Dit standpunt wordt aan de voorzitter meegegeven.*

12. Uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven 2023-2026

De Bestuurscommissie wordt door Mw Zoer (Afdelingshoofd Risicobeheersing en Planvorming) meegenomen in het uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven 2023-2026. Sinds een aantal jaren zet Brandweer Fryslân zich in op het taakveld Brandveilig Leven met als doel: minder branden, minder slachtoffers, minder schade. De focus ligt op de doorontwikkeling van preventie.

Mw Waanders vraagt hoeveel mensen werken aan het uitvoeringsprogramma. Mw Zoer geeft aan dat er momenteel 5 mensen aan werken. Er is een ontwikkeling gaande van regelgericht naar risicogericht, dus hopelijk worden dit er in de toekomst meer.

De voorzitter spreekt haar waardering uit voor het programma.

13. Vaststellen convenant natuurbrandbeheersing

Ter vaststelling ligt een convenant voor dat als doel heeft om gezamenlijk maatregelen te treffen ten behoeve van natuurbrandbestrijding. Het convenant en de hierin beschreven gebiedsgerichte aanpak is een integrale structurele werkwijze voor de twaalf Friese gemeenten met een RIN gebied, de Provincie Fryslân en de vijf natuurbeheerders om de risico's op een onbeheersbare natuurbrand en daarbij horende maatschappelijke impact te verkleinen.

- *De bestuurscommissie stelt het convenant natuurbrandbeheersing vast.*

12. Rondvraag en sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 15.11 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid van 22 juni 2023.

Voorzitter

Secretaris

S. van Haersma Buma

W.K. Kleinhuis

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Mededelingen
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	n.v.t.
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	3
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	Kies een item.

Kennisnemen van	De mededelingen.
Inleiding	Voor de Bestuurscommissie Veiligheid zijn een aantal mededelingen binnengekomen.
Kernboodschap	<p>Visitatie VRF Visitatie heeft als doel veiligheidsregio's als organisatie verder te ontwikkelen en om van- en met elkaar te leren. Veiligheidsregio's hebben eerder (2014-2018) goede ervaringen opgedaan met visitatie als leerinstrument. Bovendien is het een wettelijke verplichting om eenmaal in de vijf jaar een visitatie te laten verrichten.</p> <p>Op 15 november 2023 neemt Veiligheidsregio Fryslân opnieuw deel aan een visitatie (exclusief GGD). Landelijk is gekozen voor een kort-cyclische aanpak. Dit betekent dat er geen langdurige (belastende) zelfevaluaties gedaan worden (met als risico snelle veroudering), maar dat er een korte scan op hoofdlijnen wordt gemaakt. In de periode vanaf 2025 volgt een tweede deel met meer verdiepend onderzoek.</p> <p>De visitatie zelf beslaat één dag. De visitatiecommissie die ons bezoekt bestaat uit twee collega directeuren van andere veiligheidsregio's en een secretaris. De kern van de visitatie is een collegiale reflectie. Ofwel: kritische vrienden gaan met ons in gesprek aan de hand van de zelfevaluatie.</p> <p>Mededeling aanvraag startfinanciering ZonMw Kwartiermaker door GGD Fryslân</p>

Vanuit ZonMw (een financieringsorganisatie van innovatie en onderzoek in de gezondheidszorg) is er een subsidieoproep opengesteld voor het verbeteren van domein overstijgende samenwerken binnen veiligheidsregio's. Het doel van deze subsidieoproep is om sneller passende zorg en ondersteuning te kunnen bieden aan mensen met onbegrepen gedrag met (zeer) complexe problematiek. In Friesland wordt overwogen een aanvraag voor deze subsidie in te dienen. Het zou gebruikt kunnen worden voor het opzetten van ondersteuning aan mensen met complexe psychosociale-, of sociaal maatschappelijke problematiek buiten kantoortijden. Vanuit de acute keten komt namelijk het signaal dat er binnen Friesland behoefte is aan een betere aansluiting met het sociaal domein en dan specifiek de beschikbaarheid van professionele ondersteuning buiten kantoortijden voor mensen met (ernstige) onbegrepen gedrag. Het is het onderzoeken waard of deze behoefte in Friesland wordt gedragen en hoe ondersteuning buiten kantoortijden eventueel gerealiseerd zou kunnen worden. Gemeenten zien de behoefte maar willen duidelijk hebben tot hoever de verantwoordelijkheid van gemeenten gaat. Daarnaast moet de diegene die buiten kantoortijden dienst heeft mandaat en budget hebben om zaken zoals bijv. tijdelijk onderdak te realiseren. Dit maakt het in andere regio's ook succesvol, waaronder Den Bosch e.o. Met een aantal gemeenten (Leeuwarden, Harlingen, Súdwest-Fryslân, Smallingerland) en ketenpartners (o.a. SDF, politie en GGZ) is daarom besloten om eerst een startsubsidie bij ZonMw aan te vragen.

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Tweede bestuursrapportage 2023 inclusief tweede begrotingswijziging
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	Dhr Gebben
Auteur	Dhr. Kleinhuis / Dhr. Knoll
Bijlagen	1. Tweede bestuursrapportage 2023 2. Tweede begrotingswijziging 2023
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	4
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage en de begrotingswijzigingen zijn producten van alle organisatiedelen samen.
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> Het bestuur voor te stellen de tweede bestuursrapportage 2023 vast te stellen Het bestuur voor te stellen de tweede begrotingswijziging 2023 vast te stellen
Inleiding	<p>Tweede bestuursrapportage 2023 Middels de bestuursrapportages wordt het Algemeen Bestuur tweemaal per jaar geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de begroting. Het Dagelijks Bestuur legt daarbij verantwoording af over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel inhoudelijk als financieel. Daarbij geven we antwoorden op de vragen: Worden de taken uitgevoerd zoals gepland? Is er een bijstelling nodig van de afgesproken resultaten? En geven we daarvoor meer of minder geld uit dan vooraf gepland?</p> <p>Daarnaast bevat de bestuursrapportage een prognose van ons gerealiseerd jaarresultaat (na bestemming).</p> <p>Tweede begrotingswijziging 2023 Middels de tweede begrotingswijziging van 2023 wordt het effect van de cao op de begroting 2023 verwerkt. In lijn met eerdere besluitvorming wordt een onttrekking gedaan vanuit de reserve voor in te halen werkzaamheden op vakbekwaamheid en projecten bij de Brandweer. Daarnaast wordt voorgesteld om, in afwijking op het bestuursbesluit, de loon- prijscompensatie Bdur niet te storten in de</p>

	reserve FLO.																		
Beoogd effect	Het bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen en invulling te geven aan hun budgetrecht.																		
Argumenten	<i>1.1 De bestuursrapportage biedt een tussentijds moment voor het bestuur om haar controlerende rol uit te voeren</i> Om het bestuur te helpen ook gedurende het jaar haar controlerende rol uit te kunnen oefenen, rapporteren we twee keer per jaar wat de stand van zaken is als het gaat om de in de begroting opgenomen doelen.																		
Kanttekeningen/risico's	Veiligheidsregio Fryslân blijft opereren in een dynamisch speelveld. De afgegeven prognose kan hierdoor onzekerheden bevatten.																		
Financiële consequenties	Het totale resultaat inclusief corona effect voor 2023 wordt geschat op een saldo van € 3.302.000. In de bestuursrapportage wordt het resultaat per programmaonderdeel toegelicht.																		
Vervolgaanpak/uitvoering	Het bestuurlijk proces ziet er als volgt uit: <table border="1" data-bbox="582 801 1390 1386"> <tr> <td>20-09-2023/ 21-09-2023</td> <td>Agendacommissies</td> </tr> <tr> <td>21-09-2023</td> <td>Verzending naar bestuurscommissies</td> </tr> <tr> <td>25-09-2023</td> <td>Verzenden naar auditcommissie</td> </tr> <tr> <td>02-10-2023</td> <td>Auditcommissie</td> </tr> <tr> <td>04-10-2023/ 05-10-2023</td> <td>Bestuurscommissies</td> </tr> <tr> <td>05-10-2023</td> <td>Verzending naar DB</td> </tr> <tr> <td>12-10-2023</td> <td>DB</td> </tr> <tr> <td>30-11-2023</td> <td>Verzending naar AB</td> </tr> <tr> <td>14-12-2023</td> <td>AB</td> </tr> </table>	20-09-2023/ 21-09-2023	Agendacommissies	21-09-2023	Verzending naar bestuurscommissies	25-09-2023	Verzenden naar auditcommissie	02-10-2023	Auditcommissie	04-10-2023/ 05-10-2023	Bestuurscommissies	05-10-2023	Verzending naar DB	12-10-2023	DB	30-11-2023	Verzending naar AB	14-12-2023	AB
20-09-2023/ 21-09-2023	Agendacommissies																		
21-09-2023	Verzending naar bestuurscommissies																		
25-09-2023	Verzenden naar auditcommissie																		
02-10-2023	Auditcommissie																		
04-10-2023/ 05-10-2023	Bestuurscommissies																		
05-10-2023	Verzending naar DB																		
12-10-2023	DB																		
30-11-2023	Verzending naar AB																		
14-12-2023	AB																		
Communicatie	Voorlopig alleen schriftelijk.																		
Besluit	Kies een item.																		
Paraaf secretaris																			
Kopie naar auteur																			

Bestuursrapportage

Januari – augustus 2023

1. Inleiding

Via de bestuursrapportage wordt het algemeen bestuur tweemaal per jaar geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de begroting. Het dagelijks bestuur legt daarbij verantwoording af over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, waarbij de inhoudelijke verantwoording wordt getoetst door de bestuurscommissies.

De afgelopen jaren stonden de bestuurlijke rapportages in het teken van crisistaken. Inmiddels zijn deze crisistaken bijna regulier geworden: de coördinatie van de opvang van ontheemden en crisisnoodopvang loopt onverminderd door terwijl er voor COVID-19 een najaarscampagne voor vaccineren plaatsvindt. Hoewel de crisistaken dus nog steeds onderdeel zijn van onze dagdagelijkse werkzaamheden, hebben we ons vizier de afgelopen periode steeds verder verlegd naar de oorspronkelijke taken van Veiligheidsregio Fryslân.

In de eerste bestuursrapportage van 2023 is aangegeven dat het jaar 2023 in het teken zou staan van 'tempo maken', en dat is gelukt: projecten zijn weer opgepakt en versneld, en de werkzaamheden die tijdens de crises zijn blijven liggen, halen we in. U ziet dit onder meer terug in het benutten van de bestemmingsreserves.

Daarnaast spelen bij de organisatieonderdelen diverse thema's die veel inspanning vergen van onze organisatie. Zo wordt bij de GGD, in opdracht van de bestuurscommissie Gezondheid, ingezet op de ontwikkelingen die voortkomen uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Daarnaast wordt er binnen het programma JGZ 3.0 gewerkt aan een flexibel en integraal JGZ-dienstverleningsaanbod voor kinderen van -9 maanden tot 18 jaar.

Bij het onderdeel veiligheid wordt invulling gegeven aan de landelijke opdracht om de crisisbeheersing en de regionale- en landelijke informatiepositie te versterken. Daarnaast staat 2023 in het teken van het hervatten van de eerste tranche van de bouwagenda. De aanbestedingen voor de locaties Langweer, Makkum en Drachten zijn inmiddels afgerond, zodat spoedig over kan worden gegaan tot de voorbereidingen op het (ver)bouwen van deze kazernes.

Financiële beschouwing

Algemeen

Op het gebied van financiën ontstaat een gemengd beeld: enerzijds constateren wij een forse, en naar verwachting structurele, stijging van de kosten van huisvesting, materieel en energie. Anderzijds hebben we een aantal meevallers. Onze kapitaallasten vallen bijvoorbeeld lager uit, omdat de investeringsagenda vertraging heeft opgelopen. Daarnaast hebben we aanvullende structurele BDUR-middelen verkregen die vanwege de late bekendmaking (nog) niet volledig zijn ingezet.

Vanwege het gemengde beeld is het fundamenteel dat we de ontwikkelingen op onze organisatie scherp monitoren en dat wij continu onze prioriteiten blijven afwegen. Een van de acties die daarbij bestuurlijk is afgesproken betreft het project doorlichting begroting. Bij deze doorlichting wordt de begroting kritisch doorgelicht, met als doel: kansen en risico's identificeren. De uitkomsten van de doorlichting zullen ultimo 2023 worden gepresenteerd aan het algemeen bestuur.

Prognose resultaat

In deze tweede bestuursrapportage rapporteren wij over de begroting 2023 na eerste wijziging. Deze wijziging stelde het algemeen bestuur op 13 juli gelijktijdig met de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 vast.

In de prognose is een onderscheid gemaakt tussen het 'reguliere resultaat' en het 'resultaat na cao-effect.' In de financiële verordening is het leidende principe afgesproken dat het cao-effect wordt verrekend met de gemeentelijke bijdrage. Gezien het verwachte positieve resultaat over 2023 stellen wij voor om af te wijken van dit leidende principe en het cao-effect in 2023 niet te verrekenen via de gemeentelijke bijdrage. Hiermee wordt in 2023 een lastenverzwaring voor gemeenten voorkomen. Voor de jaren 2024 e.v. wordt een separaat voorstel aan het bestuur ingediend.

Programma	Prognose regulier resultaat	Prognose resultaat organisatie	Prognose incl. doorbelasting organisatie	Effect cao	Prognose na cao-effect	Prognose na mutatie egalisereserve
Gezondheid	124.500	57.000	181.500	1.546.000	-1.364.500	-
Crisisbeheersing	820.000	8.500	828.500	242.500	586.000	-
Brandweer	2.209.000	83.000	2.292.000	1.590.500	701.500	-
Totaal	3.153.500	148.500	3.302.000	3.379.000	- 77.000	-

Verwerking van het resultaat na cao-effect

De administratieve verwerking loopt via de egalisereserve. Dit ontstaat doordat het reguliere resultaat op totaalniveau (nagenoeg) voldoende is om het effect op te vangen, maar zoals uit de tabel blijkt, dit niet voor ieder afzonderlijk organisatieonderdeel geldt. In de tweede begrotingswijziging is deze administratieve verwerking opgenomen en wordt voorgesteld om het resterende saldo van € 77.000 te dekken vanuit de egalisereserve.

Toelichting financiële afwijkingen

Het *reguliere resultaat* wordt als volgt verklaard:

- Het positieve resultaat voor gezondheid wordt met name veroorzaakt door voordelen bij reizigersadviesing, medische milieukunde en tbc-bestrijding. Daar staan nadelen op het gebied van huisvesting, forensische geneeskunde en inspectie kinderopvang tegenover.
- De onderschrijding bij crisisbeheersing wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures, met name op de functies die zijn opengesteld vanuit de aanvullende BDUR-middelen.
- Bij de brandweer is sprake van incidentele voordelen op de bouwagenda en de overige kapitaallasten. Ook hier zijn echter een aantal nadelen: voornamelijk op het gebied van huisvestingskosten, energiekosten en kosten voor materieel en materiaal.
- Het resultaat bij organisatie wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures. Daar staan hogere kosten voor gas en elektra tegenover. Dit resultaat wordt, zoals is afgesproken bij begroting 3.0, naar rato toegekend aan de programma's.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de programmateksten.

Scenario 3

Bij de kaderbrief 2024-2027 is afgesproken het effect van de inflatie van de materiële kosten conform het afgestemde 'scenario 3' te verrekenen. Daarbij is de toezegging gedaan om in de bestuursrapportage een 'tussenstand' te geven van het effect van dit scenario.

Het te verrekenen bedrag op basis van scenario 3 bedraagt € 2,2 miljoen. Dit betreft het incidenteel door de gemeenten bij te storten bedrag over de volledige beschouwingsperiode van de jaren 2022 - 2024. De definitieve uitkomst is medio 2024 bekend.

2. Programma overstijgende onderwerpen

Cao

Op 14 april 2023 stemden de leden van de algemene vergadering van de werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (wvsv) unaniem in met het arbeidsvoorwaardenakkoord. De cao voor het personeel in dienst van veiligheidsregio's is daarmee definitief en loopt van 2 januari 2023 tot 1 mei 2024. In de tweede begrotingswijziging is de uitwerking van de cao op de begroting 2023 van Veiligheidsregio Fryslân meegenomen.

Procesgericht werken

De komende jaren willen we ons werk voor de inwoners van Fryslân nog beter doen, zodat we problemen nog meer kunnen voorkomen in plaats van verhelpen. Procesgericht werken is een hulpmiddel hierbij en daarom is dit als VRF-brede ambitie opgenomen in onze Meerjarenkoers 2023-2026. In 2023 wordt het fundament voor procesgericht werken binnen VRF gelegd. Concreet betekent dit dat er wordt gewerkt aan het procesmodel, de rollen en procesconventies worden uitgewerkt, de voorbereidingen voor de aanschaf van een procestool worden gedaan en het implementatie- en veranderplan voor 2024 t/m 2026 wordt opgesteld. Het project loopt volgens planning. Vanaf 2024 gaan we 'leren door te doen' en aan de slag met verbetertrajecten waarin processen onder de loep worden genomen en worden verbeterd.

Informatieveiligheid

De eindevaluatie van het project 'Versnellingsplan BIO' uit 2022 is met enkele aanbevelingen vastgesteld, daarmee is het project formeel afgerond. Het 'Dreigingsbeeld informatieveiligheid 2023-2024' is eveneens vastgesteld. In het dreigingsbeeld zijn de belangrijkste dreigingen voor VRF op gebied van informatieveiligheid uitgewerkt. Hierin zijn geen acute dreigingen naar voren gekomen. Het dreigingsbeeld en het hierin opgenomen versterkingsplan vormen de basis voor de doorontwikkeling van informatieveiligheid bij VRF.

Veiligheidsregio's werken op landelijk nivo samen aan de verwerving van CERT (Computer Emergency Response Team) en SOC (Security Operations Centre) diensten. Voor de CERT dienst voor Veiligheidsregio's heeft de afgelopen periode een gezamenlijke aanbesteding gelopen. Aan GGD-zijde zijn wij hiervoor al sinds 2022 verbonden aan (Zorg) Z-CERT.

3. Programma gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de realisatie over de eerste acht maanden wordt voor het programma gezondheid een voordelig saldo geprognoseerd van ongeveer € 124.500. De belangrijkste negatieve afwijkingen van de begroting betreffen:

- Huisvesting (€ 225.000): het nadeel bij huisvesting is een gevolg van gestegen huurprijzen en gestegen tarieven voor gas en elektra.
- Forensische geneeskunde (€ 163.000): bij forensische geneeskunde is sprake van extra kosten voor de inzet voor de Noordelijke samenwerking (projectleider), coördinatie en het opleiden van forensisch artsen. In de huidige tarieven voor forensische geneeskunde is geen rekening gehouden met deze extra kosten.
- Inspecties kinderopvang (€ 181.000): het nadelig saldo is een gevolg van langdurige ziekte en de noodzaak om personeel te vervangen. Verder heeft de afgesloten cao en het niet wijzigen van het tarief financieel een negatief effect.

Deze nadelen worden gecompenseerd door voordelen bij reizigersadvies, medische milieukunde en tbc-bestrijding. Het voordeel bij reizigersadvies is een gevolg van het herstel van de reismarkt na de coronaperiode. De voordelen bij medische milieukunde en tbc-bestrijding hangen samen met vacatureruimte.

Voor het zogenoemde aanvullend pakket worden de afgesproken activiteiten/producten bij gemeenten in rekening gebracht op basis van tarieven. Dit geldt ook voor toezicht kinderopvang, waarbij financiering plaatsvindt op basis van een tarief per inspectie-uur. In de eerste bestuursrapportage is gemeld dat de afgesloten cao bij ongewijzigde tarieven financieel een negatief effect heeft. Dit betreft een incidenteel effect voor 2023, voor 2024 worden de tarieven aangepast. Op basis van de realisatie over de eerste acht maanden is de verwachting dat het negatieve effect kan worden opgevangen binnen het financiële kader van de begroting 2023.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Friese Preventie Aanpak (FPA)

De Friese Preventieaanpak wordt in de komende maanden doorontwikkeld om te komen tot een advies voor de gewenste preventie infrastructuur in Fryslân. Naast de inhoudelijke doorontwikkeling, wordt er gewerkt aan een voorstel voor financiële dekking van de FPA vanuit de SPUK - IZA middelen, gericht op de regionale samenwerking op preventie in Fryslân.

Tijdens het werkbezoek van de staatsecretaris Maarten van Ooijen op 26 juni jl. is benadrukt dat van Ooijen graag ziet dat de Friese Preventieaanpak als inspiratie dient voor andere regio's in Nederland en daarbij kan rekenen op steun van VWS. Hier zal door VWS samen met FPA en de verschillende bestuurders een vervolg aan gegeven worden.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Op 9 februari 2023 heeft de Bestuurscommissie opdracht verleend aan de GGD om een regierol te vervullen t.a.v. de regionale opgaves van GALA en om de individuele gemeenten op maat te ondersteunen bij het maken van een integraal plan van aanpak. Hiertoe is een 'projectteam GALA' ingericht.

De inzichten betreffende de regionale opgaves zijn in de BcG van juni gedeeld met de gemeenten. De inrichting van de preventie-infrastructuur krijgt verder vorm binnen het netwerk van de Friese Preventieaanpak. Bij de regionale inrichting van ketenaanpakken werkt GGD Fryslân samen met ROS Friesland en De Friesland. Vervolgstappen (o.a het regelen van financiering op basis van de SPUK IZA) worden gezet in samenspraak met de gemandateerde gemeente Smallingerland en de FrIZA-groep. De overige vraagstukken rond ketenaanpakken en mogelijke taken voor de GGD worden

momenteel onderzocht.

Alle gemeenten moeten, om in aanmerking te komen voor de middelen uit de brede SPUK GALA, eind september een integraal plan van aanpak indienen. Als hulp bij het opstellen van het GALA plan van aanpak stuurt de GGD aan de Friese gemeenten een periodieke GALA-nieuwsupdate met daarbij bouwstenen betreffende alle GALA-doelen en ketenaanpakken. Alle gemeenten ontvangen daarnaast naar behoefte ondersteuning van de eigen GGD-beleidsadviseur.

In het najaar wordt bekeken hoe de inhoudelijke bijdrage van GGD Fryslân zowel lokaal als regionaal geborgd kan worden in de staande organisatie.

Derde levensfase/wiis

Het expertteam ouderen werkt aan de verdere uitdraging van de ontwikkelde visie 'Fitaal Wiis', inclusief het waardeperspectief. Ook wordt gewerkt aan het concretiseren van deze visie voor implementatie waar vanuit SPUK14 extra middelen beschikbaar voor zijn. In twee Friese gemeenten wordt het projectleiderschap voor de ketenaanpak valpreventie geïmplementeerd en is een regionale projectleider valpreventie bezig met het vormen van een provinciale werkgroep valpreventie. Verder is het team bezig met plannen voor de borging van vitaal ouder worden binnen de GGD op lange termijn. Omdat de doelgroep Wiis nog steeds een nieuw thema is in publieke gezondheidszorg is extra aandacht nodig om dit op provinciaal niveau uit te rollen.

Mentale gezondheid en verzuim

De vraag naar verzuimbegeleiding op de VO-scholen is toegenomen, waardoor er soms wachttijden ontstaan. Dit is onwenselijk, omdat verzuim vaak een belangrijk signaal is van (beginnende) problematiek. Bij een blijvend hoge vraag zullen er vervolgstappen gezet worden. Daarbij wordt er ook onderzocht of we in samenwerking met partners een meer op schoolaanwezigheid gerichte verzuimaanpak kunnen implementeren.

Jeugdgezondheidszorg - programma JGZ 3.0

GGD Fryslân biedt JGZ aan kinderen van -9 maanden tot 18 jaar. Het JGZ Dienstenaanbod is het totaal aan contacten en activiteiten die direct betrekking hebben op de klantreis van de jeugdige en/of ouder. Een passende samenstelling en inzet van het JGZ Dienstenaanbod is nodig om aan het doel van de JGZ en de taken vanuit de Wet Publieke Gezondheid te voldoen.

De afgelopen maanden is er binnen het programma JGZ 3.0 gewerkt aan een flexibel en integraal JGZ-dienstverleningsaanbod voor kinderen van -9 maanden tot 18 jaar, waarmee GGD Fryslân de ambitie naar een flexibele en toekomstbestendige JGZ kan realiseren. Na besluitvorming in oktober zullen er een aantal vervolgtrajecten worden gestart zoals taakherziening, bijvoorbeeld door de inzet van verpleegkundig specialisten, en andere implementatievraagstukken. Tevens zal er regulier onderhoud worden gepleegd aan de functiewaardering en ingezet worden op taakherschikking.

In het najaar zal ook worden gestart met het project Optimalisatie Contactmomenten, waarbij het gaat om uniforme registratie. Dit is voorwaardelijk voor het verkrijgen van goede en betrouwbare data.

Jeugdgezondheidszorg – implementatie maternale griepvaccinatie

De Jeugdgezondheidszorg gaat vanaf 15 oktober 2023 starten met het aanbieden van de griepvaccinatie aan zwangere vrouwen zonder medische indicatie die 22 weken of langer in verwachting zijn. In samenwerking met een multidisciplinair team is er hard gewerkt aan de inrichting van het primaire proces waaronder registratie, communicatie, deskundigheidsbevordering en logistiek. Hetzelfde team houdt zich ook bezig met de voorbereidingen van de implementatie van de rotavirusvaccinatie vanaf januari 2024.

Epidemiologie (coronamonitor)

Eind 2022 is een extra onderzoek uitgevoerd in het kader van corona: de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (CGM V&O). Bijna 40.000 Friezen van 18 jaar en ouder hebben een uitnodiging voor deelname gekregen, 12.500 hebben meegedaan aan het onderzoek. De respons, 32%, ligt wat lager dan bij eerdere Gezondheidsmonitoren van GGD Fryslân onder deze doelgroep.

Op 20 juni zijn de eerste resultaten van het onderzoek gepubliceerd. Gemeentelijke cijfers zijn een dag eerder door de GGD aan de gemeenten verstrekt. Na de zomer volgen de cijfers op gebiedsniveau.

Uit de CGM V&O blijkt dat de ervaren gezondheid, zowel in Nederland als in Fryslân, gedaald is. In 2016 gaf 79% aan een (zeer) goed ervaren gezondheid te hebben, in 2022 is dat nog 72%. Fryslân blijft nog wel een van de provincies met het hoogste percentage inwoners met een (zeer) goed ervaren gezondheid. De achteruitgang in ervaren gezondheid is groter bij mensen die aangeven moeite te hebben met rondkomen. Deze groep is de afgelopen jaren bovendien groter geworden. In Fryslân heeft 16% van de inwoners enige tot grote moeite met rondkomen. Daarnaast wordt ook door dit onderzoek bevestigd dat de mentale gezondheid slechter is en dat vooral jongvolwassenen (18-24 jaar) het moeilijk hebben.

Op dit moment lopen er verschillende initiatieven bij GGD Fryslân om te kijken hoe deze ontwikkelingen opgepakt gaan worden. De oprichting van een coalitie rondom én de ontwikkeling van een integrale aanpak rondom mentale gezondheid is daar één van.

Maatschappelijke zorg - wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams)

De Wams, een aanvulling op de Wet maatschappelijke ondersteuning, beoogt een betere zorg voor inwoners met meervoudige complexe problematiek. De beoogde inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2024 is met in ieder geval een half jaar uitgesteld.

In de Wams is de expliciete taak opgenomen zorg te dragen voor een meldpunt waar dergelijke signalen kunnen binnenkomen. De Friese gemeenten hebben hier zorg voor gedragen met de inrichting van het meldpunt Zorgwekkend gedrag van GGD Fryslân.

Forensische geneeskunde - personeelsschaarste en beloningsstructuur

De huidige personeelsschaarste en beloningsstructuur kan het op termijn moeilijk maken om goed gekwalificeerd personeel te behouden of te krijgen. Door professionalisering van het vak Forensische Geneeskunde wordt er tevens meer expertise gevraagd. Met de landelijke opdracht van politie en justitie (waaronder het afnemen van bloedproeven) is het takenpakket van forensische geneeskunde vergroot. Om zowel lijkschouw als overige taken binnen forensische geneeskunde te kunnen blijven doen, wordt soms overgegaan op het inhuren van personeel. Dit zijn veelal ZZP-ers. Deze zijn duurder dan eigen personeel. Daarnaast ligt een landelijk verzoek bij het Ministerie J&V voor extra geld voor forensische geneeskunde om het vak verder te professionaliseren en de expertise van artsen te vergroten. Naar verwachting komen er aanvullende gelden via het Gemeentefonds voor de lijkschouwingen.

Infectieziektebestrijding - Corona

GGD Fryslân heeft de afgelopen periode uitvoering gegeven aan de opdracht van het ministerie van VWS. Een basis vaccinatiecapaciteit en mogelijkheden voor het vaccineren van niet mobiele thuiswonenden en instellingen zijn beschikbaar. Het ministerie heeft onlangs besloten om in het najaar (9 okt – 31 dec 23) een nieuwe vaccinatieronde tegen COVID-19 te organiseren voor specifieke doelgroepen. GGD Fryslân dient hier uitvoering aan te geven. Voor de uitvoering van deze vaccinatiecampagne is voor 2023 een SPUK-regeling. GGD GHOR Nederland gaat met VWS in overleg over financiering voor 2024 mocht de campagne uitlopen. Daarnaast is het de verwachting dat er bij de GGD een basis faciliteit moet blijven bestaan. Hierover is GGD GHOR Nederland ook met VWS in gesprek.

Infectieziektebestrijding - pandemische paraatheid

Onlangs is de kamerbrief 'structurele versterkingen van de pandemische paraatheid van de publieke gezondheid en infectieziektebestrijding' uitgegaan en zijn de structurele middelen opgenomen in de voorjaarsnota. Wat betreft de val van het kabinet is het onduidelijk wat de gevolgen zijn voor het beleidsprogramma pandemische paraatheid, waar de versterking van IZB en pandemische paraatheid onderdeel vanuit maken. VWS voorziet op dit moment dat ze gewoon door kunnen met de onderwerpen uit het beleidsprogramma. We zijn dan ook in afwachting van de specifieke invulling van de structurele gelden na 2025.

Toezicht

Door personele omstandigheden (langdurige ziekte) is het dit jaar niet mogelijk om de volledige inspectienorm (100%) te realiseren. Het merendeel van de inspecties wordt wel volgens planning uitgevoerd. Bij 10 van onze gemeenten wordt 9 tot 18% van de geplande locaties dit jaar niet geïnspecteerd. De inspecties die niet zijn uitgevoerd worden met prioriteit uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2024, rekening houdend met de risicoprofielen.

4. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Over 2023 verwacht Crisisbeheersing een onderschrijding van € 820.000. De extra BDUR-middelen zorgen voor een toename van de begroting van crisisbeheersing van € 1,3 miljoen. De prognose is dat per einde jaar daarvan plusminus € 1,1 miljoen is besteed: op dit onderdeel blijft daarmee naar verwachting € 225.000 over. Daarnaast is sprake van een incidentele vrijval van kapitaallasten van € 100.000 en levert de loon- en prijscompensatie op de BDUR-middelen een resultaat van € 243.000 op.

Op de reguliere begroting is de verwachting dat per einde jaar € 125.000 overblijft. Redenen hiervoor zijn gelegen in de formatie (vacatures later ingevuld, functies lager ingeschaald) en piketvergoeding.

Stand van zaken

Formatie afdeling Crisisbeheersing uitgebreid

Met ingang van 2023 hebben de 25 Veiligheidsregio's in Nederland extra middelen van het Rijk ontvangen voor het versterken van (boven)regionale en landelijke crisisbeheersing en informatiepositie. De gelden zijn ingezet om afdeling Crisisbeheersing te versterken. Hiermee zijn we regionaal robuuster en kunnen we actief ons deel bijdragen aan bovenregionale en landelijke crisisbeheersing.

Toekomstverkenning Veiligheid

Samen met Planbureau Fryslân – en diverse samenwerkingspartners - zijn Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân een project gestart om een landelijke toekomstverkenning van het NIPV te vertalen naar de situatie in Fryslân. Op basis van trends en ontwikkelingen worden uiteindelijk vier scenario's geschetst. In de bestuurscommissie Veiligheid van 4 oktober wordt het eindresultaat opgeleverd. Met de vier scenario's gaan we aan de slag om focus voor crisisbeheersing in Fryslân te bepalen.

Bezetting en vakbekwaamheid crisisorganisatie

De piketgroepen van de crisisorganisatie zijn in voldoende mate bezet en 24/7 paraat.

Na jaren van crisis waar vakbekwaamheidsactiviteiten onder druk kwamen te staan is in het eerste deel van 2023 weer een volledig vakbekwaamheidsprogramma uitgevoerd. Onder andere zijn op het jaarthema 'incidentbestrijding op het water' vier grote vaartuigoefeningen geweest.

Inzetten van de crisisorganisatie

GRIP

11 maart: GRIP-1 in Oosterwolde, explosie flatwoning

1 april, GRIP-1 in Dokkum, zeer grote brand bovenwoning in het centrum

13 augustus, GRIP-1, uitval stroom Vlieland

15 augustus, GRIP-1, grote brand appartementengebouw Vlieland

Geen GRIP

Daarnaast is de crisisorganisatie actief geweest bij storm Poly en bij de brand aan boord van het autoschip Fremantle Highway op de Noordzee, ter hoogte van Ameland.

Deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie

Door het vaststellen van de twee deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie is een belangrijke stap gezet in het verhogen van de kwaliteit van de crisisorganisatie. Door crisiscommunicatie in te richten als een eigenstandig proces sluiten we beter aan én kunnen we efficiënter en effectiever inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen m.b.t. informatie en communicatie tijdens een crisis.

Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg

Naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's is in opdracht van het Veiligheidsberaad een landelijke werkgroep ingesteld om een uniform kwaliteitsniveau voor Bevolkingszorg (inclusief Crisiscommunicatie) te maken. In maart 2023 heeft het Veiligheidsberaad haar eindadvies toegestuurd aan de 25 Algemene Besturen van de Veiligheidsregio's met het verzoek om hiermee in te stemmen. Het eindadvies vraagt een duidelijke regierol van het bestuur van de Veiligheidsregio en de coördinerend gemeentefunctionaris, zet in op geaccrediteerde opleidingen en examens voor acht kernfuncties en vraagt Veiligheidsregio's het kwaliteitsniveau te monitoren en deze jaarlijks te verantwoorden aan het bestuur en het Veiligheidsberaad.

VRF voldoet bij crisisopschaling aan Toetsingskader Inspectie J&V

Jaarlijks levert VRF in het kader van het Periodieke Beeld Rampenbestrijding en Crisisbeheersing een zogenaamde "rode dradenanalyse" aan bij de Inspectie J&V. De Inspectie heeft ons meegedeeld dat de operationele prestaties van onze crisisorganisatie – over de jaren 2019 tot en met 2022 – tijdens crisisopschaling voldoen aan de basisvereisten uit het Toetsingskader van de Inspectie.

Jaarwisseling '22-'23 én voorbereiding jaarwisseling '23-'24

VRF heeft op verzoek van het bestuur een overzicht gemaakt van de oud&nieuw evaluaties 2022/2023 van gemeenten en hulpdiensten. Het beeld was dat de jaarwisseling '22-'23 op het gebied van openbare orde en veiligheid positief anders is verlopen dan voorgaande jaren. Een goed voorbereide jaarwisseling draagt bij aan een rustiger verloop en een lager schadebedrag. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur gevraagd een vooruitblik te doen naar oud&nieuw 2023/2024. Uit de gemeentelijke evaluaties blijkt dat in de voorbereiding "Communicatie, Multidisciplinaire afstemming, Inzetten beveiliging en Beleid & Prioriteit" de belangrijkste punten zijn. Gezamenlijke voorbereiding op oud&nieuw wordt weer gestart eind Q3.

Crisisbeheersing bij overstromingen

Het bestuur heeft eerder de impactanalyse hoogwater vastgesteld. Deze impactanalyse vormt nu de input voor het uitwerken van evacuatiestrategieën en handelingsperspectieven. Een eerste stap hierin is dit op te stellen voor Ameland en de Waddenzee kustzone. Het resultaat hiervan is input voor de andere gemeenten in Fryslân. Daarnaast is er ook de Integrale waterveiligheidsstrategie Waddeneilanden (Deltaprogramma). In het Deltaprogramma 2021 is opgenomen dat voor elk Waddeneiland een integrale waterveiligheidsstrategie zal worden opgesteld voor hoogwater en overstromingen. Inmiddels is er een rapportage opgesteld naar aanleiding van uitgevoerde pilots voor een binnendijks gebied (Ameland) en voor een buitendijks gebied (Vlieland). De colleges van de gezamenlijke Waddeneilanden hebben naar aanleiding van deze pilots een vervolgoopdracht verstrekt om voor de andere eilanden een vergelijkbare rapportage op te stellen.

Inzetkader NL-Alert 3-Noord aangepast in verband met onbereikbaarheid Twitter

In de Friese NL-Alertberichten verwezen we tot medio 2023 altijd naar het Twitterkanaal van Brandweer Fryslân of Veiligheidsregio Fryslân voor meer informatie over het incident. Door de ontwikkelingen bij Twitter is dit niet meer wenselijk. Zo was Twitter in juni/juli een periode niet toegankelijk voor mensen die geen Twitteraccount hebben. Informatie over een crisissituatie moet altijd toegankelijk zijn voor iedereen. Daarom is het inzetkader voor NL-Alert 3-Noord in overleg met Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe en Meldkamer Noord-Nederland aangepast. Alle drie de regio's, dus ook VRF, zorgen voor een eigen platform (zoals een eigen website) waarnaar kan worden verwezen in een NL-Alert. Voor Fryslân is dat www.fryslanveilig.nl.

5. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Het verwachte resultaat voor de brandweer bedraagt na bestemming € 2,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door incidentele voordelen op de bouwagenda en de investeringsplanning. Dat laatste ontstaat grotendeels door langere levertijden op tankautospuitten, waardoor deze investeringen in de planning doorschuiven. Ditzelfde geldt voor de geplande levering van het operationeel uniform. Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) verzorgt dit voor Brandweer Nederland, en kampt met productietegenslagen. Een deel van de levering schuift door naar volgend jaar. Ook is sprake van een aantal nadelen: voornamelijk op het gebied van huisvestingskosten, energiekosten en kosten voor materieel en materiaal.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Prijsstijgingen

De prijzen voor grondstoffen blijven turbulent als gevolg van diverse maatschappelijke ontwikkelingen. Met name op het gebied van huisvesting en materieel zien we grote prijsstijgingen, en dan specifiek op de kosten voor onderhoud, onderdelen, materiaal en materieel. Op energiekosten (gas, elektra en brandstof) verwachten we te overschrijden. Het verbruik laat zich lastig voorspellen doordat we nog geen eindafrekening met het verbruik van vorig jaar hebben ontvangen. Vanwege continuïteitsproblemen bij onze leverancier De Vrije Energieproducent (DVEP) is de eindafrekening nog niet bekend. Daarnaast kennen we op een aantal contracten nog steeds onzekerheden, aangezien de indexering daarvoor nog niet definitief is afgestemd. Denk daarbij aan de contracten voor restauratieve voorzieningen en de verzekering van vastgoed.

PFAS-houdend blusschuim

Over de impact van PFAS-houdende middelen in het milieu is steeds meer duidelijk. De afgelopen jaren zijn wij daarom gestart met het uitfasen van PFAS-houdend blusschuim. De kennis over dit blusmiddel en de stoffen die daarin zitten, en regelgeving over het gebruik ervan is evenwel in snelle ontwikkeling. Dit heeft ervoor gezorgd dat we op dit moment nog meer blusschuimsoorten afstoten. De aanwezige voorraden zullen moeten worden afgevoerd en uiteindelijk vernietigd, en gebruikte materialen moeten grondig worden gereinigd. De impact hiervan op de continuïteit van onze incidentbestrijding lijkt klein, omdat inzetten met dit type schuim weinig voorkomen en er alternatieven voorhanden zijn. De financiële impact van deze inspanningen is nog niet bekend.

Voor onze meer specialistische schuimblussing (bijvoorbeeld voor het afdekken plasbranden, chemische industriebranden etc.) maken we gebruik van een zogenaamde schuimblushaakarmbak. De komende periode gaan we over tot vervanging van dit voertuig en ook hierbij wordt gekeken naar hoe we met alternatieve schuimsoorten tot dezelfde resultaten kunnen komen. Dit vraagt nader onderzoek. De financiële implicaties hiervan zijn nog niet volledig inzichtelijk.

Tot slot, als gevolg van de PFAS-discussie zijn we onlangs door zowel Provincie Fryslân, als de gemeente Leeuwarden benaderd. Zij gaan onderzoek doen naar de bodemgesteldheid op kazerneterreinen of andere locaties waar blusschuim gebruikt zou zijn. Hoewel er niet structureel met blusschuim wordt geoefend en er geen registratie is van waar PFAS-houdend blusschuim is ingezet, zullen we natuurlijk meewerken aan deze onderzoeken. De eventuele impact van de uitkomsten van deze onderzoeken is thans niet te overzien.

Stand van zaken overige resultaten

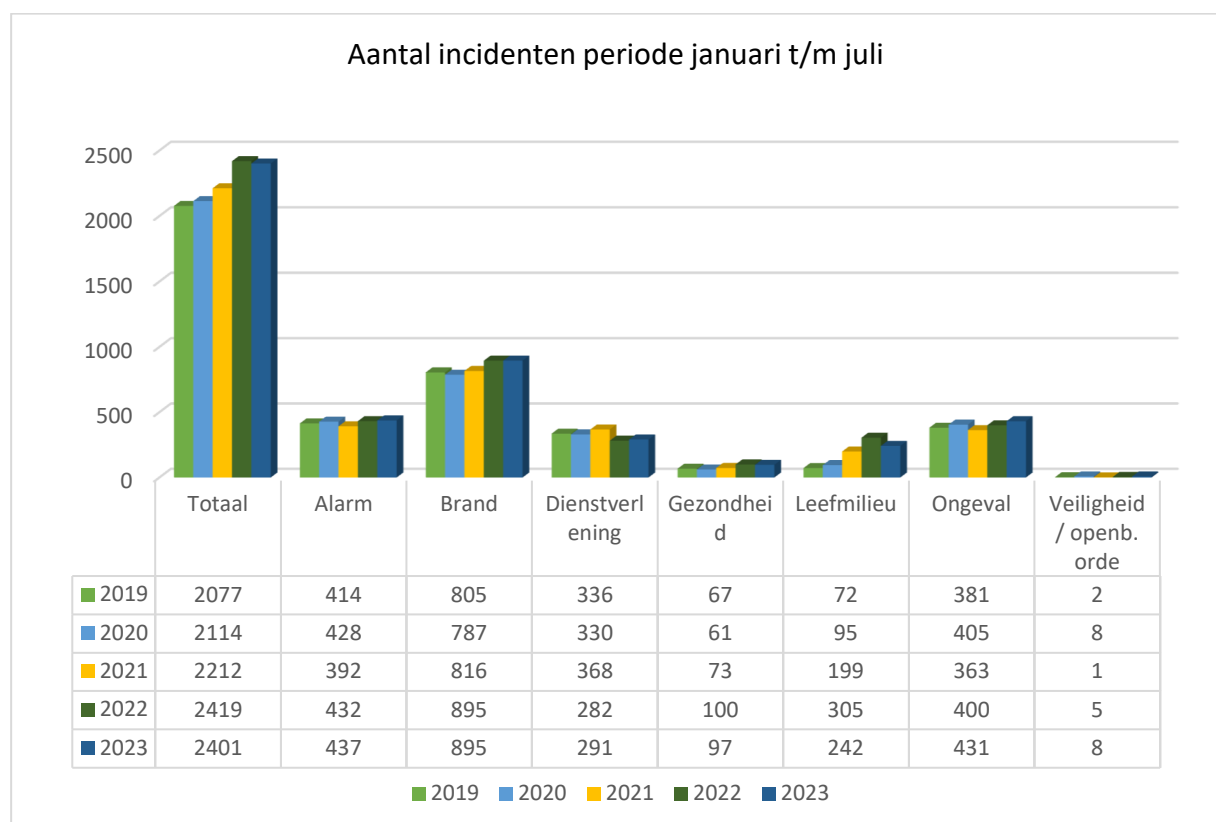
Repressie

Van januari tot en met juli is Brandweer Fryslân in totaal 2401 keer gealarmeerd. Dit is vergelijkbaar met het aantal alarmeringen in dezelfde periode vorig jaar. Wanneer verder op de meldingsclassificaties uit onderstaande grafiek wordt ingezoomd, is in juni een piek te zien in het aantal alarmeringen met de classificatie buitenbrand. Vorig jaar was dat in de zomermaanden ook het geval, maar ten opzichte van de jaren daarvoor is er sprake van een stijging.

Voor storm Poly in juli jl. werd code rood afgegeven. Het leidde niet tot een opvallend aantal meldingen, zoals vorig jaar bij storm Eunice wel het geval was. In het zuidwesten van de provincie zijn collega's die dag daarentegen erg druk geweest met de stormschade.

Het aantal grote branden dat elkaar begin van de zomer opvolgde is daarnaast noemenswaardig. Dat er continu een beroep op onze vrijwilligers kon worden gedaan verdient een groot compliment. De brand in het hotel op Vlieland was een uitzonderlijke logistieke operatie die zonder de snelle hulp van externe partners als KNRM en Rederij Doeksen niet had kunnen slagen. Dit is bij uitstek het voorbeeld dat Brandweer Fryslân een echte netwerkorganisatie is.

Er zijn ook incidenten geweest waarbij dodelijke slachtoffers te betreuren zijn. Soms hebben incidenten een enorme impact op het brandweerpersoneel. Onderlinge steun en collegiale opvang is essentieel om dit goed te kunnen verwerken. Het Team Collegiale Opvang (TCO), dat ook het eerste nazorggesprek aan betrokken hulpverleners verzorgd, wordt hierbij steeds vaker ingeschakeld. Bovendien is onder de naam Red Support een initiatief gestart waar (oud-)brandweermensen op informele bijeenkomsten elkaar kunnen steunen door met elkaar in gesprek te gaan.

Natuurbrandbeheersing

In juni ondertekenden we het Convenant Natuurbrandbeheersing Fryslân met vijf natuurbeheerorganisaties, Provincie Fryslân, en twaalf Friese gemeenten waar een hoog risico op natuurbranden is. Met het tekenen van dit convenant onderstrepen de partijen het belang om samen te werken aan het voorkomen en bestrijden van natuurbranden. Ook hebben we kaders vastgesteld voor het verwerven van terreinvaardige tankautospuiten. Uitgangspunt is dat er uniforme voertuigen worden aangeschaft die zowel op de eilanden als op de vaste wal ingezet kunnen worden. Tot slot, de uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak gaat in Gaasterland nog steeds volgens planning en is bijna afgerond. Met het Blauwe Bos en Opsterland wordt gestart.

Vakbekwaamheid

Het werven van nieuwe vrijwilligers verliep de afgelopen periode voorspoedig. Zelfs zo voorspoedig dat er twee klassen extra worden ingepland naast de reguliere vijf klassen voor de manschappen. Daarmee lukt het een inhaalslag voor de werving van vrijwilligers na de coronaperiode te maken en de daarvoor gevormde bestemmingsreserve in 2023 deels aan te wenden. Deze geplande inhaalslag zorgt ervoor dat de bestemmingsreserve in 2025 volledig is benut.

Energietransitie

De energietransitie veroorzaakt nieuwe veiligheidsrisico's en daar moeten wij ons op voorbereiden. Dit hebben we de afgelopen periode verder gedaan door bijvoorbeeld aan te sluiten bij VTH-overleggen, de adviseurs risicobeheersing cursussen over nieuwe energiebronnen te laten volgen, en uitleg te geven aan de repressieve dienst over lokale initiatieven met nieuwe vormen van energie.

Ook hebben we gereflecteerd op het programmaplan van Brandweer Nederland over een veilige energietransitie. Een totaaloverzicht van onze huidige inspanningen is gemaakt, en op basis van hiaten ten opzichte van het landelijke programmaplan is een actieplan geformuleerd. Deze acties gaan over het beter betrokken raken in de voorfase van energie-gerelateerde initiatieven, het breder integreren van energietransitie in onze eigen vakbekwaamheidsactiviteiten en in onze voorlichtingsactiviteiten, en over het afstemmen van materialen horende bij het bestrijden van een energietransitie-gerelateerd incident. In 2024 start de uitvoering hiervan. De financiële consequenties en impact op capaciteit zijn vooralsnog niet bekend.

Toekomstverkenning Veiligheid

Samen met Planbureau Fryslân zijn Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân een project gestart om de landelijke toekomstverkenningen te vertalen naar de situatie in Fryslân. Zie het hoofdstuk Crisisbeheersing voor een toelichting op de voortgang.

6. Investeringskredieten

Overzicht van de investeringskredieten inclusief een verklaring van de mutaties.

Investeringskredieten	1 ^e begrotings- wijziging '23	Tweede berap '23	Mutatie	Verklaring
Gebruikerssoftware	215.739	12.000	-203.739	Investeringskrediet voor de publieke websites wordt uitgesteld.
Kantoormeubilair	143.336	146.337	3.001	Kleine toevoegingen in verband met meubilair nieuwe medewerkers crisisbeheersing uit aanvullende BDUR.
Installaties	306.717	314.913	8.196	
Smartphones	130.558	130.558	-	
Systeem soft- en hardware	149.054	196.245	47.191	Betreft een aanvullend krediet voor de Wifi access points - eerder vervanger i.v.m. storingen.
Renovatie en verbouwing	45.000	52.885	7.885	Wijziging betreft met name het aanpassen van de pantry's in verband de overgang naar afwasbare mokken.
Werkplekautomatisering	394.150	394.150	-	
Overig kantoorinventaris	102.271	102.271	-	
Organisatie	1.486.825	1.349.359	-137.466	
Alarmeringsmiddelen	72.600	60.000	-12.600	Op basis van de offerte is het bedrag naar beneden bijgesteld.
Kantoormeubilair	56.430	-	-56.430	Voorlopig geen uitgaven. Locatie RCC wordt onderzocht.
Systeem soft- en hardware	65.000	65.000	-	
Crisisbeheersing	194.030	125.000	-69.030	
Huisvesting JGZ	-	145.000	145.000	Jaarlijkse investeringen (aanpassingen) voor CB locaties.
Screeningsapparatuur	-	25.000	25.000	In verband met storingen eerdere vervanging dan gepland noodzakelijk.
GGD	-	170.000	170.000	
Ademlucht	71.520	55.740	-15.780	
Alarmeringsmiddelen	1.421.922	945.000	-476.922	De offerte bleek uiteindelijk door de grote aantallen goedkoper te kunnen dan in de eerste inventarisatie bleek.
Dienstvoertuigen	528.342	91.500	-436.842	Deels zit er een vertraging op de levering en deels zijn de investeringen gepauzeerd in afwachting op nieuw beleid rondom duurzaamheid.
Gebouwen	5.408.072	-	-5.408.072	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.
Grond	1.010.585	-	-1.010.585	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.
Hulpverleningsvoertuigen	164.533	164.533	-	
Installaties	2.882.332	502.084	-2.380.248	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.

Mobiele telefonie, tablets en iPads	62.962	76.000	13.038	
Overige (kantoor)inventaris	437.352	0	-437.352	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat dus mee naar volgend jaar.
Overige brandweerinventaris	1.147.207	389.379	-757.828	Deels zit er vertraging in de levering en deels zijn investeringen gepauzeerd in afwachting van het project bluswatervoorziening
Overige brandweervoertuigen	331.958	-	-331.958	Vertraging in de levering. Krediet gaat naar volgend jaar.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	801.956	727.301	-74.655	
PM voer- en vaartuigen	850.094	130.000	-720.094	Deels zijn de investeringen gepauzeerd in afwachting op het beleid.
Renovatie en verbouwing	282.591	266.490	-16.101	
Tankautospuiten	5.470.400	-	-5.470.400	Vertraging in de levering. De volledige batch wordt pas begin 2024 geleverd. Krediet gaat mee naar 2024.
Werkplekautomatisering	28.930	28.930	-	
Brandweer	20.900.756	3.376.957	-17.523.799	
Totaal investeringskredieten	22.581.611	5.021.316	-17.560.295	

Bijlage 1. Geactualiseerde uitvoeringsplanning bestemmingsreserves

Reserves				
	1-1-2023	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2023
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	303.701	102.000	80.000	325.701
FLO	806.781			806.781
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	775.922		486.577	289.345
Tweede loopbaanbeleid	538.939			538.939
In te halen werkzaamheden	1.695.649		519.588	1.176.061
Gezonde leefomgeving	200.000		100.000	100.000
Kansrijke start	89.307		89.307	-
Nu niet zwanger	134.000		134.000	-
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	245.000		120.000	125.000
Integraal Zorgakkoord (IZA)	80.000		80.000	-
Wabo	380.000		90.000	290.000
Tijdelijke versterking projecten	255.500		216.500	39.000
Energietransitie	200.000		100.000	100.000
	6.204.799	102.000	2.015.972	4.290.827
Totaal eigen vermogen	9.526.799	3.572.792	5.506.158	7.593.433

Reserve in te halen werkzaamheden

Reserve in te halen werkzaamheden onderdeel organisatie

De in te halen werkzaamheden voor het onderdeel organisatie zijn middels de eerste begrotingswijziging 2021 verbijzonderd naar een tweetal thema's: de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en inhalen toekomstbestendige bedrijfsvoering.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Door deze wet vallen de meeste ambtenaren per 1 januari 2020 onder het private arbeidsrecht. Personeel in dienst van veiligheidsregio's zijn hiervan voorlopig uitgezonderd, mede door de bijzondere rechtspositie van brandweervrijwilligers. De huidige uitzonderingspositie gaat mogelijk vervalLEN. Wij verwachten dat er ten tijde van het opstellen van de jaarrekening meer duidelijkheid zal zijn.

Inhalen Toekomstbestendige bedrijfsvoering

Op dit moment lopen nog een aantal projecten, waarmee de achterstanden ingehaald zullen zijn. De verwachting is dat per einde jaar deze reserve volledig is gebruikt.

Reserve in te halen werkzaamheden brandweer

De bestemmingsreserve in te halen werk voor de Brandweer bevat brandweertaken op het gebied van vakbekwaam, projecten en omgevingswet.

Vakbekwaam

Het onderdeel vakbekwaam heeft de afgelopen jaren ernstige vertragingen opgelopen vanwege de coronamaatregelen. Toen gedurende het eerste half jaar deze maatregelen stap voor stap werden opgeheven, konden de wervingsacties weer worden opgestart. En met succes: wederom zijn een groot aantal vrijwilligers bereid gevonden om haar bijdrage te leveren aan een veilig Fryslân. De twee extra klassen zijn als gevolg van beschikbare capaciteit bij de BON later gestart. Hierdoor ligt het zwaartepunt van de lasten zoals bestuurlijk afgestemd in de jaren 2024 en 2025.

Projecten

Ook op de projecten binnen de Brandweer heeft versnelling plaatsgevonden. Dit betekent concreet dat de beoogde inhaalslag is ingezet en in de komende twee jaar is gerealiseerd.

Omgevingswet

De voorbereidingen op inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan gestaag door. Naast de samenwerking met gemeenten ligt de focus intern met name op kennisontwikkeling. In 2023 verwachten we hiervoor €20.000 uit de reserve te onttrekken.

Bestemmingsreserves voor een aantal specifieke taken

Wabo

De inzet van de Wabo verloopt conform de met het bestuur gemaakte afspraken. De verwachting is dat deze bestemmingsreserve ultimo 2024 volledig is aangewend.

Tijdelijke versterking projecten

Deze reserve wordt dit jaar nagenoeg volledig aangewend. De tijdelijke versterking loopt daarmee in lijn met de bestuurlijke afspraak.

Energietransitie

Zoals in paragraaf 4 is beschreven, zet Brandweer Fryslân tijdelijke middelen in om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op nieuwe risico's die de energietransitie met zich meebrengt. In 2023 verwachten we hiervoor €100.000 uit de reserve te onttrekken.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

In 2023 zijn de eerste stappen gezet richting het toekomstbestendig maken van de uitvoering van de JGZ binnen de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers door inzet op taakherschikking. In het kader van taakherschikking is gestart met het opleiden van verpleegkundig specialisten. De kosten van het opleiden van de verpleegkundig specialisten worden onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Begin 2023 heeft de bestuurscommissie Gezondheid GGD Fryslân gevraagd te ondersteunen in het proces om te komen tot een gemandateerde gemeente. Hiermee wordt beoogd structuur, coördinatie en tempo in het proces IZA aan te brengen. Deze inzet wordt in 2023 gedekt vanuit de hiervoor bij de jaarrekening 2022 gevormde bestemmingsreserve.

Overige bestemmingsreserves GGD

De GGD kent een aantal bestemmingsreserves, te weten: Gezondheidsmonitor, Jeugdgezondheidszorg 3.0, Gezonde Leefomgeving, Kansrijke start en Nu Niet Zwanger. De inzet van de GGD op deze beleidsmatige ontwikkelingen verloopt conform de planning. Behoudens een aantal relatief beperkte afwijkingen zijn de verwachte onttrekkingen aan de bestemmingsreserve dan ook conform de onttrekkingen volgens de 1^e begrotingswijziging 2023.

Overige bestemmingsreserves brandweer

De overige bestemmingsreserves van de brandweer betreffen de bestemmingsreserves FLO, Uitwerkingskader Meldkamer en Tweede loopbaanbeleid. De voortgang van deze reserves is sterk afhankelijk van een aantal externe ontwikkelingen. Wij verwachten dat er ten tijde van het opstellen van de jaarrekening meer duidelijkheid zal zijn.

Tweede begrotingswijziging 2023

Inleiding

Middels deze begrotingswijziging vragen wij het algemeen bestuur om de begroting op de volgende onderdelen aan te passen:

Op 14 april 2023 stemden de leden van de algemene vergadering van de werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (wvsv) unaniem in met het arbeidsvoorwaardenakkoord. De cao voor het personeel in dienst van veiligheidsregio's is daarmee definitief en loopt van 2 januari 2023 tot 1 mei 2024. In deze begrotingswijziging is de uitwerking van de cao op de begroting 2023 van Veiligheidsregio Fryslân meegenomen.

In de loop van 2023 is de loon- en prijscompensatie op de BDUR-middelen ontvangen. In afwijking op het besluit van het algemeen bestuur op 12 juli 2018, wordt voorgesteld om dit incidentele overschot niet ten gunste van de reserve FLO te laten komen. Het geprognoseerde resultaat over 2023 kan daarmee worden gebruikt om het effect van de cao over 2023 te financieren, zodat de gemeentelijke bijdrage niet hoeft te worden verhoogd.

Daarnaast wordt in lijn met eerdere besluitvorming een onttrekking gedaan vanuit de reserve voor in te halen werkzaamheden op vakbekwaamheid en projecten bij de Brandweer.

Effecten op 2023

In onderstaande tabel worden de mutaties ten opzichte van de begroting na eerste wijziging 2023 inzichtelijk gemaakt en is zichtbaar welke dekking daar tegenover staat.

A. Autonome ontwikkelingen	€
Cao en werkgeverslasten	3.379
Totale kosten	3.379
Onttrekken egalisatiereserve	3.379
Totale dekking	3.379
B. Aanpassing eerder genomen besluiten	€
Storten egalisatiereserve	3.302
Totale kosten	3.302
Loon- prijscompensatie BDUR-middelen crisisbeheersing	243
Loon- prijscompensatie BDUR-middelen brandweer	394
Verwacht resultaat gezondheid	182
Verwacht resultaat crisisbeheersing	586
Verwacht resultaat brandweer	1.897
Totale dekking	3.302
C. Eerder genomen besluiten over de uitvoering en financiering van projecten	€
Vakbekwaamheid	68
Projecten	42
Omgevingswet	20
Totale kosten	130
Onttrekking bestemmingsreserve in te halen werkzaamheden	130
Totale dekking	130
Totaal mutaties	6.811
Totale dekking	6.811
Totaal 2^e begrotingswijziging 2023	-

Toelichting effecten 2023

A. Autonome ontwikkelingen

Cao en werkgeverslasten

De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de werkelijke ontwikkeling van de CAR-UWO. Op 14 april zijn de nieuwe arbeidsvoorwaarden voor het personeel in dienst van de veiligheidsregio's vastgesteld. Het effect van deze nieuwe cao is in deze tweede begrotingswijziging verwerkt.

B. Aanpassing eerder genomen besluiten

In de financiële verordening is het leidende principe afgesproken dat het cao-effect wordt verrekend met de gemeentelijke bijdrage. Gezien het verwachte positieve resultaat over 2023 stellen wij voor om af te wijken van dit leidende principe en het cao-effect in 2023 niet te verrekenen met een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In het algemeen bestuur van 12 juli 2018 is de herziening van de financiering van het FLO-overgangsrecht vastgesteld. Daarbij is ook vastgesteld om eventuele incidentele overschotten op de Bdur in te zetten voor de financiering van de regeling. In 2023 is € 637.000 ontvangen aan loon- en prijscompensatie op de Bdur. Wij stellen voor om dit bedrag niet in de reserve FLO te storten.

Het cao-effect kan daarmee naar verwachting grotendeels worden gedekt vanuit het positieve resultaat van Veiligheidsregio Fryslân. Het resterend saldo zal worden verrekend met de egalisatiereserve. Dit betekent dat er voor de gemeenten geen aanvullende bijdrage voor 2023 zal worden gefactureerd.

De administratieve verwerking loopt via de egalisatiereserve. Dit ontstaat doordat het reguliere resultaat op totaalniveau (nagenoeg) voldoende is om het effect op te vangen, maar dit niet voor ieder afzonderlijk organisatieonderdeel geldt.

Overigens heeft het cao-effect een meerjarige (structurele) werking. Deze begrotingswijziging heeft dan ook gevolgen voor het financieel kader van 2024 e.v. Voor de jaren 2024 e.v. wordt een separaat voorstel aan het bestuur ingediend.

C. Eerder genomen besluiten over de uitvoering en financiering van projecten

Dit bestaat uit:

- **Vakbekwaamheid**

Het onderdeel vakbekwaam heeft de afgelopen jaren ernstige vertragingen opgelopen vanwege de coronamaatregelen. Toen gedurende het eerste half jaar deze maatregelen stap voor stap werden opgeheven, konden de wervingsacties weer worden opgestart. En met succes: wederom zijn een groot aantal vrijwilligers bereid gevonden om haar bijdrage te leveren aan een veilig Fryslân. Inmiddels zijn de eerste klassen weer opgestart. In de planning is rekening gehouden met diverse aanvullende klassen, zodat de inhaalslag kan worden gestart. Hiermee zal de beoogde inhaalslag op het gebied van vakbekwaamheid de komende 4 jaar worden gerealiseerd.

- **Projecten**

Ook op de projecten binnen de Brandweer heeft het opheffen van de coronamaatregelen een positief effect. Diverse projecten zijn inmiddels weer opgepakt. Dit betekent concreet dat de beoogde inhaalslag op projecten naar verwachting in 2023 worden afgerond.

Reserves

Het geraamde verloop van de reserves ziet er als volgt uit:

	1-1-2023	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2023
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	303.701	102.000	80.000	325.701
FLO	806.781			1.444.135
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	775.922		486.577	289.345
Tweede loopbaanbeleid	538.939			538.939
In te halen werkzaamheden	1.695.649		519.588	1.176.061
Gezonde leefomgeving	200.000		100.000	100.000
Kansrijke start	89.307		89.307	-
Nu niet zwanger	134.000		134.000	-
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	245.000		120.000	125.000
Integraal zorgakkoord (IZA)	80.000		80.000	-
Wabo	380.000		90.000	290.000
Tijdelijke versterking projecten	255.500		216.500	39.000
Energietransitie	200.000		100.000	100.000
	6.204.799	102.000	2.015.972	4.290.827
Totaal eigen vermogen	9.526.799	3.572.792	5.506.158	7.593.433

Effecten per programma 2023

In onderstaande tabel zijn per programma de effecten van de eerste begrotingswijziging 2023 opgenomen, welke geen effect hebben op de reeds vastgestelde bijdrage per programma in de primitieve begroting 2023.

	Begroting na 1 ^e wijziging 2023			2e bestuurlijke wijziging 2023			Begroting na 2 ^e wijziging 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid									
Pijler 1	15.485.105	13.955	15.471.150	1.040.132	575	1.039.557	16.525.237	14.530	16.510.707
Pijler 2	10.421.911	3.224.986	7.196.925	448.700	147.959	300.741	10.870.611	3.372.945	7.497.666
Pijler 3	1.624.770	988.519	636.251	50.673	27.996	22.677	1.675.443	1.016.515	658.928
Pijler 4	1.743.556	1.743.556	-	78.722	78.722	-	1.822.278	1.822.278	-
Verwacht resultaat gezondheid	-	-	-	-	181.645	-181.645	-	181.645	-181.645
Toegerekende organisatiekosten	6.562.934	76.905	6.486.029	295.040	112.147	182.893	6.857.975	189.052	6.668.922
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>	-	28.352.577	-28.352.577	-	-	-	-	28.352.577	-28.352.577
Reservemutaties Gezondheid	359.512	1.797.291	-1.437.779	181.645	1.545.868	-1.364.223	541.157	3.343.159	-2.802.002
Totaal programma Gezondheid	36.197.788	36.197.788	-	2.094.912	2.094.912	-	38.292.701	38.292.701	-
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	6.442.260	216.401	6.225.859	215.313	-	215.313	6.657.572	216.401	6.441.171
Verwacht resultaat crisisbeheersing	-	-	-	-	585.969	-585.969	-	585.969	-585.969
Toegerekende organisatiekosten	988.702	11.586	977.116	44.448	16.895	27.553	1.033.149	28.481	1.004.669
BDUR	-	4.408.683	-4.408.683	-	242.704	-242.704	-	4.651.387	-4.651.387
<i>Bijdrage programma Crisis</i>	-	2.794.979	-2.794.979	-	-	-	-	2.794.979	-2.794.979
Reservemutaties Crisis	90.535	89.848	687	828.672	242.865	585.808	919.208	332.713	586.495
Totaal programma Crisis	7.521.497	7.521.497	-	1.088.433	1.088.433	-	8.609.929	8.609.929	-
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	38.873.271	906.134	37.967.137	1.478.221	22.369	1.455.852	40.351.492	928.503	39.422.989
Verwacht resultaat brandweer	-	-	-	-	1.897.124	-1.897.124	-	1.897.124	-1.897.124
Toegerekende organisatiekosten	9.494.947	111.263	9.383.684	426.850	162.249	264.601	9.921.797	273.512	9.648.285
BDUR	-	4.677.064	-4.677.064	-	394.650	-394.650	-	5.071.714	-5.071.714
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>	-	42.384.577	-42.384.577	-	-	-	-	42.384.577	-42.384.577
Reservemutaties Brandweer	763.673	1.052.853	-289.180	2.291.774	1.720.453	571.321	3.055.447	2.773.306	282.141
Totaal programma Brandweer	49.131.891	49.131.891	-	4.196.846	4.196.846	-	53.328.736	53.328.736	-
Eindtotaal	92.851.176	92.851.176	-	7.380.191	7.380.190	-	100.231.366	100.231.366	-

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Ontwerp-wijzigingsvoorstel Gemeenschappelijke regeling Vrf
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	S. Buma
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling Vrf 2024 2. Concept-aanbiedingsbrief gemeenteraden 3. Gemeenschappelijke regeling Vrf 2019
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	In te stemmen het DB/AB te adviseren: De raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen hun zienswijze kenbaar te maken op het ontwerp-wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling Vrf 2024.
Inleiding	<p>Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) gewijzigd. Deze wetwijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Door de wijziging van de Wgr is een wijziging op een aantal onderdelen van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân (GR) noodzakelijk.</p> <p>Het bestuur heeft de wijzigingen getoetst aan de huidige gemeenschappelijke regeling. Via de kring van griffiers zijn de raden geconsulteerd over de wijzigingen die voortvloeien uit de Wgr. Conclusie is dat Vrf al goed op weg is als het gaat om de invloed van de raden bij de taakuitvoering van Vrf.</p> <p>De wijziging van de Wgr bevat twee soorten bepalingen. Enerzijds zijn een aantal bepalingen direct werkend, deze gelden van rechtswege. Anderzijds leidt deze wetwijziging tot een aantal verplicht op te nemen onderdelen in de bestaande gemeenschappelijke regeling. Deze onderdelen zijn vrij uit te werken. Het betreft: de actieve informatieplicht, evaluaties, participatie, zienswijze bij bepaalde voorgenomen besluiten en</p>

bepalingen omtrent uittreding. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

a. Zienswijzprocedure bij treffen/wijzigen regeling

Bij het treffen, wijzigen en het toe- en uittreden van de gemeenschappelijke regeling moet vóór de vaststelling met toestemming van de raden ook een ontwerp van de regeling, of de wijziging daarvan, voor zienswijzen aan de raden worden toegezonden. De toestemming die daarna door de raden moet worden gegeven blijft ongewijzigd in stand na deze zienswijzeronde. Deze bepaling in de Wgr werkt van rechtswege en daarom is niet nodig deze op te nemen in de GR. Dit is tevens de reden om de raden nu ook om een zienswijze te vragen, voordat de colleges, met toestemming van de raden, de regeling kunnen wijzigen.

b. Aanpassen regels gevolgen uittreding

Met de wijziging van de Wgr is het verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder kan worden uitgetreden en wat de gevolgen van uittreding zijn. De huidige bepaling in de GR met over uittreding voldoet niet aan bovenstaand vereiste. De huidige GR kent één bepaling voor toetreden en uittreden, voorstel is om deze te splitsen naar twee aparte bepalingen. Waarbij het nieuwe artikel over uittreding voldoet aan de eisen van de gewijzigde Wgr.

c. Zienswijze voorgenomen besluiten

Uit de reacties van raadsleden blijkt dat een mogelijkheid voor zienswijze bij besluiten met een politieke, financiële of maatschappelijke impact wenselijk is. Op dit moment wordt er door Vrf al voor diverse besluiten om een zienswijze gevraagd, denk aan de kadernota, meerjarenraming, begroting en jaarrekening. Maar ook meer inhoudelijk als het gaat om inbreng voor het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan. Het opnemen van een zienswijze procedure leidt tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda's. Voorstel is dan ook om het bestuur per geval te laten bepalen voor welke besluiten aanvullend zienswijzen aan de raden wordt gevraagd.

d. Inhoudelijk reageren zienswijze

Deze wijziging vraagt om aanvulling van de reeds bestaande zienswijze procedures binnen Vrf met betrekking tot financieel kader, ontwerpbegroting, meerjarenraming en jaarrekening. De Wgr geeft een verplichte aanvulling om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijze en aan te geven welke conclusies hier mogelijk aan verbonden zijn.

e. Evalueren regeling

Het bestuur vindt een periodieke evaluatie passend om de werking van de GR te toetsen. Het voorstel is dan ook om het algemeen bestuur eens in de vier jaar zorg te laten dragen voor een evaluatie van de regeling. Een bestuurderstevredenheidsonderzoek is hiervoor een geschikt instrument.

f. Participatie

	<p>Uit de reacties van de raadsleden komt niet een eenduidig beeld naar voren als het gaat om het wel of niet vastleggen van afspraken over participatie. Een deel is van mening dat participatie juist bij de raden ligt en dat het de taak van de raden is om dit signaal vervolgens op de juiste plaats te beleggen. Daarnaast zijn er ook al een aantal vormen van inspraak wettelijk geregeld, zoals bij het vaststellen van rampbestrijdingsplannen en de aanwijzing van bedrijfsbrandweren. Ook wordt er binnen Vrf gewerkt met klantenpanels en zijn er evaluatiemomenten waarbij burgers wordt gevraagd om input. Voorstel is om burgerparticipatie te gebruiken als dit wettelijk verplicht is of als het bestuur dit wenselijk acht.</p> <p>g. Actieve informatieplicht</p> <p>De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht, waarbij de GR moet regelen op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt. De huidige GR voorziet in de actieve informatieplicht.</p> <p>h. Regionale adviescommissie</p> <p>Als alle raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk een voorstel doen bij het algemeen bestuur voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie dan moet het algemeen bestuur hierin voorzien. Deze bepaling uit de Wgr werkt rechtstreeks, maar is wel verwerkt in artikel 3 en artikel 17 van de GR.</p> <p>i. Wijzigingen begrotingscyclus</p> <p>In de artikelen 34, 34a en 35 van de Wgr zijn nieuwe data opgenomen voor het aanbieden of aanleveren van financiële stukken. Voorgesteld wordt om de huidige werkwijze en data te handhaven en de GR hierop niet te wijzigen. Deze vallen allen binnen de uiterlijke termijnen zoals gesteld in de Wgr. De zienswijze termijn voor de ontwerpbegroting wordt wel verruimd van 8 naar 12 weken.</p>
Beoogd effect	Na doorvoering van de voorgestelde wijzigingen uit het ontwerp wijzigingsbesluit voldoet de Gemeenschappelijke regeling Vrf aan de eisen uit de Wgr.
Argumenten	1.1 De voorgestelde wijzigingen zijn in overeenstemming met de eisen uit de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.
Kanttekeningen/risico's	Dit voorstel heeft geen kanttekeningen.
Financiële consequenties	Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.
Vervolgaanpak/uitvoering	Na vaststelling zendt het dagelijks bestuur het ontwerp-wijzigingsvoorstel aan raden met het verzoek een zienswijze te geven. Vervolgens worden definitieve voorstellen voor het algemeen bestuur van 14 maart 2024 voorbereid. Daarna kan het dagelijks bestuur het wijzigingsvoorstel aan de colleges voorleggen en kan de definitieve procedure voor instemming van de colleges en toestemming van de raden met de concept-wijzigingsvoorstellen starten. Naar verwachting is de GR Vrf voor 1 juli 2024 op tijd gewijzigd.

Communicatie	De raden wordt door middel van de concept-aanbiedingsbrief gevraagd een zienswijze te geven op het concept-wijzigingsbesluit.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

WIJZIGINGSBESLUIT GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

De colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf

gelezen:

het voorstel het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân van 14 december 2023;

overwegende dat:

- er door herindeling in de regio Fryslân een nieuwe gemeente is ontstaan;
- de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân voor het laatst gewijzigd is per 1 januari 2019;
- wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling op 1 juli 2022 aanleiding is om de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân te wijzigen;

gelet op:

- de Wet veiligheidsregio's
- de Gemeentewet
- de Wet gemeenschappelijke regelingen
- Wet publieke gezondheid

Besluiten:

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân met toestemming van de gemeenteraden als volgt te wijzigen:

Artikel I

De eerste alinea van de aanhef komt te luiden als volgt: De colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf

Artikel II

In artikel 3, tweede lid, wordt na 24 ingevoegd: „24a.

Artikel III

Er wordt na artikel 9 een artikel 9a ingevoegd, luidende:

Artikel 9a Zienswijzen

1. Het bestuur kan besluiten om, voorafgaand aan het nemen van een besluit met grote financiële, politieke of maatschappelijke impact, de raden van de gemeenten in de gelegenheid te stellen om een zienswijze naar voren te brengen.
2. Het bestuur biedt de raden de termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.

3. Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, bedoeld in het eerste lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel IV

Er wordt na artikel 9a een artikel 9b ingevoegd, luidende:

Artikel 9b Burgerparticipatie

Ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken, voor zover dat bij of krachtens wet vereist is, of voor zover door het bestuur bepaald.

Artikel V

In artikel 17 wordt na 24 ingevoegd: ,24a

Artikel VI

Artikel 28, tweede lid, komt te luiden als volgt:

2. De raden kunnen over het meerjarig financieel kader het dagelijks bestuur van hun zienswijze doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren bij het ontwerp meerjarig financieel kader, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van het meerjarig financieel kader in de kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel VII

In artikel 29, eerste lid, wordt 'twee maanden' vervangen door: twaalf weken.

Artikel 29, derde lid, komt te luiden als volgt:

3. De raden kunnen over de ontwerpbegroting en de meerjarenraming het dagelijks bestuur van hun zienswijze doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het dagelijks bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de ontwerpbegroting in de kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel VIII

Artikel 31, tweede lid, komt te luiden als volgt:

2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na toezending bij het algemeen bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen. Het algemeen bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de ontwerpbegroting in de kennis van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Artikel IX

Artikel 34 komt te luiden als volgt:

Artikel 34 Toetreding

1. Toetreding van gemeenten tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld is in artikel 8 van de wet.
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding.

Artikel X

Er wordt na artikel 34 een artikel 34a ingevoegd, luidende:

Artikel 34a Uittreding

1. Uittreding van gemeenten uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld is in artikel 8 van de wet.
2. Het college dat moet uittreden doet een verzoek hiertoe aan de voorzitter. De voorzitter zendt het verzoek onverwijld aan het algemeen bestuur.
3. Het uittredende college en het dagelijks bestuur doen gezamenlijk een voorstel voor de gevolgen van de uittreding. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële-, juridische-, personele- en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.
4. Het voorstel bevat in ieder geval de vergoeding van de berekenbare kosten die rechtstreeks het gevolg zijn van de uittreding.
5. Indien er als gevolg van de uittreding personele consequenties zijn, dient daarvoor een sociaal statuut te worden vastgesteld.
6. De uittreding vindt plaats nadat de colleges in meerderheid hebben ingestemd met het voorstel inzake de gevolgen en daarmee de uittreding zelf, waarbij in ieder geval het uittredende college moet instemmen.

Artikel XI

Artikel 38 komt te luiden als volgt:

Artikel 38 Evaluatie

Het algemeen bestuur draagt ervoor zorg dat de regeling periodiek, doch tenminste één maal per vier jaar wordt geëvalueerd.

Artikel XII

Artikel 39 komt te luiden als volgt:

Artikel 39 Inwerkingtreding

Deze gewijzigde regeling treedt in werking met ingang van .... 2024.

Artikel XIII

Artikel 39 wordt ongenummerd naar artikel 40 en komt te luiden als volgt:

Artikel 40 Titel

De regeling wordt aangehaald als 'Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân'.

Artikel XIV

Dit wijzigingsbesluit treedt in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking hiervan en werkt terug tot ..... 2024.

Aldus vastgesteld in de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de deelnemende gemeenten, voor deze,

Voorzitter Veiligheidsregio Fryslân,

S. van Haersma Buma

Secretaris Veiligheidsregio Fryslân,

W. Kleinhuis

Aan de raden van de deelnemende gemeenten

Bijlagen: a. Ontwerp- wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Vrf 2024
                          b. Gemeenschappelijke regeling Vrf 2019

Geachte raad,

De Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) op 1 juli 2022 gewijzigd. Naar aanleiding van deze wetswijziging moet ook onze gemeenschappelijke regeling worden aangepast.

Ter voorbereiding op de wijziging van onze gemeenschappelijke regeling hebben we een traject doorlopen met de kring van Friese griffiers en de FUMO. Gezamenlijk hebben we raden gevraagd wat zij van de nieuwe uitgangspunten in de wet vinden. Zo zijn wij afgelopen maart met u in gesprek geweest in het Provinciehuis om input op te halen. We hebben de aanwezige raadsleden gevraagd hoe de wetswijziging het best kan worden verwerkt en binnen welke kaders. Ook heeft het dagelijks bestuur de wetswijziging getoetst aan de huidige regeling. Op basis van de input van de raadsleden en de bestuurlijke toetsing is dit voorliggende ontwerp-wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân opgesteld. Het ontwerp wordt u door het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân aangeboden. U wordt gevraagd om uw zienswijze op het ontwerp te geven.

Waarom nu?

Door de wetswijziging is het nodig een aantal bepalingen in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân aan te passen. Wijziging van de gemeenschappelijke regeling moet voor 1 juli 2024 plaats vinden. Dat is de termijn die de wetgever heeft gesteld.

Wat verandert er?

De wijziging van de Wgr bevat twee soorten bepalingen. Er zijn een aantal bepalingen direct werkend, deze gelden van rechtswege. Maar er zijn ook een aantal onderdelen die verplicht zijn om op te nemen in de bestaande gemeenschappelijke regeling. Deze onderdelen zijn (deels) vrij uit te werken. Het betreft: de actieve informatieplicht, evaluatie, participatie, zienswijze bij bepaalde voorgenomen besluiten en bepalingen over uittreding. Hieronder volgt een korte toelichting per onderdeel.

Zienswijzeprocedure bij treffen/wijzigen regeling

Bij het treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling moet voor vaststelling eerst een zienswijze aan de raden worden gevraagd. Dit betekent in de praktijk een extra ronde langs de raden. Eerst een verzoek aan de raden om een zienswijze te geven en vervolgens het definitieve verzoek om toestemming. Deze bepaling in de Wgr werkt van rechtswege, daarom hoeft deze niet verwerkt te worden in de gemeenschappelijke regeling.

Aanpassen regels gevolgen uittreding

Het is verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder een gemeente kan uittreden uit de regeling. Ook moet vooraf worden bepaald wat de gevolgen van uittreding zijn. De huidige bepaling over uittreding voldoet hier niet aan. De gemeenschappelijke regeling kent één

bepaling voor toetreden en uittreden. Voorstel is om het artikel op te splitsen. Eén met betrekking tot toetreding en één met betrekking tot uittreden. De bepaling over uittreden is uitgebreid.

Zienswijze voorgenomen besluiten

Op dit moment worden raden door Veiligheidsregio Fryslân al regelmatig om een zienswijze gevraagd. Denk bijvoorbeeld aan de kadernota, meerjarenraming, begroting en jaarrekening. Maar ook meer inhoudelijk als het gaat om input voor het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan. Wij realiseren ons dat het vaker vragen van een zienswijze leidt tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda. Er wordt dan ook voorgesteld om per onderwerp met een politieke, financiële of maatschappelijke impact te bepalen of er voor besluitvorming een zienswijze aan de raden wordt gevraagd.

Inhoudelijk reageren zienswijze

Deze wetswijziging vraagt om aanvulling van de huidige zienswijze procedures binnen Veiligheidsregio Fryslân. De wet geeft een verplichte aanvulling om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen en aan te geven welke conclusies hier mogelijk aan verbonden zijn.

Evalueren regeling

Het bestuur vindt een periodieke evaluatie passend om de werking van de gemeenschappelijke regeling te toetsen. Voorgesteld wordt om eens in de vier jaar de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân te evalueren.

Participatie

Uit de gesprekken met raadsleden kwam geen eenduidig beeld naar voren met betrekking tot burgerparticipatie. Een deel van de raadsleden is van mening dat participatie juist bij de raden ligt. Het is de taak van de raad om vervolgens deze signalen door te geven.

Wettelijk zijn er al vormen van inspraak geregeld, zoals bij het vaststellen van een rampbestrijdingsplan en de aanwijzing van een bedrijfsbrandweer. Binnen Veiligheidsregio Fryslân wordt er gewerkt met klantenpanels en zijn er evaluatiemomenten waarbij burgers wordt gevraagd om input. Er wordt voorgesteld om burgerparticipatie in te zetten als dit wettelijk verplicht is of als het bestuur dit wenselijk acht.

Actieve informatieplicht

De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht. De gemeenschappelijke regeling moet regelen op welke wijze inlichtingen worden verstrekt. De huidige gemeenschappelijke regeling kent een dergelijke bepaling.

Regionale adviescommissie

Alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen samen een voorstel doen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân moet vervolgens de gemeenschappelijke adviescommissie instellen. Deze bepaling uit de Wgr werkt rechtstreeks, maar is wel verwerkt in de artikelen 3 en 17 van de gemeenschappelijke regeling.

Wijzigingen begrotingscyclus

In de artikelen 34, 34a en 35 van de Wgr zijn nieuwe data opgenomen voor het aanbieden of

aanleveren van financiële stukken. Er wordt echter voorgesteld om de bestaande werkwijze en data te handhaven. De gemeenschappelijke regeling wordt hierop niet aangepast. Deze vallen binnen de uiterlijke termijnen zoals gesteld in de wet. De zienswijze termijn voor de ontwerpbegroting wordt wel verruimd van 8 naar 12 weken. Voor de gewijzigde data en termijnen zie onderstaande tabel.

Handeling	Huidige GR	Vanaf 1 juli 2022
Bestuur zendt algemene financiële en beleidsmatige kaders aan raden	1 januari	30 april
Bestuur zendt ontwerpbegroting aan raden	8 weken voor aanbieding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbieding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen zienswijzen indienen bij het bestuur	8 weken na aanbieding door bestuur	12 weken na aanbieding door bestuur
Bestuur zendt vastgestelde begroting aan gedeputeerde staten	15 juli	15 september
Bestuur zendt voorlopige jaarrekening naar gemeenteraden	1 april	30 april
Bestuur zendt vastgestelde jaarrekening aan gedeputeerde staten	15 juli	15 juli

Verzoek en vervolg

Wij verzoek u **uiterlijk 11 december 2023** uw eventuele zienswijzen aan ons kenbaar te maken. Indien u geen zienswijzen kenbaar wilt maken, horen wij dit ook graag. U kunt uw reactie sturen aan directie@vrfryslan.nl.

Alle zienswijzen worden vervolgens verwerkt in een zienswijze nota ontwerp-wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân 2024. Deze nota en de definitieve voorstellen worden voor het **algemeen bestuur van 14 maart 2024** voorbereid. Daarna legt het dagelijks bestuur het wijzigingsbesluit voor aan de colleges. Hiermee wordt de definitieve procedure voor instemming met toestemming van de raden gestart. Naar verwachting is de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân dan tijdig voor 1 juli 2024 gewijzigd.

Namens het algemeen bestuur,

Dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,

Voorzitter,

secretaris,

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Versterken en uitbreiden aanpak natuurbrandbeheersing
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	1. Natuurbrandbeheersing achtergrondnotitie
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<p>1. in te stemmen met het versterken en uitbreiden van de slagkracht en kennisontwikkeling in natuurbrandbeheersing.</p> <p>Dit houdt in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Offensief slagvaardiger kunnen optreden door de aanschaf van twee extra CCFM voertuigen. • Defensief eerder slagvaardig kunnen optreden door gelijktijdige aanschaf van 10 TST-NB voertuigen (terreinvaardige tankautospuiten). • Volledig maken van de uitrusting lichte bluspakken voor natuurbrand. • Het invoeren van een piketfunctie Adviseur-natuurbrand en van de taak informatiemanager-natuurbrand. • Het aanstellen van 0,33 fte beheersmatige capaciteit aanjager natuurbrandbeheersing op het niveau van schaal 11.
Inleiding	<p>Door klimaatverandering zal Fryslân in de toekomst steeds vaker worden getroffen door natuurbranden. De branden worden bovendien steeds heviger, is de verwachting. Het risico op onbeheersbare natuurbranden neemt toe. De brandweer bereidt zich zo goed mogelijk voor en perkt de risico's zoveel mogelijk in.</p> <p>Binnen Brandweer Fryslân wordt gewerkt aan een versteviging van de kennis, materieel en paraatheid om de natuurbranden van de toekomst te kunnen bestrijden. In een gebiedsgerichte aanpak zetten we in op het voorkomen van onbeheersbare natuurbranden, waarbij we samenwerken met alle partners en partijen die in de natuur wonen, recreëren en werken.</p>

	<p>De projectgroep natuurbrandbeheersing heeft grote stappen gezet, onder andere bij het opbouwen van een netwerk met maatschappelijke partners. Er wordt gewerkt aan een beleidsplan natuurbrandbeheersing. Gezien de urgentie van het onderwerp nemen we geen afwachtende houding aan. In dit voorstel lichten we toe op welke elementen wij het noodzakelijk achten om nu onze aanpak te versterken. Gelet op enerzijds het steeds groter wordend risico op onbeheersbare natuurbrand en anderzijds de doorlooptijd van de maatregelen (scholing, aanschaf etc.) adviseren wij om hiermee niet te wachten. In de bijgevoegde achtergrondnotitie wordt het thema nader toegelicht.</p>
<p>Beoogd effect</p>	<p>Er is een toenemend risico op onbeheersbare natuurbranden. Hier moeten we met urgentie voorbereidende maatregelen voor treffen op gebied van materiaal, materieel en kennis. Zo bereiden we ons voor op brand in de natuur en verkleinen we het risico dat natuurbrand onbeheersbaar wordt.</p>
<p>Argumenten</p>	<p><i>1.1 Vanwege het verhoogde risico op een grote (onbeheersbare) natuurbrand kunnen we niet wachten met het versterken van de aanpak.</i> De kans op een natuurbrand neemt de laatste jaren fors toe. De verwachting is dat de branden steeds heviger en steeds lastiger te beheersen zullen zijn. Brandweer Fryslân is daar nog niet ten volle op voorbereid en daarom is het belangrijk om een aantal stappen te zetten ter versterking en uitbreiding van slagkracht en kennis op het gebied van natuurbranden. Aangezien een aantal beleidsinvesteringen een langere looptijd hebben, en de kans op een onbeheersbare natuurbrand ieder jaar groter wordt, is het noodzakelijk om nú extra te investeren.</p> <p><i>1.2 Twee extra CCFM-en zijn noodzakelijk voor vorming van een peloton.</i> Een CCFM (Camion Citerne Feux de Forêt Moyen – vrij vertaald bosbrandbestrijdingsvoertuig met medium tankcapaciteit) is een specialistisch natuurbrandvoertuig voor offensieve inzet. Het is een lichter voertuig waardoor het in veel type natuurterreinen ter plaatse kan komen. De toegepaste en in praktijk bewezen tactiek is om bij grootschalig optreden te werken in peloton: vier voertuigen en een OvDB (Officier van Dienst Brandweer). Dit is noodzakelijk om voldoende slagkracht en koelend vermogen te genereren en om veilig optreden voor ons personeel te garanderen. Met de aanschaf van twee extra CCFM-en hebben we vier CCFM-en op vaste wal, waarmee een peloton gevormd kan worden.</p> <p><i>1.3 Gelijktijdige aanschaf van TST-nb's maakt dat we eerder klaar zijn voor defensief optreden bij natuurbrand.</i> Een TST-nb is een terreinvaardige tankautospuiter en is geschikt voor defensieve inzet in de natuur. Voor de posten op de Waddeneilanden en voor vier posten op vaste wal worden TST-nb's besteld. De gefaseerde vervanging was gekoppeld aan de afschrijftermijn van de huidige voertuigen. Voorgesteld wordt om dit naar voren te halen, zodat we op kortere termijn klaar zijn voor defensief optreden bij natuurbrand. Hierbij is het uitgangspunt levering in 2026, dit vanwege levertijden van de fabrikant. Concreet betekent dit dat de aanschaf van vijf TST-nb's naar voren wordt gehaald.</p> <p><i>1.4 CCFM-en en TST-nb's zijn geschikt voor landelijke inzet.</i></p>

	<p>De voertuigen voldoen aan de landelijke protocollen ‘Grootschalig Brandweer Optreden’ en kunnen dus goed ingezet worden in geval van landelijke ondersteuningsvragen. We vergroten hiermee onze mogelijkheden om bovenregionaal samen te werken bij grote natuurbranden.</p> <p><i>1.5 Met specifiek materiaal voor natuurbrand zorgen we ervoor dat ons personeel veilig kan optreden.</i> Een natuurbrand is echt een andere tak van sport. Dat brengt met zich mee dat het voor veilig en adequaat repressief optreden in natuurbrand specifieke, complete uitrusting en materiaal nodig is. Voorgesteld wordt om de ‘lichte’ bluspakken compleet te maken met natuurbrandhelmen, natuurbrandmondkappen en CO-meters. ‘Lichte’ bluspakken zijn nodig om hittestuwung bij het personeel te voorkomen en te zorgen dat voor de manschappen (lange) inzetten met hitte langer vol te houden zijn</p> <p><i>1.6 Een Adviseur-Natuurbrand (NB) helpt samen met een informatiemanager-NB bij de start van een natuurbrand voor beeldvorming en informatie.</i> Met de instelling van een piketfunctie Adviseur-NB worden de repressieve collega’s ondersteuning in de vorm van (lokale) kennis op gebied van natuurbrand en -bestrijding geboden. Een informatiemanager natuurbrand (IM-NB) voorziet de adviseur van informatie over onder andere brandverspreiding. De Adviseur-NB is een nieuwe piketfunctie. De IM-NB taak wordt ondergebracht bij de al bestaande functie ondersteuner Algemeen Commandant Brandweer (AC-B). Het vroegtijdig betrekken van deze functionarissen bij de Incidentbestrijding Natuurbrand is van primair belang voor de beeldvorming, mogelijke verspreidingsrisico’s en bepalen van een (veilige) inzet tactiek. Ervaring bij natuurbranden in andere regio’s heeft geleerd dat hier de slag gewonnen kan worden voor veilige, effectieve en efficiënte incidentbestrijding.</p> <p><i>1.7 Middels beheersmatige capaciteit natuurbrandbeheersing (NBB) wordt het thema geborgd na afronding project.</i> Natuurbrand is een blijvend thema bij de brandweer. Dit vraagt om beleidsmatige capaciteit: een aanjagersrol natuurbranden. Zo worden de processen rondom NBB geborgd, onderhouden en krijgt de portefeuillehouder NBB de nodige advisering en ondersteuning. De aanjager NBB heeft als onderdeel van diverse landelijke en regionale overlegstructuren een belangrijke netwerkrol. Het gaat bij deze functie om 0,33 fte in schaal 11. De invulling van deze functie zal na ca. 1 jaar worden geëvalueerd ten aanzien van taken, tijdsbesteding en niveau.</p> <p><i>1.8 Er is dekking voor de hierboven beschreven maatregelen.</i> De dekking wordt beschreven onder ‘financiële consequenties. In voorgaande is toegelicht waarom het nodig is om nú maatregelen te treffen in het versterken en uitbreiden van de aanpak natuurbranden. De omstandigheid doet zich voor dat er dekking voor bovengenoemde maatregelen gevonden kan worden in de BDUR-middelen. Hiermee kunnen we de beleidswijzigingen zelf dekken. Dit wordt in de financiële paragraaf toegelicht.</p>
Kanttekeningen/risico’s	<p><i>Vervolgkosten materieelbeheer en vakbekwaamheid.</i> In bredere context is de projectgroep bezig met het beleid natuurbrandbeheersing. Vanuit dit beleidsplan is gekeken naar wat nu</p>

	<p>noodzakelijkerwijs opgepakt moet worden. Dit voorstel is geen eindpunt, maar een zeer belangrijke stap voorwaarts in onze aanpak van natuurbranden.</p> <p>In dit voorstel is nog niet het gehele integrale capaciteitsvraagstuk meegenomen voor onder andere vakbekwaamheid en materieelbeheer. Dit wordt meegenomen in het complete beleidsplan. Mocht hieruit blijken dat aanvullende, urgente maatregelen gewenst zijn, dan wenden we ons weer tot het bestuur.</p>																																							
<p>Financiële consequenties</p>	<table border="1" data-bbox="534 577 1393 913"> <thead> <tr> <th>Onderdeel</th> <th>Structureel (jaarlijks)</th> <th>Incidenteel 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Adviseur piket</td> <td>35.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>IM-piket</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Adviseur-IM opleiding</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Opleidingskosten (incidenteel)</td> <td></td> <td>37.500</td> </tr> <tr> <td>Aanjager NBB 0,33 FTE</td> <td>36.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Afschrijvinglast 2 CCFM</td> <td>55.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rentelast 2 CCFM</td> <td>20.355</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Afschrijvingslast persoonlijke beschermingsmiddelen</td> <td>6.528</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rentelast persoonlijke beschermingsmiddelen</td> <td>672</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Uitzetting onderhoud 2 extra voertuigen</td> <td>5.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Afboeken boekwaardes CCFM 2026</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Saldo</td> <td>158.554</td> <td>37.500</td> </tr> </tbody> </table> <p>De uitzetting voor de genoemde onderdelen van Natuurbrandbeheersing bedraagt jaarlijks € 159.000. De dekking van de genoemde structurele onderdelen wordt uit de structurele aanpassing van het loonprijspeil op de BDUR. Zie bovenstaande tabel voor de structurele en incidentele bedragen. Hierbij moeten de volgende opmerkingen worden geplaatst:</p> <p><u>CCFM-en.</u> Voor de twee CCFM-en is rekening gehouden met de normbedragen voor onderhoud.</p> <p><u>TST-nb's.</u> Op het moment van levering van de TST-nb's, naar verwachting in 2026/2027, worden de huidige TST die nog een boekwaarde hebben afgeboekt. Het saldo van de boekwaardes bedraagt €505.000/362.000 eventuele verkoopopbrengsten worden hierop in mindering gebracht. Het restant wordt gedekt door vrijval van kapitaallasten.</p> <p><u>Adviseur-NB en IM-NB.</u> Incidenteel wordt er in 2024 een uitgave gedaan voor het vakbekwaam worden van de medewerkers die in het piket gaan deelnemen. De kosten bedragen €37.500. De incidentele lasten worden uit de onderuitputting van de kapitaallasten 2024 gedekt. Het gaat hierbij om initiële opleidingskosten. Eventuele structurele kosten voor vakbekwaam blijven zijn niet meegenomen (zie ook: 'kanttekeningen/risico's').</p> <p><u>Beheersmatige capaciteit: aanjager.</u> De beheersmatige functie van aanjager voor het borgen van de natuurbrandbestrijding vereist naar schatting 12 uur per week op het niveau van een beleidsadviseur. Daarmee is er structureel jaarlijks 0,33 fte benodigd in salarisschaal 11, zijnde ca. €36.000,-.</p>	Onderdeel	Structureel (jaarlijks)	Incidenteel 2024	Adviseur piket	35.000		IM-piket	0		Adviseur-IM opleiding	0		Opleidingskosten (incidenteel)		37.500	Aanjager NBB 0,33 FTE	36.000		Afschrijvinglast 2 CCFM	55.000		Rentelast 2 CCFM	20.355		Afschrijvingslast persoonlijke beschermingsmiddelen	6.528		Rentelast persoonlijke beschermingsmiddelen	672		Uitzetting onderhoud 2 extra voertuigen	5.000		Afboeken boekwaardes CCFM 2026			Saldo	158.554	37.500
Onderdeel	Structureel (jaarlijks)	Incidenteel 2024																																						
Adviseur piket	35.000																																							
IM-piket	0																																							
Adviseur-IM opleiding	0																																							
Opleidingskosten (incidenteel)		37.500																																						
Aanjager NBB 0,33 FTE	36.000																																							
Afschrijvinglast 2 CCFM	55.000																																							
Rentelast 2 CCFM	20.355																																							
Afschrijvingslast persoonlijke beschermingsmiddelen	6.528																																							
Rentelast persoonlijke beschermingsmiddelen	672																																							
Uitzetting onderhoud 2 extra voertuigen	5.000																																							
Afboeken boekwaardes CCFM 2026																																								
Saldo	158.554	37.500																																						
<p>Vervolgaanpak/uitvoering</p>	<p>Na instemming in de bestuurscommissie starten we direct met het operationeel maken van deze maatregelen. Dat houdt in dat we twee extra CCFM-en gaan aanschaffen, en dat de beleidsmatige functies</p>																																							

	<p>worden uitgewerkt en in de markt gezet.</p> <p>De verwachting is dat de eerste maatregelen in de loop van dit jaar gerealiseerd zijn, de grotere materiële investeringen zullen in de komende jaren gerealiseerd worden, om in 2026 uiteindelijk compleet gerealiseerd te zijn.</p>
Communicatie	Communicatie met de betrokken posten en functionarissen wordt na besluitvorming opgepakt.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Natuurbrandbeheersing

Achtergrondnotitie besluitvorming ontwikkelingen natuurbrandbeheersing: CCFM voertuigen, TST-nb, materiaal, piketfunctie en beheersmatige capaciteit.

September 2023

Door klimaatverandering zal Fryslân in de toekomst steeds vaker worden getroffen door natuurbranden. De branden zullen bovendien steeds heviger zijn, is de verwachting. De brandweer bereidt zich zo goed mogelijk voor en perkt de risico's zoveel mogelijk in.

Binnen Brandweer Fryslân wordt gewerkt aan een versteviging van de kennis, materieel en paraatheid om de natuurbranden van de toekomst te kunnen bestrijden. In een gebiedsgerichte aanpak zetten we in op het voorkomen van onbeheersbare natuurbranden, waarbij we samenwerken met alle partners en partijen die in de natuur wonen, recreëren en werken.

Voor organisatorische inrichting en materieel is een volgende stap nodig: versteviging van informatie, advies en materieel. De afgelopen periode is hierin een been bijgetrokken in de vorm van de actieve projectgroep en de aanschaf van voertuigen. Nu is het noodzakelijk om hierop voort te bouwen en onze organisatie klaar te maken om veilig en tactisch op te kunnen treden bij natuurbranden, zowel op de Waddeneilanden als op vasteland.

Deze achtergrondnotitie is onderdeel van het op te leveren beleidsplan natuurbrandbeheersing, welke wordt voorbereid door de projectgroep. Vanuit dit beleid is gekeken wat de eerste aanzet is die we nu kunnen doen om de aanpak op dit moment te versterken. De urgentie van het onderwerp, de hete droge zomers, zorgt ervoor dat geen afwachtende houding kunnen aannemen.

In deze achtergrondnotitie worden de voorgelegde besluitvormingspunten toegelicht, met hierbij aandacht voor de aanloop. Allereerst wordt er kort aandacht besteed aan route van besluitvorming.

1. Besluitvormingsroute

Ter voorbereiding op besluitvorming in de bestuurscommissie veiligheid van 4 oktober 2023, heeft er oriëntatie en besluitvorming plaatsgevonden in het managementteam Brandweer (MT-b) en in het directieteam (DT). Dit verliep volgens de volgende planning:

5 sept 2023	Bespreking informeel MT-b / stuurgroep Natuurbrandbeheersing (NBB). Routing van voorstel besproken.
11 sept 2023	Besluitvorming adhv. oplegnotitie en concept achtergrondnotitie in het DT
12 sept 2023	Besluitvorming adhv. oplegnotitie en concept achtergrondnotitie in het MT-b.

2. Het risico op natuurbrand

Onderzoek en praktijk wijzen uit dat de kans op het ontstaan van een onbeheersbare natuurbrand in Nederland zeer waarschijnlijk is. Daarnaast lijkt deze kans de komende jaren vanuit klimatologische veranderingen toe te nemen. De effecten van zo'n onbeheersbare natuurbrand kunnen een ontwrichting van de samenleving veroorzaken, met grote economische schade en vervolgschade voor o.a. natuur, infrastructuur en de toeristische sector (wegblijven van toeristen vanwege onaantrekkelijkheid van aangetaste gebied) tot gevolg. Het natuurbrandrisico en -omvang wordt vooral bepaald door de locatie, de vegetatie ter plaatse én de droogtesituatie. De windkracht draagt enerzijds bij aan een snellere uitdroging en is anderzijds vooral bepalend voor de voortplantingssnelheid van het vuurfront, en de mogelijke verwoestende kracht van het vuur. In ongunstige situaties is een natuurbrand onbeheersbaar en staat men voor een onmogelijke bestrijdingsopgave.

3. Landelijke en lokale aandacht voor thema natuurbrandbeheersing

Brandweer Nederland leverde in 2016 de visie 'Samen werken aan natuurbrandbeheersing' op. Momenteel wordt er landelijk gewerkt aan een herijkte visie. Hierbij wordt gewerkt vanuit de sporen risicobeheersing, slimme repressie en kennisontwikkeling en – deling. Elementen uit de landelijke

visie staan ook in onze Veiligheidsregio aan de basis, waaronder de integraliteit van de aanpak vanuit een netwerkgedachte en de focus op zowel risicobeheersing als incidentbestrijding.

Brandweer Fryslân heeft de afgelopen jaren namelijk al veel aandacht gehad voor het thema en is hierbij vooruitstrevend te werk gegaan. Dit doen we via de gebiedsgerichte aanpak, waarbij we met alle bij een natuurgebied betrokken actoren de risico's in kaart brengen en maatregelen treffen om de risico's te beperken of voorkomen. Er is een multidisciplinaire regiegroep opgezet en bestuurlijk is er een convenant getekend. Betrokken actoren zijn onder andere gemeenten, provincie, natuurbeheerders en bij de gebiedsgerichte aanpakken ook bijvoorbeeld politie en in- en omliggende campings en verzorgingstehuizen.

Bovenstaande gaat over het zo veel mogelijk voorkomen van een onbeheersbare natuurbrand, het gaat om preventieve maatregelen, voorlichting en bewustwording. Daarnaast is het belangrijk dat we ons goed voorbereiden op natuurbrand, want er resteert altijd een rest-risico.

De voertuigen die nu aangeschaft worden kunnen ingezet worden in eigen regio maar zijn ook geschikt voor toepassing voor landelijk inzet. Hierbij kan gedacht worden aan bijstand naar andere regio's met een ondersteuningsvraag d.m.v. een peloton voertuigen voor natuurbrandbestrijding. De voertuigen voldoen aan de voorwaarden die daar vanuit landelijke protocollen aan gesteld zijn ('Grootschalig Brandweer Optreden').

4. Benodigde ontwikkelingen voor bestrijding natuurbrand

In de besluitvormende gaan we nader in op een aantal elementen waarin ontwikkelingen nodig zijn om onze organisatie voor te bereiden op onbeheersbare natuurbranden:

- 👉 Materieel (voertuigen):
  - CCFM voertuigen (terreinvaardige voertuigen Offensief)
  - TST-nb voertuigen (terreinvaardige tankautosputten Defensief)
- 👉 Materiaal: Helmen, mondkappen en CO-meters (persoonlijke bescherming)
- 👉 Personeel / kennis:
  - Piketfunctie Incidentbestrijding: Adviseur-NB en informatiemanager-NB
  - Beheersmatige capaciteit: Aanjager NBB

4.1 Materieel

De bestrijding van natuurbranden binnen Fryslân vindt plaats aan de hand van een uitgewerkt strategisch plan met een tactisch uitvoering, dat zijn basis vindt in het kwadrantenmodel (zie ook hoofdstuk 2) en waarin onderscheid bestaat tussen offensief inzetten en defensief inzetten. Het bestrijden van een natuurbrand is complexe materie en een logistiek operatie. De CCFM is zeer geschikt voor offensieve inzet. De TST-nb is zeer geschikt voor defensieve inzet.

Offensieve en defensieve inzet wordt middels een afbeelding op de volgende pagina kort toegelicht.

Kwadrant 1: Offensief, toegankelijk brandvak

Kwadrant 2: Offensief, niet toegankelijk brandvak

Kwadrant 3: Defensief, toegankelijk brandvak

Kwadrant 4: Defensief, niet toegankelijk brandvak

CCFM voertuigen

Een CCFM (Camion Citerne Feux de Forêt Moyen – vrij vertaald bosbrandbestrijdingsvoertuig met medium tankcapaciteit) is een specialistisch natuurbrandvoertuig, wat betekent dat het optimaal presteert in de natuur. Met een CCFM kan offensief worden ingezet. Door de beperkte afmeting in combinatie met de terreinvaardigheid kan het voertuig in veel type natuurterreinen ter plaatse komen. Het voertuig is lichter en heeft een veiligheidssysteem aan boord om zichzelf te kunnen beschermen. Daarnaast kan het voertuig worden benut om extra bluswater aan te voeren. Het offensieve karakter van dit voertuig bestaat eruit dat dit type voertuig de functionaliteit heeft om het vuur actief te bestrijden/ op te kunnen zoeken in het veld, mits het terrein toegankelijk is en er blussend vermogen genoeg beschikbaar is. De afgelopen periode is er met een CCFM op Ameland ervaring opgedaan. Er zijn via een aanbesteding al zes CCFM-en besteld:

CCFM-en Waddeneilanden	1. Ameland
	2. Terschelling
	3. Vlieland
	4. Schiermonnikoog
CCFM-en vaste land	5. Ureterp
	6. Oosterwolde

Met twee CCFM-en op het vasteland kan er geen peloton gevormd worden. De tactiek en de systemen binnen de brandweer zijn zo ontwikkeld dat het bij grootschalig optreden zeer wenselijk om met een offensief peloton op te treden: vier CCFM-en + Officier van Dienst Brandweer (OvDB). Dit vanwege het hoge risico bij natuurbranden: met een peloton wordt er voldoende slagkracht en koelend vermogen gegenereerd, wat noodzakelijk is voor veilig optreden van ons personeel. De aanschaf van twee extra CCFM-en voor het vaste land is dus noodzakelijk voor tactisch en veilig optreden.

Bij de aanbesteding is al rekening gehouden met de mogelijkheid voor de bestelling van twee extra CCFM-en. Dit betekent dat er niet opnieuw een aanbestedingstraject doorlopen zal hoeven worden.

TST-nb voertuigen

Een TST-nb is een terreinvaardige tankautospuit en geschikt voor defensieve inzet in de natuur. De TST-nb is volledig geschikt voor de basisbrandweezorg (brand, hulpverlening, waterongevallen); reguliere brandweer-inzetten. Voor defensief inzet bij natuurbranden is dit voertuig ook geschikt. Het defensieve karakter van dit type voertuig bestaat eruit dat de natuurbrand niet actief wordt bestreden/ opgezocht doch dat in wordt gezet om te voorkomen dat de brand uitbreidt naar andere percelen (op stoplijnen). Er worden tien terreinvaardige tankautospuiten besteld:

TST-nb's Waddeneilanden	1. Ameland (Nes)
	2. Ameland (Hollum)
	3. Terschelling (Midsland)
	4. Terschelling (West-Terschelling)
	5. Vlieland
	6. Schiermonnikoog
TST-nb's vaste land	7. Appelscha
	8. Noordwolde
	9. Haulerwijk
	10. Oldeberkoop

De insteek hierbij was om de voertuigen te vervangen tussen nu en 2030. Hiervoor zijn financiën geborgd in het MIP. Dit betekent dat Brandweer Fryslân vanaf 2030 de slagkracht heeft om een peloton te formeren op de vaste wal dat defensief kan optreden. Ook bij defensief optreden is het met het oog op tactiek en veiligheid belangrijk om een peloton te kunnen vormen.

Door aan te sluiten bij de vervangingstermijnen, lopen we nu voor een lange periode een risico. Als er nu een (grote) natuurbrand ontstaat, hebben we nog niet voldoende en geschikt materieel om op te kunnen treden. Om die reden wordt voorgesteld om de aanschaf van alle voertuigen naar voren te halen en (gezien de verwachte leveringsperiode en benodigde voorbereidingen) voor 2026 in te plannen. Concreet betekent dit dat we de vervanging van vijf voertuigen naar voren halen.

4.2 Materiaal

Voor tactische en veilige inzet bij natuurbrand is het belangrijk dat we beschikken over het juiste materiaal voor de bescherming van onze medewerkers, waaronder beschermende pakken. Om ook op het vlak van materiaal het been verder bij te trekken, wordt het volgende geadviseerd:

Volledigheid uitrusting lichte bluspakken natuurbrand: helmen, mondkappen, CO-meters.

Er zijn 40 natuurbrand brandweerpakken beschikbaar in onze veiligheidsregio. Deze worden door het Logistiek Peloton ter plaatste gebracht. Dit zijn lichtere bluspakken die zijn bedoeld voor inzetten waarbij wel bescherming benodigd is doch volstaan kan worden met een gradatie lichter dan de regulier bluspakken. Een 'licht' bluspak volstaat bij natuurbrandbestrijding wanneer het niet 'in het vuur' wordt ingezet. De lichte pakken zijn nodig om hittestuwing bij het personeel te voorkomen en te zorgen dat voor de manschappen (lange) inzetten met hitte langer vol te houden zijn. Om deze uitrusting compleet te maken en veilig optreden te garanderen zijn 40 natuurbrandhelmen met nekflap en bril, 40 natuurbrandmondkappen met filter en 40 CO-meters nodig. De uitrusting maakt het mogelijk om manschappen in het veld in te kunnen zetten voor een defensieve inzet. De manschappen bedienen hierbij de handgereedschappen die ook vanuit het logistiek peloton ter plaatste gebracht worden.

4.3 Personeel / kennis

Wat betreft personeel rondom het thema natuurbrand maken we onderscheid tussen de piketfunctie Adviseur-NB en Informatiemanager-NB en de beheersmatige functie Aanjager NBB.

Piketfunctie: Adviseur-NB en informatiemanager-NB.

Met de instelling van een piketfunctie Adviseur-NB wordt de repressieve collega's ondersteuning in de vorm van (lokale) kennis op gebied van natuurbrand en -bestrijding geboden. Deze functionaris adviseert de leidinggevenden bij het incident: de bevelvoerder, (H)OvD. Daarnaast komt een informatiemanager natuurbrand (IM-NB) te staan die de Adviseur-NB van informatie over onder andere brandverspreiding voorziet. Het vroegtijdig betrekken van deze functionarissen bij de Incidentbestrijding Natuurbrand is van primair belang voor de beeldvorming, mogelijke verspreidingsrisico's en bepalen van een (veilige) inzet tactiek. Ervaring bij natuurbranden in andere regio's heeft geleerd dat hier de slag gewonnen kan worden voor veilige, effectieve en efficiënte incidentbestrijding.

Het natuurbrandverspreidingsmodel is hierbij essentieel. Het natuurbrandverspreidingsmodel maakt per tijdseenheid op basis van bepaalde kenmerken inzichtelijk hoe de natuurbrand zich ontwikkelt en geeft inzicht in het effect op risico's en bebouwing in tijd/tempo. Aan de hand hiervan kan de Adviseur-NB adviezen geven over aanpak /tactiek, personeel en materieel.

Vanwege de toegevoegde waarde van de rol van Adviseur-NB en de specifieke kennis welke vereist is, is gekozen om deze piketfunctie als nieuwe en separate rol te zien. De functionaris wordt niet gekoppeld aan een bestaande functie. Personen die deze functie gaan uitoefenen dienen vakbekwaam te worden gemaakt op het specifieke onderwerp natuurbrandbestrijding. Mede omdat het ook een functie is waarbij de functionaris ter plaatse moet komen met prioriteit, kan het gezien worden als een volwaardige functie wat qua vakbekwaam worden en blijven impact heeft.

De Informatiemanager-NB heeft als taak om na een alarmering direct het natuurbrandverspreidingsmodel te raadplegen en inzichtelijk te maken hoe het incident zich ontwikkelt onder de huidige (weers)omstandigheden. De IM-NB schakelt met de Adviseur-NB welke mogelijk al aanrijdend is naar een incident. Gezamenlijk bespreken zij de bevindingen en bepalen een inzet tactiek. De IM-NB hoeft niet ter plaatse te komen en kan zijn functie bijvoorbeeld vanuit huis vervullen. Er is gekozen deze taak onder te brengen bij de ondersteuner Algemeen Commandant Brandweer (AC-B) welke bij een normale omstandigheden pas in actie komt vanaf GRIP-2 of wanneer de Sectie Brandweer op het ROT bijeen wordt geroepen.

Beheersmatige functie: Aanjager NBB

Natuurbrand is en blijft een belangrijk thema voor de brandweer. De afgelopen jaren is het thema projectmatig opgepakt. Het is belangrijk om bij afronding van het project het thema goed onder de aandacht te houden en te borgen in de organisatie. De aanjager NBB is een beheersmatige rol, en heeft als belangrijkste taak om de processen rondom natuurbrandbeheersing te borgen, onderhouden en de portefeuillehouder NBB te adviseren/ondersteunen. Daarnaast is de aanjager aanwezig bij diverse (landelijke) overlegstructuren over natuurbrandbeheersing en heeft daarmee een belangrijke netwerkrol. Denk hierbij aan het landelijke netwerk Natuurbrand, het interregionale netwerk 'Natuurbrand 3N' en provinciale netwerkoverleggen.

De Aanjager NBB is een functie van 0,33 fte.

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Gaasterland eo
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Gaasterland eo 2. Maatregelenmatrix Gaasterland eo
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Afdeling RB/PV
OR/GO	Kies een item.

Kennisnemen van	De rapportage Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Gaasterland eo met daarin de nieuwe Risico Index Natuurbranden (RIN) van Gaasterland eo en de bijbehorende maatregelenmatrix.
Inleiding	De RIN maakt de risico's van brand in een natuurgebied zichtbaar. Hierbij wordt gekeken naar de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare properties. Deze risicoanalyse dient als input voor de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing om middels schouwen in het natuurgebied maatregelen te inventariseren en te prioriteren. Dit resulteert in een gezamenlijke maatregelenmatrix waarbij elke uit te voeren maatregel wordt weggezet in prioriteit, tijd en actiehouders. De maatregelenmatrix is opgesteld met verschillende partners. Deze rapportage is inmiddels ter goedkeuring voorgelegd aan het afdelingsoverleg Risicobeheersing/Planvorming en het MT-brandweer met een positief resultaat.
Kernboodschap	Het beoogde effect van de RIN en de gebiedsgerichte aanpak is om risico's in beeld te brengen en onveiligheden en risico's ten aanzien van (brand)veiligheid in natuurgebieden te voorkomen/ te beperken.
Consequenties	Bij het met elkaar aangaan van de gebiedsgerichte aanpak voor het natuurgebied is er vanuit elke actor de intentie uitgesproken om mee te werken aan de gestelde maatregelen. De komende vier jaren betekent dit voor de projectgroep natuurbrandbeheersing dat er in samenwerking met de natuurbeheerders en de gemeente De Fryske Marren samengewerkt wordt om de afgesproken maatregelen uit te voeren.
Communicatie	De volgende communicatie heeft plaatsgevonden <ul style="list-style-type: none"> - Informeren college van Burgemeester en Wethouders gemeente De Fryske Marren via de AOV'er - Informeren afdelingsoverleg Risicobeheersing & Planvorming

	<ul style="list-style-type: none"> - Informeren MT-Brandweer - Informeren repressieve dienst Brandweer Balk en Brandweer Bakhuzen
--	--

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing

Brandweer Fryslân

Gaasterland e.o.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing

Brandweer Fryslân

Gaasterland e.o.

Datum: 29-03-2023

Versie: Definitief

Opstellers: Nina Kramer (Brandweer Fryslân)
Lars van Tongeren (Brandweer Fryslân)

Medewerking: Thea Banga (Gemeente De Fryske Marren)
Robert van der Galiën (Gemeente De Fryske Marren)
Sander Veenstra (Natuurmonumenten)
Jacob Merkus (Staatsbosbeheer)
Johannes de Jong (Staatsbosbeheer)
Jan Schram (It Fryske Gea)
Germ van den Burg (It Fryske Gea)
Inge Tanck (NIPV)
Nienke Brouwer (NIPV)
René Silvius (Brandweer Fryslân)
Martijn Brands (Brandweer Fryslân)

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	4
2	Aanpak	5
2.1	Gebiedsgerichte aanpak.....	5
2.2	Methodiek R.I.N	5
3	Resultaten	7
3.1	Beschrijving natuurgebied	7
3.2	Risico's natuurgebied	8
3.2.1.	Score totaal.....	8
3.2.2.	Score vaste factoren.....	9
3.2.3	Score aanwezige personen	10
3.2.4	Score preventief en preparatief	11
3.2.5	Correctiefactoren	12
3.2.6	Risico's	12
3.3	Overige bijzonderheden	13
4	Maatregelenmatrix.....	15
5	Conclusie.....	17
	Bijlage 1 Maatregelenmatrix	18

1 Inleiding

Nederland kent een groot aantal natuurgebieden. Vanwege de kleine oppervlakte van ons land wordt van deze natuur intensief gebruik gemaakt. Onder andere door wonen, werken en recreatie. Ook kwetsbare objecten en infrastructuur zijn gelegen binnen deze natuur. Het intensieve gebruik van de natuur in combinatie met de toenemende droogte verhoogt de kans op een natuurbrand. Om het risico op een onbeheersbare natuurbrand te verkleinen is het van belang om gezamenlijk op te trekken. Brandweer Fryslân geeft hier uitvoering aan middels de gebiedsgerichte aanpak.

Het doel van de gebiedsgerichte aanpak is om samen met ketenpartners het natuurbrandrisico in een natuurgebied te verkleinen. Uit de gebiedsgerichte aanpak vloeien meerdere producten, waaronder de Risico Index Natuurbrand (R.I.N) en de maatregelenmatrix, voort. De R.I.N heeft als doel om de risico's van brand in het natuurgebied inzichtelijk te maken, dit vormt de basis voor de gebiedsgerichte aanpak. De maatregelenmatrix bestaat uit een overzicht van acties die betrokken ketenpartners gezamenlijk hebben geïdentificeerd als belang om het risico op natuurbrand verder te verkleinen of om de effecten ervan te beperken. Acties in de maatregelenmatrix kunnen zowel operationele als bestuurlijke aspecten betreffen en kunnen op korte of op lange termijn uitvoerbaar zijn.

Om te komen tot een gebiedsgerichte aanpak worden meerdere stappen doorlopen zoals, het organiseren van een (aftrap)bijeenkomst met de ketenpartners, het doen van dossieronderzoek en het uitvoeren van een schouw van het natuurgebied.

Het huidige rapport is de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak van natuurgebied Gaasterland e.o. Hieronder vallen de twee deelgebieden Gaasterland en het Rijsterbos.

Natuurbrandrisico:

“De kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties”.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de methodiek en proces van het opstellen van de gebiedsgerichte aanpak met als hoofdlijn de R.I.N. In het derde hoofdstuk worden de resultaten getoond van de inventarisatie. Hier wordt een beschrijving van het natuurgebied gegeven, de risico's aan de hand van diverse kaarten weergegeven en een overzicht gegeven van de preventieve en preparatieve maatregelen. Ook worden de kaartvakken met het hoogste risico en de meeste relevantie uitgelicht. Tevens komen de overige bijzonderheden van het natuurgebied aan bod. In hoofdstuk 4 wordt de maatregelenmatrix uitgelicht. In hoofdstuk 5 wordt een algemene conclusie getrokken.

2 Aanpak

2.1 Gebiedsgerichte aanpak

De gebiedsgerichte aanpak is de methode die Brandweer Fryslân hanteert om gezamenlijk met ketenpartners op te trekken in het kader van natuurbrandbeheersing. Het doel hiervan is om samen de risico's in beeld te brengen en daarop maatregelen te treffen, die de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties verlaagt. Dit traject doorloopt een aantal fases met een doorlooptijd van vier jaar. Hierna wordt het traject opnieuw uitgevoerd.

In de eerste fase wordt door de projectgroep natuurbrandbeheersing van Brandweer Fryslân voorbereidend werk gedaan in de vorm van een actorenanalyse en dossieronderzoek. Daaropvolgend wordt in een aftrapbijeenkomst met de verschillende ketenpartners het natuurgebied opgedeeld in zogeheten compartimenten, dit gebeurt vaak op een kaart van het natuurgebied op basis van bestaande compartimentsgrenzen (wegen of paden). Deze compartimenten kunnen tijdens de repressie worden gebruikt om te bepalen waar de brand zich bevindt en op welke grenzen deze gestopt kan worden. Brede paden of wegen kunnen zodoende dienen als natuurlijke stoplijn. De kaart wordt meegenomen tijdens de schouw, waaruit de Risico Index Natuurbranden en de maatregelenmatrix worden opgemaakt. Hierna worden de producten in gezamenlijkheid uitgewerkt. Jaarlijks wordt er een bijeenkomst gepland tussen partijen die een aandeel hebben in de maatregelenmatrix, zodat de stand van zaken van het traject bekeken kan worden.

2.2 Methodiek R.I.N

De Risico Index Natuurbranden heeft als doel om de risico's van brand in een natuurgebied zichtbaar te maken. De kans op het ontstaan van brand in een natuurgebied wordt hierbij buiten beschouwing gelaten. De definitie van natuurbrandrisico in deze methodiek is: *'de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties'*. Brandweer Fryslân stelt voor elk relevant natuurgebied in haar regio, als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak, een R.I.N. op. De R.I.N. vormt de basis van de gebiedsgerichte aanpak. Tevens is de R.I.N. input voor het Regionaal Risicoprofiel en vormt input voor het regionaal beleid van de Veiligheidsregio Fryslân.

Conform de landelijke methodiek¹ worden de natuurbrandrisico's per natuurgebied in kaart gebracht. Elk natuurgebied wordt opgedeeld in kilometervakken. Per kilometer vak worden er 17 parameters in kaart gebracht, die samen een totaalscore geven voor het vak. De volgende parameters worden per vak geïnventariseerd:

Vaste Factoren
Begroeiing
Hellingspercentage
Kans op uitbreiding
Nabijheid waardevolle / kwetsbare objecten / vitale infrastructuur
Nabijheid gevaarlijke stoffen
Ecologische waarde

¹ Landelijke Risico Index Natuurbranden Handreiking versie mei 2018.

Aanwezige personen
Vaste bewoners
Aantal verblijfsrecreanten
Aanwezige dagrecreanten

Preventieve en preparatieve maatregelen
Afstand tot primaire waterwinning
Afstand tot secundaire of tertiaire waterwinning
Opkomsttijd 1 ^e voertuig en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Opkomsttijd 1 ^e peloton voertuigen en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Kans op snelle ontdekking en melding
Aantal ontvluchtingsroutes
Terreinbekendheid brandweer
Kwaliteit / kwantiteit ontsluiting

In het kader van de methodiek bestaat de mogelijkheid om op een aantal parameters een correctie toe te passen, om specifieke situaties zwaarder mee te laten wegen in de R.I.N. Na het inventariseren van bovenstaande parameters en het eventueel toekennen van correctiefactoren ontstaat per kilometer vak een risicoclassificatie in de vorm van een kleur. De volgende risicoclassificatie wordt gehanteerd:

Score	Risico	Kleur kilometervak
0 - 170	Geen risico	<i>Transparant</i>
171 – 300	Laag risico	Groen
301 – 400	Middelmatig risico	Geel
401 – 500	Hoog risico	Oranje
501 - meer	Zeer hoog risico	Rood

Om de natuurbrandrisico's te inventariseren wordt gebruik gemaakt van een webbased applicatie die in 2018 is ontwikkeld als deelproject van het programma 'Grootschalig Brandweeroptreden – Specialistisch Optreden'. Deze webbased applicatie maakt, afhankelijk van de geleverde data per regio, 12 van de 17 parameters automatisch inzichtelijk. Een handmatige check op de automatische parameters is van belang en wordt ook uitgevoerd. In 2022 is de webbased applicatie geüpdate tot de versie zoals deze nu wordt gebruikt.

3 Resultaten

3.1 Beschrijving natuurgebied

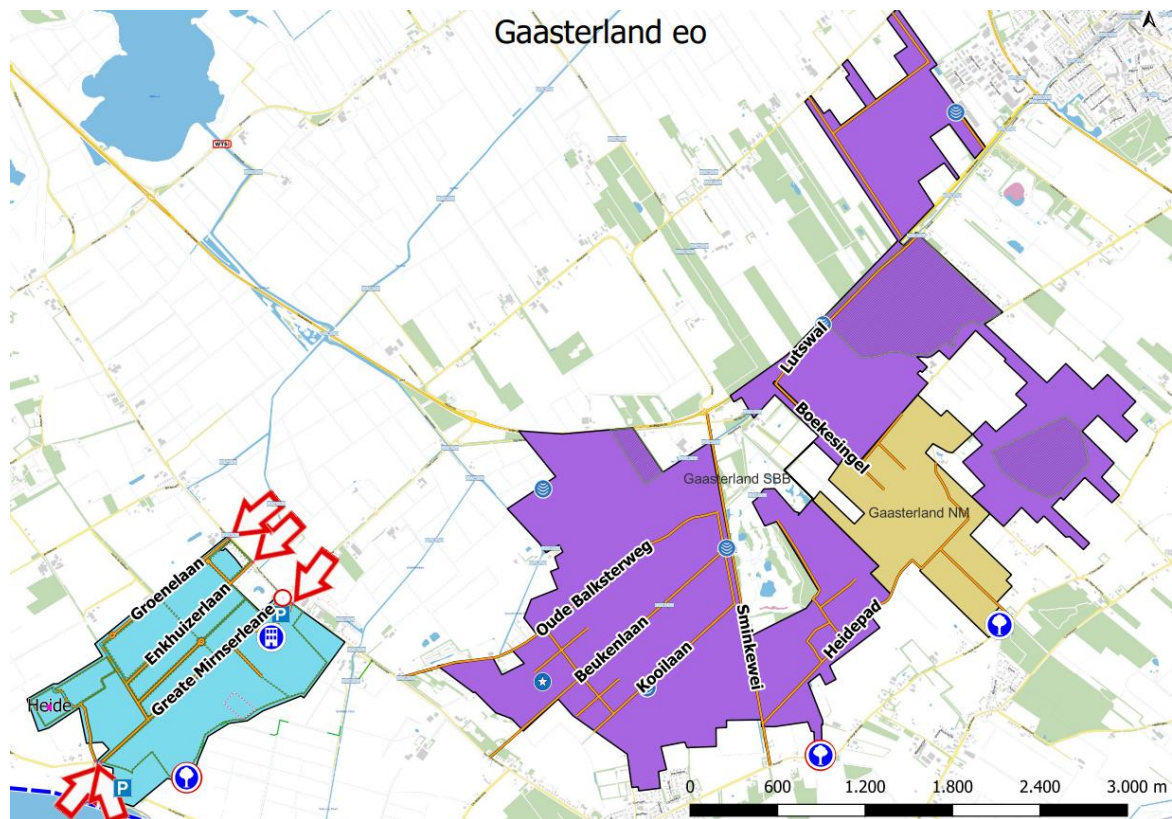
Rijsterbos

Tussen het IJsselmeer en het dorp Rijs is het Rijsterbos gelegen. Het door It Fryske Gea beheerde loofbos is 172 hectare groot en in de 17e eeuw aangelegd. Naast loof bestaat het Rijsterbos ook uit eiken-, beuken-, en naaldbomen. Grenzend aan het Rijsterbos bevinden zich twee campings. Camping Rijsterbos, gelegen aan de Marderleane, heeft een populatie van maximaal 224 personen. Aan het Hunningspaed is camping de Braamberg gelegen. Deze camping telt een maximale populatie van 118 personen. Het bos is omsloten door weiland en twee hoofdwegen.

Gaasterland

Het gebied Gaasterland, ten noordoosten van het Rijsterbos, bestaat uit meerdere bossen. Onder andere de Elfenberg, het Lycklamabos, de Bremerwildernis en de Starnumanbossen maken onderdeel uit van het gebied. De bossen kennen verschillende eigenaren. De natuurbeheerders It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten beheren, naast enkele particuliere eigenaren, elk een deel van het gebied. De bossen bestaan voor het grootste gedeelte uit loof. Andere boomsoorten die voorkomen zijn o.a. eiken-, beuken-, en naaldbomen. In en rondom het natuurgebied liggen meerdere campings, daarnaast is er een golfbaan, evenemententerrein, twee bungalowparken en enkele woningen.

Op onderstaande afbeelding is te zien welke natuurbeheerder eigenaar is van welk gebied. It Fryske Gea onderhoudt het Rijsterbos, welke als lichtblauw op de afbeelding is aangegeven. Het paarse gebied wordt beheerd door Staatsbosbeheer en het gele gebied door Natuurmonumenten.

Figuur 1. Overzicht natuurbeheerders (Blauw: It Fryske Gea, Paars: SBB, Geel: NM)

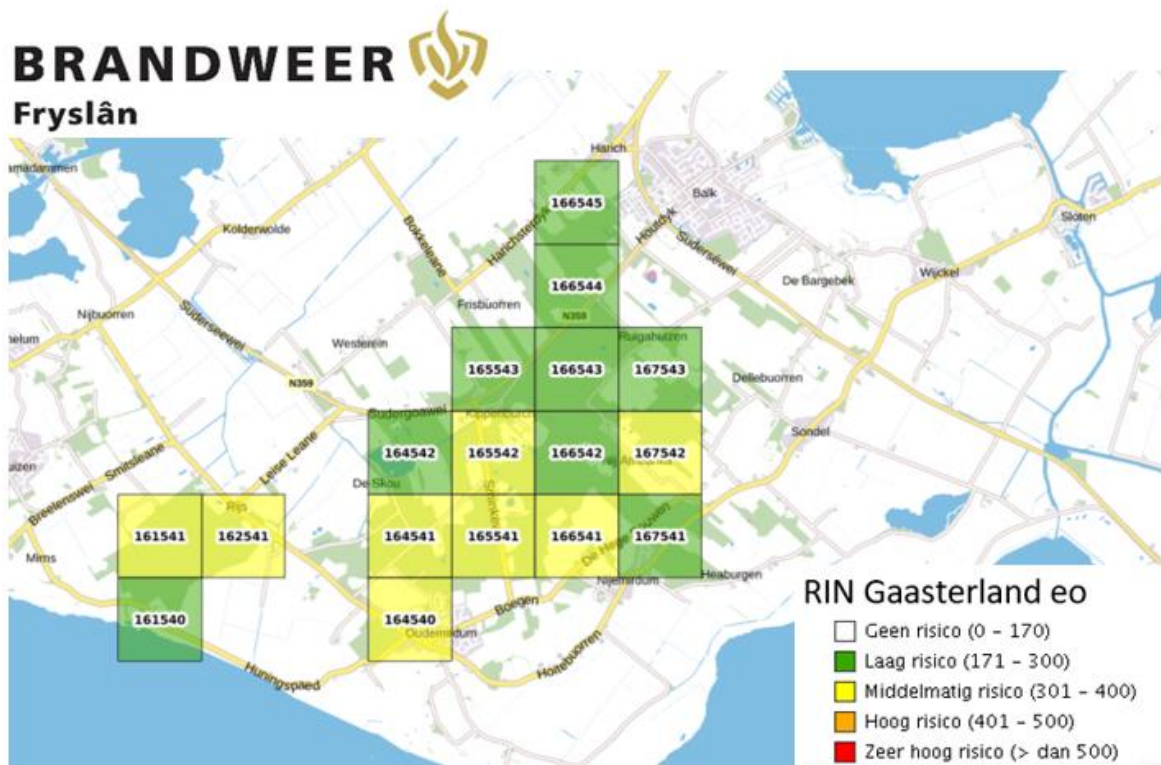
3.2 Risico's natuurgebied

In de onderstaande afbeeldingen zijn de resultaten van het inventariseren van de parameters weergegeven. De totaalscore en de diverse deelkaarten worden weergegeven om een duidelijk beeld te geven van de risico's in het natuurgebied. Van de meest risicovolle kilometervakken is een risicoduiding gemaakt.

3.2.1. Score totaal

In de onderstaande afbeelding is de totaalscore van het natuurgebied weergegeven. De totaalscore is gebaseerd op alle 17 parameters.

In de totaalscore van het gehele natuurgebied is te zien dat een meerderheid van de kilometervakken een laag risico (groen) scoren. De overige kilometervakken scoren een middelmatig (geel) risico. Uit de totaalscore van de 17 getoetste parameters blijkt dat er zowel binnen Gaasterland als het Rijsterbos geen kilometervakken zijn waarbinnen een hoog- of zeer hoog risico aanwezig is dat een ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties.

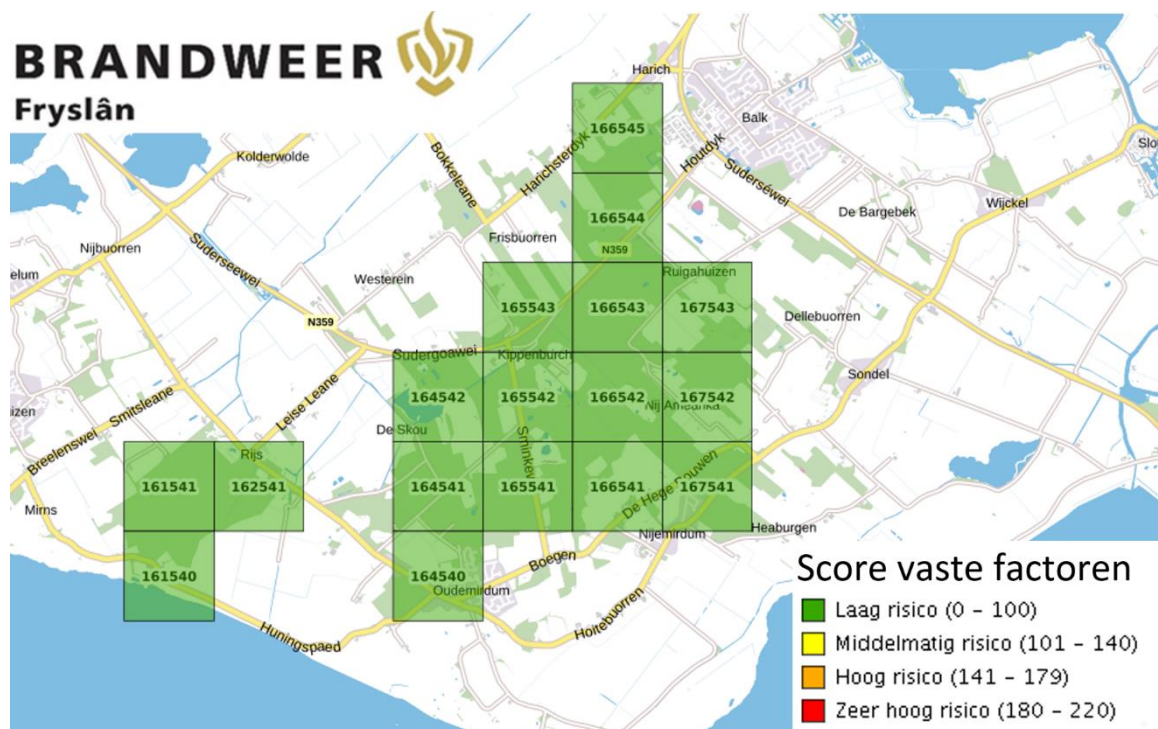
Figuur 2. Totaalscore R.I.N. Gaasterland e.o.

In de volgende sub paragrafen zijn de deelkaarten opgenomen waarbij per categorie inzichtelijk is gemaakt wat de score is en op basis waarvan deze zijn opgebouwd.

3.2.2. Score vaste factoren

In de onderstaande afbeelding is de score van de categorie ‘vaste factoren’ in het natuurgebied weergegeven. De score vaste factoren is opgebouwd uit de volgende parameters:

Vaste Factoren
Begroeiing
Hellingspercentage
Kans op uitbreiding
Nabijheid waardevolle / kwetsbare objecten / vitale infrastructuur
Nabijheid gevaarlijke stoffen
Ecologische waarde

Figuur 3. Score vaste factoren

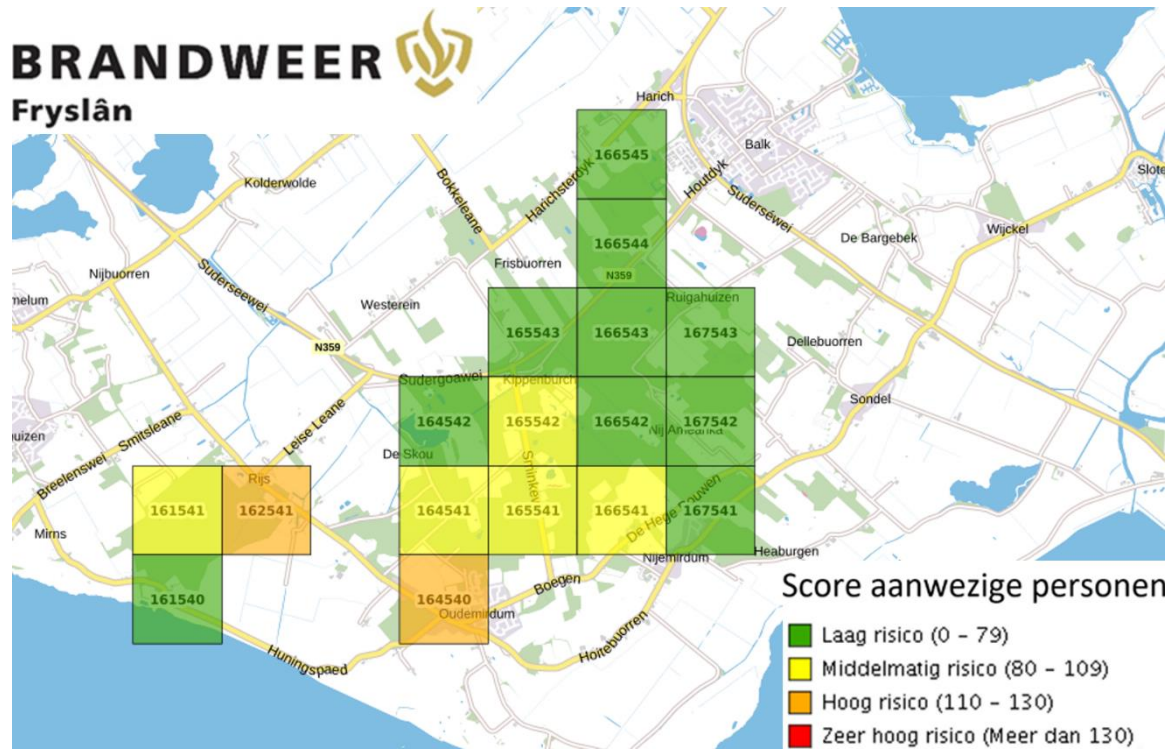
Op de deelkaart ‘score vaste factoren’ is te zien dat het gehele natuurgebied een laag risico scoort. Deze score is een combinatie van alle bovenstaande factoren. Ondanks het lage risicobeeld zijn er wel degelijk risico’s aanwezig die onder deze factoren vallen. Zo is er een propaantank aanwezig in kilometervak 162541. Daarnaast is er binnen het natuurgebied brandbare, en op enkele plekken zeer brandbare, begroeiing aanwezig.

3.2.3 Score aanwezige personen

In de onderstaande afbeelding is de score van de aanwezige personen in het natuurgebied weergegeven. De score 'aanwezige personen' is opgebouwd uit de volgende parameters:

Aanwezige personen
Vaste bewoners
Aantal verblijfsrecreanten
Aanwezige dagrecreanten

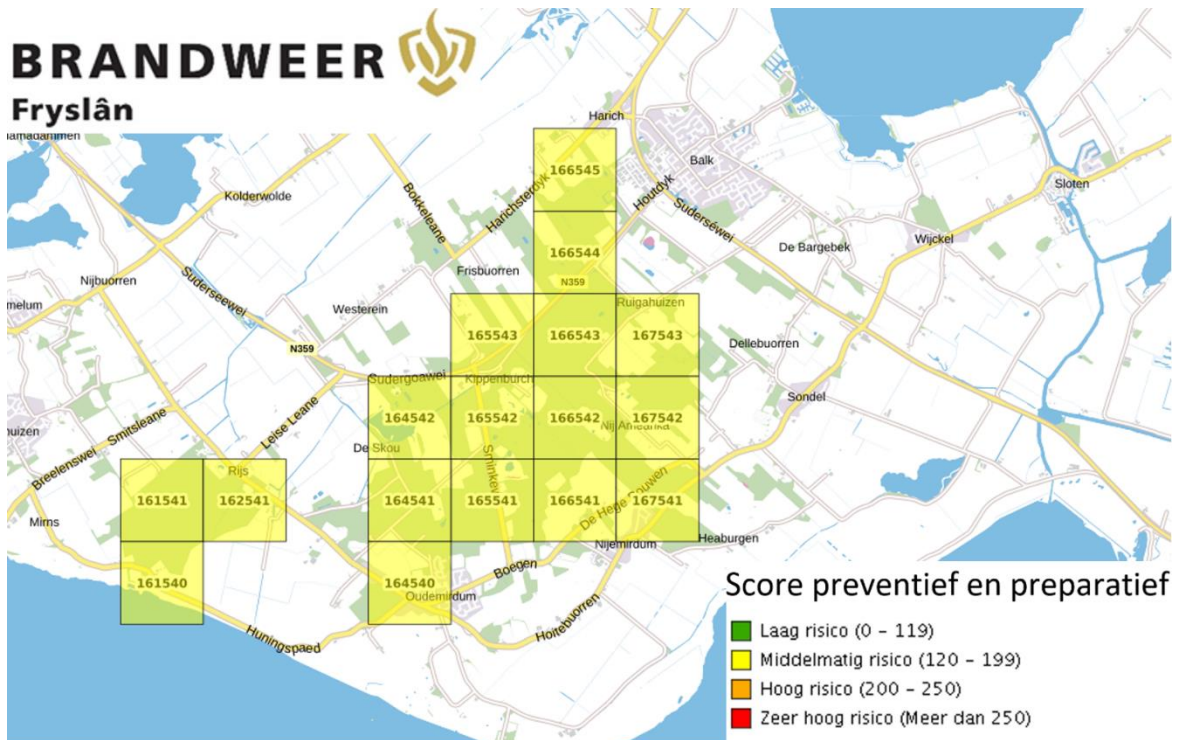
Figuur 4. Score aanwezige personen

Op de deelkaart 'score aanwezige personen' is te zien dat in beide natuurgebieden één of meerdere vakken een middelmatig risico toegekend krijgt. De kilometervakken rondom de dorpen Rijs en Oudemirdum kleuren zelfs oranje, wat duidt op een hoog risico. Dit heeft te maken met de samenkomst van bewoners, verblijfsrecreanten en dagrecreanten die zich met name rondom de dorpen bevinden. Van invloed op de scores is ook de aanwezigheid van de campings in de natuurgebieden. In de scores is het onder andere het aantal staanplaatsen (populatie) van de campings- en de aanwezigheid van recreatiehuisjes, de golfbaan en een evenemententerrein meegerekend. Binnen het 'hoog risicovak' in het Rijsterbos is bijvoorbeeld Camping Rijsterbos gelegen. Deze camping heeft een maximale populatie van 224 personen. Het 'hoog risicovak' rondom Oudemirdum dankt zijn kleur aan de aanwezigheid van veel bewoners, een sportcomplex, bungalowpark en camping. De optelsom van bewoners, verblijfsrecreanten en dagrecreanten resulteren in de risicoscores zoals afgebeeld op de kaart.

3.2.4 Score preventief en preparatief

In de onderstaande afbeelding is de score van de preventieve en preparatieve maatregelen in het natuurgebied weergegeven. De score 'aanwezige personen' is opgebouwd uit de volgende parameters:

Preventieve en preparatieve maatregelen
Afstand tot primaire waterwinning
Afstand tot secundaire of tertiaire waterwinning
Opkomsttijd 1 ^e voertuig en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Opkomsttijd 1 ^e peloton voertuigen en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Kans op snelle ontdekking en melding
Aantal ontvluchtingsroutes
Terreinbekendheid brandweer
Kwaliteit / kwantiteit ontsluiting

Figuur 5. Score preventief en preparatief

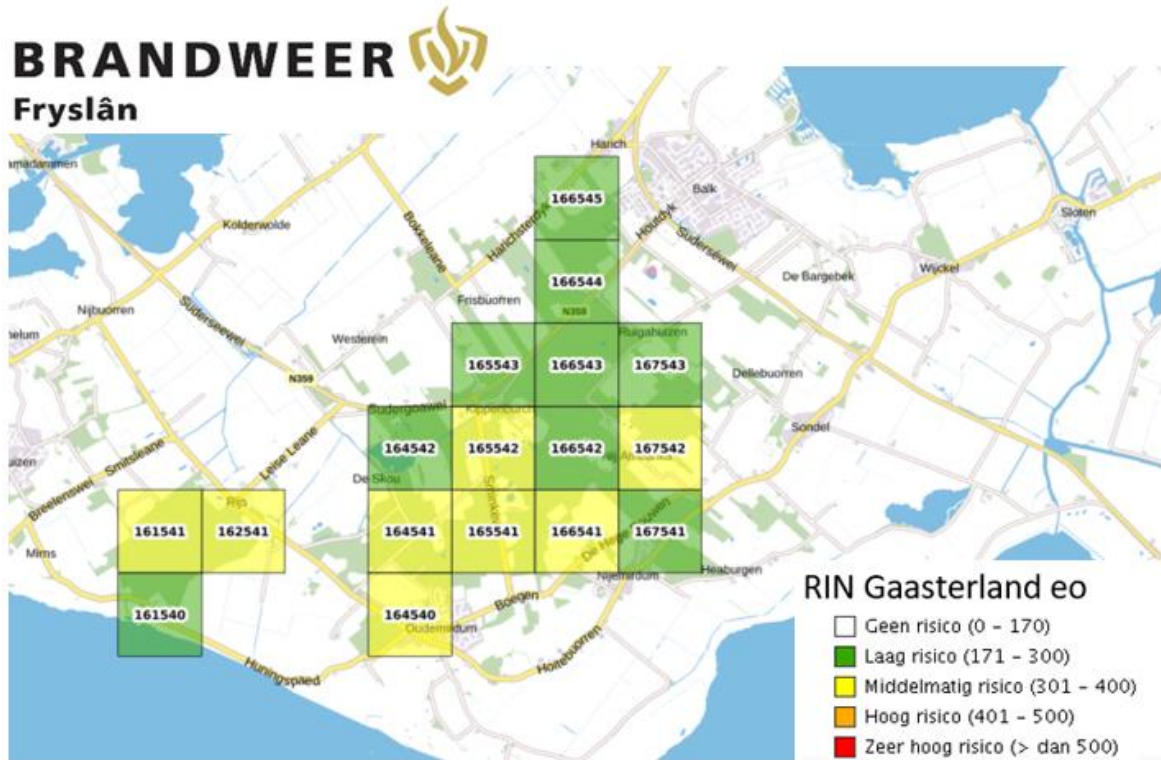
Op de deelkaart 'score preventief en preparatief' is te zien dat het gehele natuurgebied een middelmatige score heeft. Bij deze score spelen acht parameters een rol, waarbij 'terreinbekendheid brandweer' het minst goed scoort. Binnen deze parameter ligt er met name verbetering in de geoefendheid en operationele informatievoorziening. Daarnaast zijn er een aantal locaties waar de kwaliteit van de ontsluiting aandacht verdient. Over het algemeen zijn de bluswatervoorzieningen conform de methodiek vrij goed aanwezig in de buurt van het natuurgebied.

3.2.5 Correctiefactoren

Binnen de methodiek bestaat de mogelijkheid om op de parameters een correctie toe te passen, om specifieke situaties zwaarder mee te laten wegen in de R.I.N. Voor de R.I.N. van Gaasterland e.o. is op geen enkel kilometervak een correctiefactor toegepast.

3.2.6 Risico's

Van de meest risicovolle kilometervakken is hieronder een risicoduiding gemaakt.

Figuur 6. Totaalscore R.I.N. Gaasterland e.o.

Vak	Kleur totaalscore	Risico
161541 162541		Middelmatig
Beschrijving:		
<p>De kilometervakken scoren een middelmatig natuurbrandrisico en zijn gelegen in het Rijsterbos. De kilometervakken bestaan voor 15- en 15% uit zeer brandbare- en voor 25- en 60% uit niet brandbare vegetatie. De kans op uitbreiding van een brand naar omliggende kilometervakken is gemiddeld. Hier zouden enkele aanpassingen in de vegetatie gedaan kunnen worden. Er zijn binnen 1 kilometer waardevolle objecten aanwezig en binnen 1 tot 2 kilometer gevaarlijke stoffen. Binnen deze kilometervakken zijn bewoners (1-100), verblijfsrecreanten (200-1000) en dagrecreanten (100-500) aanwezig. Op de parameters binnen de categorie 'preventief en preparatief' scoren de vakken een middelmatig risico. Binnen deze categorie valt de terreinbekendheid van de brandweer en de kwaliteit van de ontsluiting te verbeteren. De combinatie van de aanwezigheid van veel personen, de matige score voor terreinbekendheid en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (propaan) en waardevolle objecten (vredestempeltje) binnen 1-2 kilometer maken dat de kilometervakken een gele kleur scoort.</p>		
Te verbeteren parameters:		
<ul style="list-style-type: none"> - Terreinbekendheid Brandweer (geoefendheid/aanwezigheid natuurbrandkaarten) - Begroeiing - Kwaliteit ontsluiting 		

Vak	Kleur totaalscore	Risico
164541		Middelmatig
164540		
165542		
165541		
166541		
166541		
167542		
Beschrijving: Deze kilometervakken scoren een middelmatig natuurbrandrisico. De kilometervakken bestaan gemiddeld voor 15% uit zeer brandbare- en voor 45% uit niet brandbare vegetatie. De kans op uitbreiding van een brand naar omliggende kilometervakken is voor een meerderheid van de vakken groot. Hier zouden aanpassingen in de aanwezige vegetatie gedaan kunnen worden. Er zijn binnen 1 tot 2 kilometer waardevolle objecten aanwezig en voor de kilometervakken rondom Oudemirdum en Balk binnen 1 tot 2 kilometer gevaarlijke stoffen. Binnen deze kilometervakken zijn bewoners (1-100), verblijfsrecreanten (1-200 en 200-1000) en dagrecreanten (<100 en 100-500) aanwezig. Rondom Oudemirdum en Nijemirdum is het aantal bewoners hoger. In het Rijsterbos en ten noordoosten van Oudemirdum is het aantal verblijfsrecreanten hoger vanwege de campings. Op de parameters binnen de categorie 'preventief en preparatief' scoren de vakken een middelmatig risico. Binnen deze categorie valt de terreinbekendheid van de brandweer en de kwaliteit van de ontsluiting te verbeteren. De combinatie van de aanwezigheid van veel personen, de matige score voor terreinbekendheid en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen (propaantank/tankstation) en meerdere waardevolle objecten (rijksmonumenten) binnen 1-2 kilometer maken dat de kilometervakken een middelmatig risico scoort.		
Te verbeteren parameters: <ul style="list-style-type: none"> - Terreinbekendheid Brandweer (geoefendheid/aanwezigheid natuurbrandkaarten) - Begroeiing - Kwaliteit ontsluiting 		

3.3 Overige bijzonderheden

Natuurbeheerders

Bijzonder binnen het gebied Gaasterland en het Rijsterbos is dat er meerdere partijen zijn die grond bezitten. Zo zijn er binnen de natuurgebieden, naast de verschillende particuliere eigenaren, drie natuurbeheerders actief die elk een eigen stuk natuur onderhouden. In geval van een calamiteit binnen één van de gebieden wordt er gehandeld volgens het calamiteitenplan van Staatsbosbeheer. Via de meldkamer Noord Nederland kunnen zij gealarmeerd worden en nemen vervolgens contact op met de eigenaar/beheerder van het gebied. Ook werken ze met een consignatierooster waardoor het calamiteitenplan 24/7 geborgd is.

Bereikbaarheidskaarten

De brandweerposten binnen Brandweer Fryslân hebben momenteel niet de beschikking over speciale bereikbaarheidskaarten voor natuurbrand waarop de berijdbare wegen/paden zijn afgebeeld en waarop de waterwinning staat aangegeven. Wel beschikt elke brandweerauto in Friesland over een digitaal informatiesysteem. Hierin is de locatie van het incident, verharde wegen en de huidige waterwinpunten te zien. De bereikbaarheidskaarten voor natuurbrand worden naar aanleiding van de gebiedsgerichte aanpak ontwikkeld. Wanneer de kaarten klaar zijn zullen deze in de digitale omgeving worden gezet zodat de brandweerposten deze vooraf en ten tijde van een incident kunnen raadplegen. Naast de paden/waterwinning wordt op de bereikbaarheidskaarten de compartimenten en subcompartiment van het natuurgebied aangegeven. Deze informatie kan in het veld gebruikt worden voor het bepalen van een inzetactiek.

Terreinbekendheid Brandweer

Uit de resultaten van de RIN is gekomen dat de parameter 'terreinbekendheid brandweer' verbeterd kan worden. Voor het bepalen van de score zijn het hebben van natuurbrandkaarten en de geoefendheid met het thema bepalend. Naar aanleiding van het huidige traject zal voldaan worden aan de beschikbaarheid van natuurbrandkaarten. Van belang is om daarnaast met de lokale brandweerposten te oefenen op het thema natuurbrand en de geoefendheid op pijl te houden.

Brandveilig leven

In en rondom de natuurgebieden bevinden zich enkele campings en woningen. Het risico van verblijf van personen in en rondom natuurgebieden is dat hier een natuurbrand kan beginnen, bijvoorbeeld door een kampvuur, koken of door apparatuur. Een ander risico is dat een natuurbrand in de richting van een camping of woonhuis kan uitbreiden met als gevolg dat mensen het gebied moeten ontvluchten. Vanwege dit risico is er besloten om deze campings en woonhuizen door de afdeling Brandveilig leven van Brandweer Fryslân te laten benaderen. Deze afdeling is gericht op het geven van (bij)scholing voor groepen op het gebied van brandpreventie. Door hen zal in samenwerking met de campingbeheerder of eigenaar gekeken worden of er maatregelen getroffen kunnen worden ter preventie van een natuurbrand.

4 Maatregelenmatrix

Het doel van de gebiedsgerichte aanpak is om samen met de betrokken ketenpartners te komen tot een maatregelenmatrix. De maatregelenmatrix bestaat uit een overzicht van acties die betrokken ketenpartners gezamenlijk hebben geïdentificeerd als belang om het risico op natuurbrand verder te verkleinen of om de effecten ervan te beperken. Acties in de maatregelenmatrix kunnen zowel operationele als bestuurlijke aspecten betreffen en kunnen op korte of op lange termijn uitvoerbaar zijn.

Onderstaande afbeelding is een uitsnede van de maatregelenmatrix. De volledige matrix is in bijlage 1 toegevoegd.

Maatregelenmatrix gebiedsgerichte aanpak Gaasterland - Rijsterbos										
Rijsterbos										
Hoofdcategorie	Subcategorie	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
1	A	De Grieneleane is bruikbaar als weg voor de brandweer, aan het einde is het lastig om te keren.	Controle of draaiplaats aan het einde van de Groene Iaan creëren noodzakelijk is.	It Fryske Gea	1.1	161541	Middel	1/2 jaar		Eerst rijfoening organiseren met lokale brandweerpost. Na het broedsizoen in juli.
1	C	Twee sloten bruikbaar als open water thv Grieneleane en Enkhuizerlaan. Niet altijd goed bereikbaar in verband met de berm en mogelijk dichtgroeien van de sloot.	Opstelplaatsen aan de Mientwei gereed maken voor brandveervoertuigen bij het open water.	Gemeente	1.2			1 jaar		Maatregel wordt weggezet bij verantwoordelijke afdeling. Termijn wordt teruggeoppeld.
2	A/B	Enkhuizerlaan is niet bereikbaar voor brandveervoertuigen door het losse zand.	Controle of opwaarderen om bereikbaar te maken voor brandveervoertuigen noodzakelijk is.	It Fryske Gea	2.1	161541	Middel	1/2 jaar		Eerst rijfoening organiseren met lokale brandweerpost. Na het broedsizoen in juli.
2	A	Een aantal dennenbomen die tegen over elkaar staan aan weerskanten van de Middelane, levert gevaar op voor brandoverstap.	Snoeien van naaldbomen die tegen over elkaar staan.	It Fryske Gea	2.2	161541	Middel	1/2 jaar		Combineren met zaagoefening van It Fryske Gea.
5		Brandkraan bij de ingang van het bos is in beheer van Vitens en wordt bij drukke zomerse dagen vaak op geparkeerd.	In beheer van gemeente nemen en ijskijk markeren om altijd bruikbaar te houden voor de brandweer.	Gemeente	3.1	161540	Laag	1 jaar		Maatregelen moet besproken worden met Vitens. Termijn wordt teruggeoppeld.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandveervoertuigen is onbekend.	Rijfoening organiseren in combinatie met DEK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	4.1			1/2 jaar		Combineren met natuurbeheerders, met name in verband met de Enkhuizerlaan.
		Zitten twee campings in/vlak bij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlak bij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
Gaasterland										
Hoofdcategorie	Subcategorie	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
7 en 8		Grens tussen 7 en 8 is een mogelijke compartimentsgrens, afhankelijk van bereikbaarheid brandweer.	Rijfoening brandweer	Brandweer	5.1	165542/166542	Middel/Laag	1/2 jaar		Meenemen in rijfoening met lokale brandweerpost.
7	A/B	Hoog gras in de zomer achter de boerderij, mogelijke doortsteek voor de brandweer.	Controlleren of er een strook in het gras achter de boerderij kortgehouden moet worden als stoplijn en voor bereikbaarheid brandweer.	Natuurmonumenten	5.2	166542	Laag	1/2 jaar		Doorlopen de maatregel
7	B	1.50 meter hangende takken overhangende mogelijk slecht bereikbaar door overhangende tak en slecht zicht op de weg.	Overhangende takken wegsnoeien, pad uitruimen.	Natuurmonumenten	5.3	165543	Laag	1 maand		
8		1.50 meter hangende takken overhangende mogelijk slecht bereikbaar door overhangende tak en slecht zicht op de weg, maar is wel een belangrijke toegangsweg voor het hele gebied.	1.50 meter hangende takken wegsnoeien, pad uitruimen. In gesprek met eigenaar camping kijken naar het risico van de vegetatie rondom de camping.	Brandweer/Staatsbos beheer	6.1			1/2 jaar		Meenemen in rijfoening met lokale brandweerpost.
9		Veel naaldbomen rondom camping De Vaps.	In gesprek met eigenaar camping kijken naar het risico van de vegetatie rondom de camping.	Brandweer	7.1	164541/164540	Middel	1/2 jaar		
9		Bungalowpark het Fonteinbos is gelegen midden in het bos.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	7.2	164540	Middel	1/2 jaar		In overleg met EVL is geen camping maar een YVE, gezien het risico meenemen. In overleg met EVL.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandveervoertuigen is onbekend.	Rijfoening organiseren in combinatie met DEK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	8.1			1/2 jaar		
		Zitten een aantal campings in/vlak bij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlak bij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Brandweer maakt naar aanleiding van de gebiedsgerichte aanpak een bereikbaarheidskaart van het natuurgebied.	Bereikbaarheidskaart delen met de natuurbeheerders.	Brandweer	8.4			1 jaar		
			Bijeenkomst voor het seizoen plannen	Brandweernatuurbeheerders	8.5			1 jaar		voorbereiding natuurbrandseizoen.
		Alarmering Staatsbosbeheer ten tijde van een natuurbrand is niet geheeld bekend.	Uitzoeken hoe de lijn loopt in geval van brand.	Staatsbosbeheer/Natuurmonumenten	8.6					Alarmering komt binnen bij MKNJN en wordt door SBE doorgezet naar de eigenaar/beheerder van

Figuur 7. Uitsnede Maatregelenmatrix

Tijdens de twee startbijeenkomsten is samen met de natuurbeheerders de natuurgebieden in kaart gebracht. Hierbij zijn de gebieden opgedeeld in compartimenten. De grenzen van de compartimenten vormen zogenoemde 'stoplijnen'. Tijdens de repressie wordt ingezet op het 'opvangen' van de brand op deze stoplijnen. In de praktijk betekent dit dat de lokale brandweertieners hierdoor inzichtelijk hebben op welke plekken zij brandbestrijdingsmaatregelen zullen moeten inzetten. Het is van belang dat de compartimentsgrenzen goed bereikbaar zijn, want het kost tijd en organisatievermogen om een stoplijn aan te leggen.

In de maatregelenmatrix is per compartiment aangegeven welke maatregelen in dat compartiment genomen moeten worden om de compartimentsgrenzen in te zetten als stoplijn of om de algehele brandbestrijding te bevorderen. De maatregelen kunnen bestaan uit bestuurlijke maatregelen zoals het borgen van afspraken rondom alarmering en het doorzetten ervan naar de eigenaar/beheerder

of operationele maatregelen zoals het realiseren van waterwinpunten. In de maatregelenmatrix is daarnaast opgenomen binnen welk R.I.N. kilometervak de maatregel valt, welk risico er voor dit kilometervak aanwezig is, wie de actiehouders van de maatregel is en binnen welke termijn de maatregel ten uitvoer moet worden gebracht. In de bijlage van de rapportage is de maatregelenmatrix bijgevoegd.

5 Conclusie

De huidige gebiedsgerichte aanpak is opgesteld voor het gebied Gaasterland en het Rijsterbos. De bossen bestaan grotendeels uit loof. Daarnaast bevinden zich in beide bossen eiken-, beuken-, en naaldbomen. De bossen zijn gelegen in Zuidwest Friesland. In en rondom de bossen bevinden zich enkele huizen en meerdere campings. Grenzend aan de bossen liggen de dorpen Balk, Oude- en Nijemirdum en Sondel. De eerst aankomende brandweerposten zijn Balk en Bakhuizen. In onderstaande alinea's is een samenvatting gegeven van de uitkomsten van de gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast zijn er aan de hand van deze uitkomsten conclusies getrokken.

Op de deelkaart 'score vaste factoren' is te zien dat het gehele natuurgebied een laag risico scoort. Deze score is een combinatie van de factoren die vallen onder deze categorie. Ondanks het lage risicobeeld zijn er wel degelijk risico's aanwezig die onder deze factoren vallen. Te denken valt aan de aanwezigheid van propaantanks op campings.

De deelkaart 'score aanwezige personen' is te zien dat in beide natuurgebieden één of meerdere kilometervakken een middelmatig risico heeft. De kilometervakken rondom de dorpen Rijs en Oudemirdum kleuren zelfs oranje, wat duidt op een hoog risico. Dit heeft te maken met de samenkomst van bewoners, verblijfsrecreanten en dagrecreanten die zich met name rondom de dorpen bevinden. De campings hebben ook een groot aandeel in de score aanwezige personen.

Op de deelkaart 'score preventief en preparatief' is te zien dat het gehele natuurgebied een middelmatige score heeft. Bij deze score spelen acht parameters een rol, waarbij 'terreinbekendheid brandweer' het minst goed scoort. Binnen deze parameter ligt er met name verbetering in de geoefendheid en operationele informatievoorziening. Daarnaast zijn er een aantal locaties waar de kwaliteit van de ontsluiting aandacht verdient. Over het algemeen zijn de bluswatervoorzieningen conform de methodiek vrij goed aanwezig in de buurt van het natuurgebied. Voor het verbeteren van de bereikbaarheid in de natuurgebieden is in samenwerking met de natuurbeheerders besloten om sommige paden op te waarderen.

In de totaalscore van het gehele natuurgebied is te zien dat een meerderheid van de kilometervakken een laag risico (groen) scoren. De overige kilometervakken scoren een middelmatig (geel) risico. Uit de totaalscore van de 17 getoetste parameters blijkt dat er zowel binnen Gaasterland als het Rijsterbos geen kilometervakken zijn waarbinnen een hoog- of zeer hoog risico aanwezig is dat een ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties. Voor het gehele gebied geldt een middelmatige score op het onderdeel 'preventief en preparatief'. Dit heeft een belangrijke uitwerking op de totaalscore. Om het natuurbrandrisico aanzienlijk te verlagen dient er ingezet worden op de parameters begroeiing, terreinbekendheid brandweer en kwaliteit ontsluiting.

Als eindconclusie kan gesteld worden dat er binnen Gaasterland en het Rijsterbos een laag tot middelmatig risico aanwezig is dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties. Om het risico te verlagen is het van belang om de actiepunten uit de maatregelenmatrix uit te voeren. In samenwerking met de betrokken actoren is aangegeven dat het belangrijk is dat een natuurbrand binnen de compartimenten gehouden kan worden. Hierbij is van essentieel belang dat er maatregelen in de natuur getroffen worden zodat een brand vertraagd wordt of overslag naar een ander compartiment kan worden voorkomen. Daarnaast is het van belang dat de brandweer het gebied kan bereiken, dat er waterwinning aanwezig is en dat de lokale brandweerposten geoefend zijn met het thema natuurbrand. Op deze manier is de schade voor de natuur het kleinst en zijn de gevolgen voor de omgeving minimaal.

Bijlage 1 Maatregelenmatrix

Maatregelenmatrix gebiedsgerichte aanpak Gaasterland - Rijsterbos										
Rijsterbos										
Hoofdcompartiment	Subcompartiment	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
1	A	De Grieneleane is bruikbaar als weg voor de brandweer, aan het einde is het lastig om te keren.	Controle of draaiplaats aan het einde van de Groene laan creëren noodzakelijk is.	It Fryske Gea	1.1	161541	Middel	1/2 jaar		Erst rjioefening organisieren met lokale brandweerpost. Na het broedseizoen in juli.
1	C	Twee sloten bruikbaar als open water thv Grieneleane en Enkhuizerlaan. Niet altijd goed bereikbaar in verband met de berm en mogelijk dichtgroeien van de sloot.	Opstelplaatsen aan de Mientwei gereed maken voor brandweervoertuigen bij het open water.	Gemeente	1.2			1 jaar		Maatregel wordt weggezet bij verantwoordelijke afdeling. Termijn wordt teruggekoppeld.
2	A/B	Enkhuizerlaan is niet berijdbaar voor brandweervoertuigen door het losse zand.	Controle of opwaarderen om berijdbaar te maken voor brandweervoertuigen noodzakelijk is.	It Fryske Gea	2.1	161541	Middel	1/2 jaar		Erst rjioefening organisieren met lokale brandweerpost. Na het broedseizoen in juli.
2	A	Een aantal dennenbomen die tegen over elkaar staan aan weerskanten van de Middelleane, levert gevaar op voor brandoverslag.	Snoeien van naaldbomen die tegen over elkaar staan.	It Fryske Gea	2.2	161541	Middel	1/2 jaar		Combineren met zaagoefening van It Fryske Gea.
5		Brandkraan bij de ingang van het bos is in beheer van Vitens en wordt bij drukke zomerse dagen vaak op geparkeerd.	In beheer van gemeente nemen en fysiek markeren om altijd bruikbaar te houden voor de brandweer.	Gemeente	3.1	161540	Laag	1 jaar		Maatregelen moet besproken worden met Vitens. Termijn wordt teruggekoppeld.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandweervoertuigen is onbekend.	Rjioefening organisieren in combinatie met DBK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	4.1			1/2 jaar		Combineren met natuurbeheerders, met name in verband met de Enkhuizerlaan.
		Zitten twee campings in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
Gaasterland										
Hoofdcompartiment	Subcompartiment	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
7 en 8		Grens tussen 7 en 8 is een mogelijke compartimentsgrens, afhankelijk van bereikbaarheid brandweer.	Rjioefening brandweer	Brandweer	5.1	165542/166542	Middel/Laag	1/2 jaar		Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
7	A/B	Hoog gras in de zomer achter de boerderij, mogelijke doorsteek voor de brandweer.	Controleren of er een strook in het gras achter de boerderij kortgehouden moet worden als stoplijn en voor bereikbaarheid brandweer.	Natuurmonumenten	5.2	166542	Laag	1/2 jaar	Doorlopende maatregel	Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
7	B	Pad vanaf landgoed naar kruising Lutswal/Boekesingel mogelijk slecht berijdbaar door overhangende tak en slecht pad.	Overhangende takken wegsnoeien, pad uitvlakken.	Natuurmonumenten	5.3	165543	Laag	1 maand		
8		Heidepad lijkt mogelijk vrij smal voor brandweervoertuigen, maar is wel een belangrijke toegangsweg voor het hele gebied.	Rjioefening brandweer, eventueel kijken naar de mogelijkheden voor verbetering.	Brandweer/Staatsbosbeheer	6.1			1/2 jaar		Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
9		Veel naaldbomen rondom camping De Waps.	In gesprek met eigenaar camping kijken naar het risico van de vegetatie rondom de camping.	Brandweer	7.1	164541/164540	Middel	1/2 jaar		In overleg met BVL
9		Bungalowpark het Fonteinbos is gelegen midden in het bos.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	7.2	164540	Middel	1/2 jaar		Is geen camping maar een VvE, gezien het risico meenemen. In overleg met BVL.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandweervoertuigen is onbekend.	Rjioefening organisieren in combinatie met DBK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	8.1			1/2 jaar		
		Zitten een aantal campings in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Brandweer maakt naar aanleiding van de gebiedsgerichte aanpak een bereikbaarheidskaart van het natuurgebied.	Bereikbaarheidskaart delen met de natuurbeheerders.	Brandweer	8.4			1 jaar		
			Bijeenkomst voor het seizoen plannen	Brandweer/natuurbeheerders	8.5			1 jaar	Doorlopende maatregel	Maatregelenmatrix bespreken en voorbereiding natuurbrandseizoen.
		Alarmering Staatsbosbeheer ten tijde van een natuurbrand is niet geheel bekend.	Uitzoeken hoe de lijn loopt in geval van brand.	Staatsbosbeheer/Natuurmonumenten	8.6				Afgerond	Alarmering komt binnen bij MKNN en wordt door SBB doorgezet naar de eigenaar/beheerder van het gebied.

Maatregelenmatrix gebiedsgerichte aanpak Gaasterland - Rijsterbos

Rijsterbos

Hoofdkompartiment	Subkompartiment	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
1	A	De Grieneleane is bruikbaar als weg voor de brandweer, aan het einde is het lastig om te keren.	Controle of draaiplaats aan het einde van de Groene laan creëren noodzakelijk is.	It Fryske Gea	1.1	161541	Middel	1/2 jaar		Eerst rjioefening organiseren met lokale brandweerpost. Na het broedseizoen in juli.
1	C	Twee sloten bruikbaar als open water thv Grieneleane en Enkhuiserlaan. Niet altijd goed bereikbaar in verband met de berm en mogelijk dichtgroeien van de sloot.	Opstelplaatsen aan de Mientwei gereed maken voor brandweervoertuigen bij het open water.	Gemeente	1.2			1 jaar		Maatregel wordt weggezet bij verantwoordelijke afdeling.
2	A/B	Enkhuiserlaan is niet berijdbaar voor brandweervoertuigen door het losse zand.	Controle of opwaarderen om berijdbaar te maken voor brandweervoertuigen noodzakelijk is.	It Fryske Gea	2.1	161541	Middel	1/2 jaar		Eerst rjioefening organiseren met lokale brandweerpost. Na het broedseizoen in juli.
2	A	Een aantal dennenbomen die tegen over elkaar staan aan weerskanten van de Middellean, levert gevaar op voor brandoverslag.	Snoeien van naaldbomen die tegen over elkaar staan.	It Fryske Gea	2.2	161541	Middel	1/2 jaar		Combineren met zaag oefening van It Fryske Gea.
5		Brandkraan bij de ingang van het bos is in beheer van Vitens en wordt bij drukke zomerse dagen vaak op geparkeerd.	In beheer van gemeente nemen en fysiek markeren om altijd bruikbaar te houden voor de brandweer.	Gemeente	3.1	161540	Laag	1 jaar		Maatregelen moet besproken worden met Vitens.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandweervoertuigen is onbekend.	Rjioefening organiseren in combinatie met DBK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	4.1			1/2 jaar	Staat gepland 19-9-23	Combineren met natuurbeheerders, met name in verband met de Enkhuiserlaan.
		Zitten twee campings in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	4.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.

Gaasterland

Hoofdkompartiment	Subkompartiment	Risico's en aandachtspunten	Actie	Actiehouder	Maatregel	RIN vaknummer	RIN risico	Termijn	Afgerond	Opmerkingen
7 en 8		Grens tussen 7 en 8 is een mogelijke compartimentsgrens, afhankelijk van bereikbaarheid brandweer.	Rjioefening brandweer	Brandweer	5.1	165542/166542	Middel/Laag	1/2 jaar		Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
7	A/B	Hoog gras in de zomer achter de boerderij, mogelijke doorsteek voor de brandweer.	Controleren of er een strook in het gras achter de boerderij kortgehouden moet worden als stoplijn en voor bereikbaarheid brandweer.	Natuurmonumenten	5.2	166542	Laag	1/2 jaar	Doorlopende maatregel	Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
7	B	Pad vanaf landgoed naar kruising Lutswal/Boekesingel mogelijk slecht berijdbaar door overhangende tak en slecht pad.	Overhangende takken wegsnoeien, pad uitvlakken.	Natuurmonumenten	5.3	165543	Laag	1 maand		
8		Heidepad lijkt mogelijk vrij smal voor brandweervoertuigen, maar is wel een belangrijke toegangsweg voor het hele gebied.	Rjioefening brandweer, eventueel kijken naar de mogelijkheden voor verbetering.	Brandweer/Staatsbosbeheer	6.1			1/2 jaar		Meenemen in rjioefening met lokale brandweerpost.
9		Veel naaldbomen rondom camping De Waps.	In gesprek met eigenaar camping kijken naar het risico van de vegetatie rondom de camping.	Brandweer	7.1	164541/164540	Middel	1/2 jaar		In overleg met BVL
9		Bungalowpark het Fonteinbos is gelegen midden in het bos.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	7.2	164540	Middel	1/2 jaar		Is geen camping maar een VvE, gezien het risico meenemen. In overleg met BVL.
Algemeen		Exacte bereikbaarheid met brandweervoertuigen is onbekend.	Rjioefening organiseren in combinatie met DBK van het gebied voor de lokale posten.	Brandweer	8.1			1/2 jaar	Staat gepland 19-9-23	
		Zitten een aantal campings in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.2			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Zitten een aantal bewoners in/vlakbij het natuurgebied.	Voorlichting geven doormiddel van Brandveilig Leven.	Brandweer	8.3			2 jaar		Gemeente op de hoogte brengen van activiteiten.
		Brandweer maakt naar aanleiding van de gebiedsgerichte aanpak een bereikbaarheidskaart van het natuurgebied.	Bereikbaarheidskaart delen met de natuurbeheerders.	Brandweer	8.4			1 jaar		
			Bijeenkomst voor het seizoen plannen	Brandweer/natuurbeheerders	8.5			1 jaar	Doorlopende maatregel	Maatregelenmatrix bespreken en voorbereiding natuurbrandseizoen. Alarmering komt binnen bij MkNN en wordt door SBB doorgezet naar de eigenaar/beheerder van het gebied.
		Alarmering Staatsbosbeheer ten tijde van een natuurbrand is niet geheel bekend.	Uitzoeken hoe de lijn loopt in geval van brand.	Staatsbosbeheer/Natuurmonumenten	8.6					

Afgerond

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Herijking van de Wet veiligheidsregio's en two-pagers
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer (Brandweer) Dhr Rijpstra (Crisisbeheersing)
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Crisisbeheersing, Brandweer
OR/GO	Kies een item.

Kennisnemen van	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het proces van two-pagers i.r.t. de herijking van de Wet veiligheidsregio's; ➤ Op hoofdlijnen de inhoud van de two-pagers uit tranche 1; ➤ De uitkomsten van de bespreking van de two-pagers in de BAC Brandweer en BO Crisisbeheersing. Door mondelinge toelichting van de portefeuillehouders.
Inleiding	<p>Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) heeft in 2022 het programma Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg opgestart. Het traject van herijking van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) maakt onderdeel uit van dit programma. Om het gesprek te faciliteren over de herijking van de wet tussen de minister van JenV en het Veiligheidsberaad, wordt er gewerkt met two-pagers. Hierin staat bondig een vraagstuk beschreven, inclusief de beoogde oplossingsrichting en doelstellingen. De two-pagers worden gezamenlijk door een steller vanuit JenV en vanuit de RCDV opgesteld en waar nodig worden andere partijen (crisispartners, departementen, experts) betrokken.</p> <p>Voor de volgende onderwerpen worden er two-pagers gemaakt:</p> <p>Tranche 1 (2023)</p> <p><u>Two-pager 1: versterking crisisbeheersing</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Rol VB en relatie en samenwerking met andere crisispartners b) Definitie ramp, crisis en opperbevel en verdeling van bevoegdheden (waaronder positie/mandaat voorzitter IRBT en aanwijzingsbevoegdheid minister JenV) c) Bovenregionale en landelijke operationele crisissamenwerking, incl. advisering IRBT en rol landelijk/gezamenlijk operationeel

	<p>leider</p> <p><u>Two-pager 2:</u> Bovenregionale en landelijke Brandweersamenwerking <u>Two-pager 3:</u> Informatiemanagement en KCR2</p> <p>Tranche 2 (vanaf Q1 2024) <u>Two-pager 4:</u> Adviesfunctie algemeen bestuur VR voor brandveiligheid en risicobeheersing <u>Two-pager 5:</u> Positie en taken GHOR in het stelsel <u>Two-pager 6:</u> Verbetering brandweeronderwijsstelsel <u>Two-pager 7:</u> Verbetering crisisonderwijsstelsel <u>Two-pager 8:</u> Raamwerk voor presterend vermogen veiligheidsregio en brandweer</p> <p>De two-pagers 1 t/m 3 worden op 9 oktober 2023 besproken in de vergadering van het Veiligheidsberaad met de minister van JenV. Vanaf het eerste kwartaal 2024 volgen de overige vijf two-pagers.</p>
Kernboodschap	<p>Tranche 1 (2023)</p> <p>Two-pager 1: versterking crisisbeheersing Het doel van deze two-pager is de bovenregionale en landelijke crisissamenwerking te versterken binnen één stelsel crisisbeheersing. Daarvoor is onder andere noodzakelijk dat er een heldere afbakening is van (bestuurlijke) taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de koude én warme fase van een crisis. Dit alles gestoeld op een algemeen begrippenkader dat voldoende inzicht geeft in de reikwijdte van bevoegdheden in specifieke situaties.</p> <p>Via het onderscheid koude en warme fase worden de verschillende onderwerpen beschreven waarvoor aanpassing van de wet noodzakelijk of wenselijk is:</p> <p><u>1. Voorbereidingsfase ('koude' fase):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) rol Veiligheidsberaad in de koude fase; b) rol Rijk in de koude fase; c) rol Commissaris van de Koning (CdK); d) relatie en samenwerking met andere crisispartners; e) voorbereiden op bovenregionale en landelijke crises; f) crisisbeheersing als cyclisch proces; g) wettelijke borging en investeren in kennisontwikkeling, opleiding, trainen en oefenen; <p><u>2. Dreigende of acute crisis ('warme' fase):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) handhaven begrippen ramp, crisis en opperbevel; b) landelijke crisisbeheersing; c) bovenregionale crisisbeheersing; d) verkenning wettelijk vastleggen regionale crisisstructuur; e) crisisbeheersing als cyclisch proces: nafase en herstel; f) verantwoording bij crises die langer duren. <p>Two-pager 2: Bovenregionale en landelijke Brandweersamenwerking Ten aanzien van bovenregionale en landelijke brandweersamenwerking ligt de focus op de voorbereiding en respons op bovenregionale en landelijke incidenten. De veiligheidsregio's zijn sterk georiënteerd op de eigen</p>

veiligheidsregio en interregionale afstemming of bijstand komt niet altijd vanuit een landelijk beeld tot stand. Er is op landelijk niveau niemand verantwoordelijk voor een landelijke opgave voor de brandweezorg. Er zijn weliswaar kaders voor de inrichting van de regionale brandweezorg, maar landelijk ontbreken deze. Er is verder een beperkt inzicht in de nationale capaciteit en slagkracht van de brandweer.

In de contourennota wordt er daarnaast gepleit voor een versterking van de regierol van de minister van JenV voor brandweezorg. Deze regierol houdt in dat de minister door landelijke doelstellingen toeziet op de totstandkoming van landelijke brandweezorg. De landelijk doelstellingen komen tot stand op basis van het landelijk brandrisicoprofiel en het landelijk dekkingsplan. Deze plannen worden onder coördinatie van de minister opgesteld. In geval van schaarste wordt onder gezag van de minister van JenV besloten hoe de beschikbare middelen zo optimaal en effectief mogelijk worden ingezet. De minister neemt de bevoegdheid van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio daarbij niet over.

Two-pager 3: Informatiemanagement en KCR2

Wat willen we bereiken:

- a) Een gemeenschappelijke informatievoorziening met een wettelijke basis, zodat alle crisispartners in alle fasen van de crisis en de voorbereiding daarop beschikken over dezelfde informatie.
- b) Een snelle en adequate informatiedeling tussen de bij de crisisbeheersing betrokken partijen.
- c) Landelijke afdwingbare afspraken en een verplichtend karakter van deelname aan de informatievoorziening op basis van voorgeschreven standaarden.
- d) Een informatiepositie bestaande uit multidisciplinaire regionale beelden in de VIK's, die via KCR2 leiden tot een bovenregionaal beeld. Het bovenregionaal beeld vormt - samen met het door het Rijk aan KCR2 aan te leveren nationale beeld - input voor het landelijk eenduidig operationeel beeld.
- e) Werken volgens vastgelegde uitgangspunten van de gezamenlijke architectuur, standaarden, uitwikkelformaten en kwaliteitsnormen via een gezamenlijke digitale infrastructuur.
- f) Gemeenschappelijke informatievoorziening af te stemmen op de meldkamersystemen.
- g) De regierol op informatievoorziening 'boven' KCR2 te beleggen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.
- h) De regierol op informatievoorziening 'onder' KCR2 te beleggen bij de veiligheidsregio's.
- i) De verantwoordelijkheid voor de informatievoorziening 'binnen' KCR2 te beleggen bij het ministerie van JenV en de gezamenlijke veiligheidsregio's.

Proces en invloed van AB

Er is sprake van een doordacht proces. Via portefeuillehouders en directeuren veiligheid is er input op de two-pagers in aanloop naar het veiligheidsberaad. De Algemeen Besturen van de veiligheidsregio worden op voorhand niet meegenomen. Dit is aan het VB, per onderwerp kan het VB besluiten de AB's via de eigen voorzitters te consulteren en dat in hun bestuurlijk besluitvormingsproces een plek te geven.

	<p>Uiteraard nemen we dit aandachtspunt mee in de advisering. Daarnaast wordt het bestuur geïnformeerd over de ontwikkelingen. Dit alles in de wetenschap dat het gehele wetgevingstraject nog wel even kan duren.</p>
<p>Consequenties</p>	<p>Na bespreking van de two-pagers in het VB worden de gezichtspunten daarvan door het ministerie betrokken in het wetgevingstraject van het programma.</p>
<p>Communicatie</p>	

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Fase twee Toekomstverkenning Veiligheid
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer (brandweer) Dhr Rijpstra (crisisbeheersing)
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	4-10-2023
Agendapunt	10
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Brandweer, Crisisbeheersing
OR/GO	OR informatie

Kennisnemen van	Fase twee van Toekomstverkenning Veiligheid
Inleiding	<p>Begin dit jaar zijn Brandweer en de afdeling Crisisbeheersing gestart met het project Toekomstverkenning Veiligheid. Aanleiding waren de twee landelijke toekomstverkenningen Brandweer en Crisisbeheersing van het NIPV, die goed aansloten bij de intrinsieke intentie om voor onze organisatieonderdelen strategisch vooruit te kijken, vroegtijdig veranderingen te signaleren en daarop in te kunnen spelen.</p> <p>In januari heeft het directieteam daar het startschot voor gegeven. We ronden nu de eerste fase af met de uitreiking van de rapportage en er is al een start gemaakt met de tweede fase.</p> <p>Via deze oplegnotitie informeren wij graag ons bestuur over hoe we verder gaan.</p>
Kernboodschap	<p>Met het opleveren van de rapportage met de Friese trendverkenning en toekomstscenario's zijn we er nog niet. De volgende stap is om dit resultaat te vertalen naar concrete acties en na te gaan welke organisatorische consequenties er zijn. Daarvoor is het nodig om op basis van de scenario's een beeld te vormen over hoe wij denken en willen dat de crisisbeheersing en de brandweer van Fryslân er in de toekomst uitzien. En op basis daarvan te komen tot beleidsopties die daaraan bijdragen. We gaan dus niet met één scenario aan de slag, maar halen elementen uit alle scenario's.</p> <p>Ook voor deze fase laten we ons begeleiden. Dit keer minder op</p>

	<p>inhoud, maar meer op het doorlopen van een zorgvuldig proces en organisatieontwikkeling.</p> <p>Het resultaat Al met al moet dit ertoe leiden dat we aan het einde van het jaar / begin 2024 een aantal beleidsopties hebben die we daarna uit gaan zetten. Opties waarvan het logisch is dat we die gaan doen, omdat die bijdragen aan de crisisbeheersing en de brandweer van de toekomst.</p>
Consequenties	De gevolgen zijn hierboven beschreven.
Communicatie	Communicatie is aangehaakt in dit proces. Communicatie vindt veelvuldig plaats naar alle betrokken partijen.